

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

Krunica – sažetak Evandjelja

Dosljednost (ne)vjere

Krunica u Gospinoj školi

Molitva srca

Neumorni poziv na molitvu

Isus Krist – Franjin izbor, a naš?

Kako osvojiti i promijeniti svijet?

Gospina škola | Plodovi Međugorja | Svjedoci | Događanja | Iz života Crkve
Laici i njihovo poslanje | Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima
Putopis Svetom zemljom | Marija, zagovornica Hrvata
Hrvatsko kršćansko nazivlje | Znanost i vjera | Lectio divina

Uzmite krunicu i molite, molite sve dok vam molitva ne postane radosni susret s vašim Spasiteljem. (25. 4. 2001.)

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje

Glavni urednik

Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate

Lidija Paris
e-mail: lidija_paris@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 342

Lektura

Ana Vulelija

Grafičko oblikovanje

SBD, Mostar

Tisak

Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352

Iz Hrvatske u HRK: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: Splitska banka/Societe Generale Group, Broj računa: 2330003-1152749911, IBAN: HR3923300031152749911, SWIFT SB: SOGEHR22

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich – Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Iz svih zemalja EU u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG (svrha uplate: Glasnik mira), BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044

Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221 (svrha uplate: Glasnik mira)

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput “ukazanja, čudesa, poruke” i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: Marin Musa

Krunica – sažetak Evanđelja, FRA T. PERVAN

Dosljednost (ne)vjere, FRA I. DUGANDŽIĆ

Gospina škola

Krunica u Gospinoj školi, FRA M. ŠAKOTA

Molitva srca, FRA G. AZINović

Marijine poruke u Međugorju, A. REBIĆ

Neumorni poziv na molitvu, P. TOMIĆ

Svjedoci

Oni koji vjeruju, nemaju straha, M. VASILJ

Plodovi Međugorja

Ako vam život da limun, napravite limunadu!, N. LAURIE

Svjedočanstva

Događaji

Isus Krist – Franjin izbor, a naš?, FRA T. PERVAN

Kako osvojiti i promijeniti svijet?, FRA M. KNEZOVIĆ

Iz života Crkve

Godina milosrđa

Što je Božje milosrđe?, FRA M. ŠAKOTA

Laici i njihovo poslanje

Kako u četrnaesto stoljeće vjere?, M. KRAJINA

Obitelj pred suvremenim izazovima

Kako smo se upoznale i zavoljele Gospina krunica i - ja, N. NAKIĆ

Kriteriji za dobrog političara, B. SKOKO

Putopisi Svetom zemljom

Zvijezda mora i Posrednica milosti, FRA A. ŠAKOTA

Marija, zagovornica Hrvata

Svetište Majke Božje Remetske, FRA K. LOVRIĆ

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Bog je Srce, M. MAMIĆ

Znanost i vjera

Ružičasta maglica na autocesti za nigdje, I. MUSIĆ

Lectio divina

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK

MARIO VASILJ TOTIN

ZAKORAČILI SMO U MJESEC LISTOPAD. Vrijeme prelijepog kolorita satkana od bezbroj nijansi koji nas privlači, otvara nam oči – ali i usta – da ostanemo bez daha diveći se toj čudesnoj ljepoti.

I međugorska duhovnost prirodi pridaje osobitu važnost. Prisjetimo se samo nekih od Gospinih riječi koje nam pozornost usmjeravaju na prirodu: „I danas vas pozivam da u bojama prirode slavite Boga Stvoritelja.“ (25. 8. 1999.) „I danas vas pozivam da Bogu zahvaljujete u vašem srcu za sve milosti koje vam daje i preko znakova i boja koje su u prirodi.“ (25. 8. 2003.)

Priroda ne bi trebala biti – kako je to u naše vrijeme čest slučaj – mjesto za odlaganje otpada, već mjesto susreta s Bogom. Ona je trag koji upućuje na Stvoritelja i u njoj Ga možemo otkriti i prepoznati.

Listopad je i mjesec koji za uzore pred nas stavlja velike svece. Već prvog dana u mjesecu susrećemo se s velikom sveticom, crkvenom naučiteljicom, sv. Terezijom od Djeteta Isusa, u narodu poznatoj i kao Mala Terezija. Odmah potom pred našim je očima sv. Franjo iz Asiza, a 15. listopada slavimo spomendan još jedne crkvene naučiteljice – sv. Terezije Avilske. U drugoj polovici listopada na putu smo sa sv. Ignacijem Antiohijskim (17. 10.), sv. Lukom evanđelistom (18. 10.), a pri koncu mjeseca je blagdan dvojice apostola – Šimuna i Jude.

U međugorskoj duhovnosti uloga svetaca je jako važna za život na putu svetosti. Navodim samo neke od poziva u kojima Gospa stavlja naglasak na ugledanje u svece i u nasljedovanje njihova primjera: „Danas, na dan zaštitnika vaše župe, pozivam vas da nasljedujete živote svetih. Neka vam oni budu primjer i poticaj na život svetosti.“ (25. 7. 2007.) „Dječice, odlučite se i danas za svetost i uzmite primjer svetih današnjeg vremena i vidjet ćete da je svetost stvarnost za sve vas.“ (25. 10. 2015.) „Tražite preko vaših svetih zaštitnika da vam pomognu rasti u ljubavi prema Bogu.“ (25. 7. 2002.) „Nasljedujte živote svetih kako bi vam oni bili poticaj i učitelji na putu svetosti.“ (25. 9. 2006.)

Stavimo li pred sebe samo jednog od svetaca u mjesecu listopada, primjerice sv. Franju Asiškoga, uvjerit ćemo se kako se možemo obogatiti njegovim životom i nadahnuti njegovim primjerom. Franjo je primjer iskrena tražitelja koji, prolazeći kroz životne radosti, bolesti i trpljenja, tražeći se u raznim ulogama, svoj identitet pronalazi u Bogu. A kad je otkrio svoj pravi identitet, pronašao je slobodu. Skidanje odjeće sa sebe i davanje svega ocu na jednom od asiških trgova slika je koja govori o Franjinu otkrivanju vlastita identiteta i slobode i koja nas poziva na preispitivanje svoga identiteta i slobode.

I na koncu krunica. To je ono po čemu je poput svibnja mjesec listopada dobio naziv „Gospin mjesec“. Molitvi krunice izričito je posvećen i jedan dan (7. listopada) kada se slavi *Blagdan Blažene Djevice Marije od Krunice*.

Krunica je jedan od sinonima za Međugorje. S pravom, jer krunica je u središtu međugorske duhovnosti. S njom počinje i završava večernji molitveni program. Nju hodočasnici iz cijelog svijeta rado nose u rukama i mole kako na Brdu ukazanja i Križevcu tako i u župnoj crkvi, ispred vanjskog oltara, ali i na međugorskim ulicama.

Listopad nas poziva da pođemo u raznobojnu prirodu, uzmemo krunicu u ruke i molimo. S njom prođimo kroz listopad i uđimo u studeni (mjesec koji započinje blagdanom Svih Svetih). Budemo li imalo otvoreni – a tomu nas uče i priroda i sveci – krunica će nas korak po korak, iz dana u dan, voditi prema svetosti.

FRA TOMISLAV
PERVAN

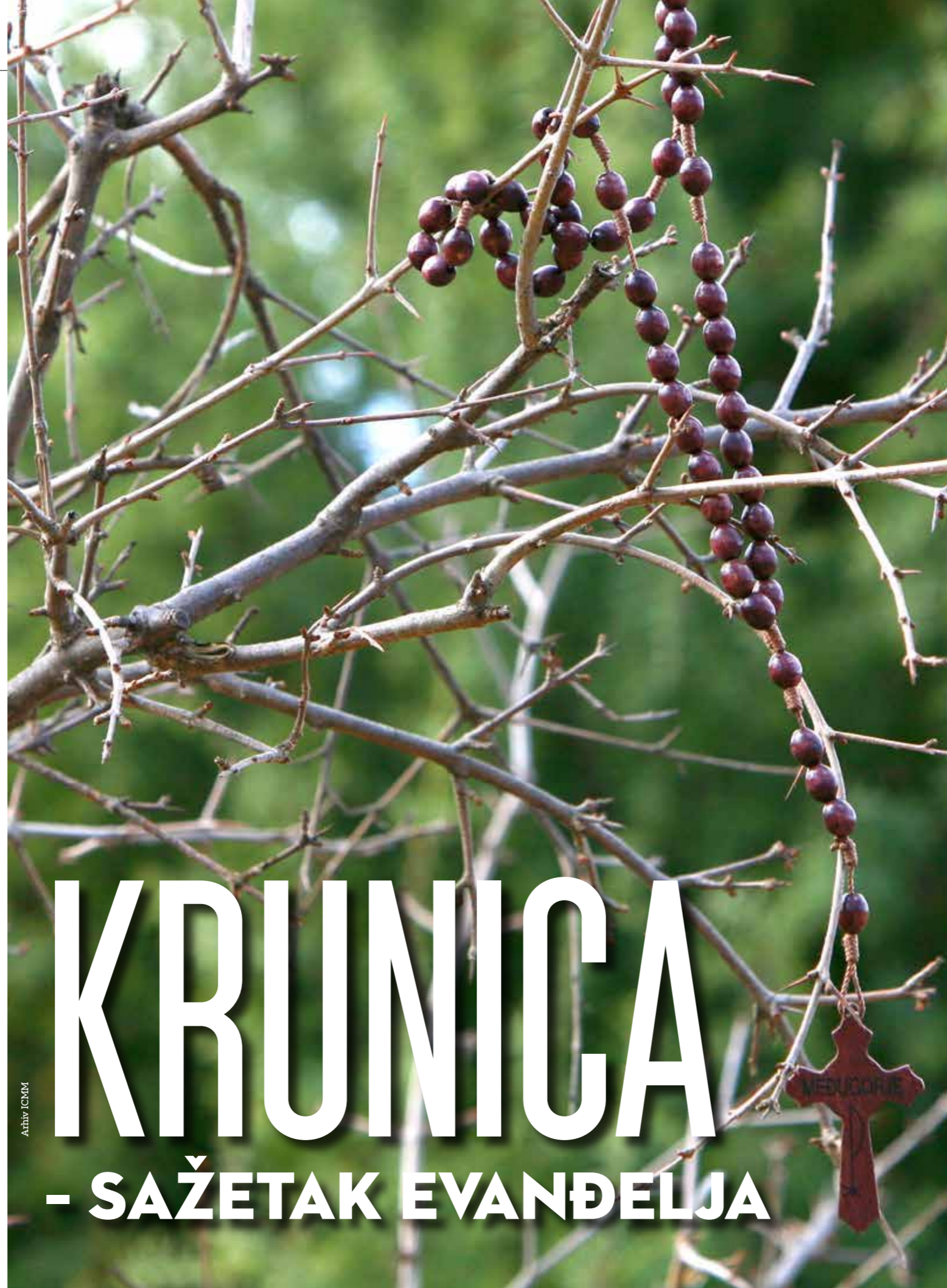
U MJESECU SMO LISTOPADU, MJESECU KRUNICE. KRUNICE, SVAKOMU VJERNIKU TAKO DRAGE I MILE MOLITVE, MOLITVE U KOJOJ SE ISPRED NAŠIH OČIJU, SRCA I SVIJESTI NIŽU, VEŽU I ISPREPLIĆU TAJNE ISUSOVA I MARIJINA ŽIVOTA, TAJNA SPAŠENJA. ISUSOV ŽIVOT, MARIJIN ŽIVOT, SADRŽAJ I TAJNA NAŠEGA OTKUPLJENJA. O

Isusovu životu i smrti znamo mnogo toga iz Evanđelja, dok o Marijinoj potonjoj sudbini nakon Duhova malo znamo. Marija je zacijelo najmoćnija i najutjecajnija žena u povijesti ljudskoga roda. Prestižni američki časopis *National Geographic* u prosincu 2015., uoči Božića, posvetio je upravo Mariji cijeli broj, a unutra čak petnaestak stranica Međugorju, vrsnim tekstom i slikama iz Međugorja. Prema prosudbi uredništva toga časopisa Marija je *najmoćnija žena u cijelome svijetu*, a mi možemo reći, u cjelokupnoj povijesti čovječanstva. Svojim *fiat* promijenila je tijek ljudske povijesti. Marija je moćnija od svih kraljica, carica, političarki, uglednih osoba u društvu, znanstvenica itd. I za tu svjetski renomiranu reviju (koja se tiska na četrdesetak jezika, a američko izdanje u oko 7 milijuna primjeraka!) Međugorje je nezaoobilaziv fenomen o kome izvješćuje dosta pozitivno.

Prema predaji sv. Ivan Evanđelist uzeo je Mariju sa sobom u Efez, a preminula je najvjerojatnije u Jeruzalemu, u vremenu održavanja tzv. Apostolskog sabora, oko god. 50. Možda malo prije ili poslije toga Sabora. To bi bio i za nas prihvatljiv nadnevak njezine smrti u Jeruzalemu jer Sabor bijaše događaj kad su se Gospodinovi učenici, apostoli još jednom, vjerojatno posljednji put za zemnoga života, zajedno okupili na vijećanje, što je zabilježeno i zajamčeno u samome Novom zavjetu. Vjerojatno ju je Ivan doveo sa sobom iz Efeza ili je zapravo stalno živjela u Jeruzalemu.

Marija je mnoge zgode iz svoga života pripovijedala, prepričavala. To je potom njezina rodbina ili vjernička zajednica pamtila, bilježila te pretočila u ono što i danas vjerni Židovi nazivlju *hagada*. To su

BOG KOJI JE DOPUSTIO DA MARIJA BUDE UZA SINA NA KRIŽU, DA BUDE SAMO KORAK OD NJEGOVE AGONIJE I UMIRANJA, ISTI BOG JE PROSLAVIO MARIJU. I ZATO NEMA RAZUMNIJE NI ČOVJEČNIJE SVETKOVINE OD NJEZINE PROSLAVE U NEBESIMA. TAJNE MARIJINA I ISUSOVA ŽIVOTA PROMATRAMO DOK MOLIMO OTAJSTVA SVOJE KRUNICE. PROMIŠLJAMO IH I PRELAMAMO KROZ MARIJINE ZRENIKE I SRCE.

Arhiv ICMIM

KRUNICA

- SAŽETAK EVANĐELJA

pripovijesti s biblijskim gradivom i potkom, gdje je mnogo toga legendarno, ali je srčika povijesna istina. Sveti Luka, evanđelist i pisac Djela apostolskih, vjerojatno se susreo u svome istraživanju izvora s tom dokumentacijom iz Marijinih usta te je to utkao u svoje Evanđelje. U uvodniku svoga Evanđelja on piše kako je sa svom pomnjom (doslovce: *s akribijom!*) ispitivao sve izvore. Višekratno on u svome Evanđelju Isusova djetinjstva govori kako je Marija sve odnosne događaje brižno čuvala u svome srcu, o njima razmišljala, sve u sebi pohranjivala, ne kao u mrtvu pismohranu, nego kao živo sjećanje od čega i danas Crkva živi. Mariji mnogo toga nije ni samoj bilo jasno pa se u sebi pitala što bi koja zgoda trebala značiti. Tek je u svjetlu potonjih događaja bila kadra stapati i ugraditi sve u predivni mozaik. Marija je po tome živo sjećanje, *memoria*, Crkve.

Takvi Lukini izričaji mogu značiti samo jedno: Marija je bila svjedokinja spomenutih, odnosnih događaja, a sami evanđelist nam želi pojasniti kako njegovi izvještaji nisu izmišljena priča, spekulacija, nego vjerni izvještaji o navještaju, rođenju u Betlehemu, pastirima, susretu Elizabete i Marije, Šimunu i Ani, pohodu u Hramu. Marija je, mogli bismo slobodno ustvrditi, suautorica Lukina Evanđelja. Ona je *živo pamćenje Crkve*, kako ju je nazvao i sveti Ivan Pavao II.

Marija je nazočna za Duhove u dvorani Posljednje večere kad su svi primili Duha Svetoga, kad je započela najznačajnija i nevjerojatna revolucija, najveći prevrat u povijesti čovječanstva, rađanje novoga Božjeg naroda, iz svih jezika i puka i naroda. Rađa se nadnacionalna zajednica u kojoj nema razlike između kulturnih Grka i nekulturnih barbara. Bez toga prevrata ne bismo danas imali kao kulturnu baštinu čovječanstva Bibliju. Nakon Duhova, za kojih dvadesetak godina, održavao se Apostolski sabor, na istome mjestu, i Marija je zacijelo bila nazočna ponovno te je tu vjerojatno i preminula. Preminula presretna jer je vidjela i doživjela kako se djelo njezina Sina nastavlja te širi spas i blagoslov na sve narode.

Marija ne govori riječima ni slikama, nego zbori svojim životom, svojom smrću i proslavom. I dalje nam propovijeda, govori svojim

primjerom, kad se uživimo u prizore njezina i Isusova života. Isus je sa držaj njezina cijeloga života! S njime i za njega živi, Majka mu je. Kako se nakon Golgote morala osjećati Marija pred javnošću, majka raspetog prevratnika, koji je osuđen na najsrmatniju smrt na križu? Kako joj je bilo pri duši? Morala se kriti, živjeti u nutarnjem egzilu, progonstvu, i sav ostatak njezina života bio je jedno veliko mučeništvo ljubavi. Bila je stigmatizirana sudbinom svoga sina. Majka su i Sin nerazdvojni, napose u patnji i ljubavi. I prema predaji preminula je u Jeruzalemu gdje i danas postoji Crkva Marijina usnuća, preminuća, u Getsemanskom vrtu, preko potoka Kedrona.

Od samih početaka Marija je među svim svecima najizvršnija, prva. Vjerujemo da je dušom i tijelom u nebeskoj slavi. A da je na nebo uznesena dušom i tijelom, dade se zaključiti neizravno iz činjenice da od nje nema nikakvih zemnih ostataka koje bi vjerni puk častio. Za razliku od apostola ili mučenika te drugih svetaca čije *moći* častimo, zemne ostatke štujemo, pohranjujemo u *moćnike*, od Marije nemamo doslovce ništa. Unatoč žaru s kojim su pojedinci tijekom povijesti nudili razne relikvije, od Marije se ne nudi ni najsitniji tvarni ostatak. Pa ni pramen kose. Ni toliki krivotvoritelji relikvija nisu se usudili ponuditi nigdje Marijine *moći*.

To je vanjski bjelodani dokaz Marijina uznesenja na nebo. I vjernici su to od samih početaka shvatili, prihvatili i vjerovali. Marijino uznesenje na nebo jest vrhunac i dovršenje povijesti spasenja, vrhunac biblijske antropologije, biblijskoga nauka o čovjeku. Pogledamo li samo europske prvostolnice, veličanstvene ulazne dveri i portale na čuvenim europskim katedralama, u središtu redovito ne stoji križ. Središnji motiv na pročeljima tih ranih crkava bijaše Marijino krunjenje, dovršenje Marijina života u nebeskoj slavi. Marijino uznesenje: Bog koji je dopustio da Marija bude uza Sina na križu, da bude samo korak od njezine agonije i umiranja, isti Bog je proslavio Mariju. I zato nema razumnije ni čovječnije svetkovine od njezine proslave u nebesima. Tajne Marijina i Isusova života promatramo dok molimo otajstva svoje krunice. Promišljamo ih i prelamamo kroz Marijine zrenike i srce.

Science of Taste
WHAT MAKES FOOD DELICIOUS

EXPLORER Watch 'The Cult of Mary' Sunday, Dec. 13, on the National Geographic Channel
Leopards | The New New York

DECEMBER 2015

NATIONAL GEOGRAPHIC Mary

The Most Powerful Woman in the World

Prestizni američki časopis National Geographic u prosincu 2015., uoči Božića, posvetio je upravo Mariji cijeli broj, a unutra čak petnaestak stranica Međugorju, vrsnim tekstom i slikama iz Međugorja. Prema prosudbi uredništva toga časopisa Marija je najmoćnija žena u cijelome svijetu, a mi možemo reći, u cjelokupnoj povijesti čovječanstva.

Krunica je do kraja vezana uz Svetu zemlju, napose uz Jeruzalem. Moljenjem krunice hodočastimo zajedno s Marijom na sveta mjesta. Jeruzalem je grad krunice, svaka riječ iz nje ima svoje mjesto ondje, gdje je Isus u jeruzalemskom susjedstvu – u Betlehemu – rođen, prikazan u Hramu, pronađen u Hramu, gdje su se odvijala otajstva muke i proslave. Svaka se krunica veže uz Jeruzalem.

Danas već sveti Papa odlučio se podariti Crkvi i moliteljima nova otajstva, otajstva svjetla. Ako se stoljećima krunica nazivala *pučkim psaltinom za nepismene i neuke*, sa 150 Zdravomarija u odnosu na 150 psalama, odsada imamo četiri dijela krunice naspram četiri evanđelja. Papa je gotovo i nesvjesno upotpunio tu molitvu, tako dragu svim vjernicima. Govoreći rječnikom fizike, to je kvantni

skok prema novome, iz Staroga u Novi zavjet, s psaltira prema evanđeljima. Promatratu Isusa Krista očima, srcem i bićem njegove Majke, to je Papina nakana. *Tko mene vidi, vidi Oca*, veli Isus Filipu. Krunica je sredstvo posvete našega života. U vjerničkim rukama taj jednostavni biserni niz mijenja svijet. To je tajna radosti i snage koji izvire iz krunice. Krunica koja nas vodi prema Isusu, prema svakomu svetohraništu, prema euharistiji kao bitnoj tajni naše vjere. Neistraživa tajna i bogatstvo.

Sveti je Papa, spomenusmo, uveo *otajstva svjetla*. To je njegova najdraža oporuka. Najjednostavnija od svih molitava ostaje njegov trajni spomen i oporuka. Svijet će doskora zaboraviti povijesne činjenice vezane uz netom minulo, dvadeseto stoljeće, kao što su stvar prošlosti provala Mongola u Europu ili Francuska revolucija. Ali će se ljudi i za pola tisućljeća sjećati ovoga pape koji je bio čudesan u svojim potezima, ostavljajući nam u baštinu otajstva svjetla. Krunica je sažetak Evanđelja, ona nam pred oči dovodi, pred očima nam se nižu prizori iz Isusova života, ona nam daje mogućnost da doslovce udišemo tajne i s njima živimo. Krunica je kraljevski put kontemplacije. To je Marijin put molitve i njemu nas Marija uči.

Arhiv ICM

Tko pak bolje poznaje i ljubi Isusa od njegove Majke, ali i Majku od Sina, koji ju je proslavio?

Krunica – za promatranje, za gledanje, krunica kao novi pogled na svijet, novi svjetonazor. Razumijevanje kontempliranjem, trajnim gledanjem, stalnom zagledanošću u Isusa Krista. U svakome dijelu ružarija (a ime znači doslovce 'ružičnjak') promatramo pet ikona-slika iz povijesti spasenja. Dvadeset tajna, dvadeset ikona (a znamo da se ikone ne slikaju, one se pišu, ispisuju, oni koji ih pišu zovu se 'ikonopisci'), dvadeset ključnih trenutaka u evanđeljima s pomoću kojih pokušavamo objumiti zbiljnost Isusove osobe, Boga među ljudima. I to pogledom i očima njegove Majke.

Krunica je pogled kroz ključanicu, pogled koji nam otkriva nove zbiljnosti, kroz koje gledamo dublje i dalje. Ona je čista teologija, ne samo za studente teologije, nego za teologiju uokvirenu molitvom. Molitvom koja nije brbljanje, nego prodiranje, gledanje koje ne rastavlja, secira, razdvaja, nego stapa i sažimlje u jedno. Teologija na koljenima. Ne odbacuje razum, nego ga oslobađa. To je vrsta pisma za slijepce, *brajica*, koja ne odvraća oči ni razum, dok vrtimo i dok nam klize zrnca pod našim prstima.

Svaka krunica vodi izravno u Isusov zavičaj, u Jeruzalem povezuje i utkiva, ušiva naše živote, naše kršćanske egzistencije sa Svetom zemljom. Svi smo mi povezani u duhu sa svetim mjestima. Svaki je desetak krunice malo hodočašće u Isusovu zemlju, zapućivanje u Marijin i Isusov život. K tomu je krunica i najjednostavnija i najslađa od svih molitava. S krunicom je kao s kruhom u ustima. Što dulje kruh žvačemo rastvarajući ga u ustima (pa i onaj crni!), škrob se postupno pretvara u slast, slador. Tako je i s krunicom. Što je više molimo, često i opetovano, to je slađa u ustima i srcu. I onda nam oblikuje i prožima cijeli život.

Krunica je pogled kroz ključanicu, pogled koji nam otkriva nove zbiljnosti, kroz koje gledamo dublje i dalje. Ona je čista teologija, ne samo za studente teologije, nego za teologiju uokvirenu molitvom. Molitvom koja nije brbljanje, nego prodiranje, gledanje koje ne rastavlja, secira, razdvaja, nego stapa i sažimlje u jedno. Teologija na koljenima.

Da, ravnomjerno i redovito moljenje krunice mijenja naš život. Stoga je možemo moliti i sporo, ali i brzo. Dvadeset minuta – odmjereno vrijeme za pet otajstava. Može biti i dulje i kraće. Veli se da su zrnca krunice klizile poput riba kroz prste sv. Padra Pija. Krunica nije nikakav zakon ili kanon, krunica je perivoj, vrt u kome se pojeđinac nalazi, šeće, otkriva nepoznato. Usne li se s krunicom u ruci, veli se, anđeli nastavljaju moliti namjesto molitelja. Bitno je ne prestati moliti.

Držati se krunice kao što se omamljeni boksač drži konopaca u ringu. Krunica nas čini pobožnima i posvećuje. Krunica nam ne uzima vrijeme, nego nam ga daruje. Počinak. Mir. Opuštenost. S krunicom smo bez straha u duši.

Ne moramo mi mijenjati tu molitvu. Molitva krunice mijenja nas. Krunica je kruna, vijenac. Na Michelangelovu Strašnom sudu u Sikstinskoj

kapelici na jednome detalju vidimo kako krunica čupa prokletnika iz paklene posvuda, sami ili u zajednici, u vozilu, na šetnji, na putu, u gužvi, u čekaonicama. Krunica odgoni nervozu, ona nas uranja u mir i počinak. Krunica natapa osušeno tlo našega života, uzima strah. A tako je jednostavna. Moliti je za vožnje, u autobusu, tišini, radosti i nevolji. Krunica mijenja i naš život, ali i našu smrt. Stavljamo je u prekrizene ruke pokojnicima, zajedno s križem. Ona nas veže s našim najmilijima, s našim dragima, u životu i smrti.

Ne zaboravimo vrijeme u kome živimo. Svuda oko nas ratne trublje. Upravo kao i za vrijeme Marijinih ukazanja u Fatimi. Marija je onodobno pozvala na molitvu krunice. Na istoku Europe krvavi Oktobar, nastavak rata i ubijanja, na zapadu Marija podiže vojsku molitelja krunice. Rat se odvija u nebeskim visinama, a ovo ovdje samo je preslika onoga što čini Marija, koja satire glavu Zmiji, Sotoni. Znamo da je Nigerija duboko podijeljena zemlja, da ondje haraju islamski teroristi i utjeruju strah u kosti pučanstvu. Krajem 2014. biskup Oliver Dashe Doeme imao je za klanjanja u kapelici viđenje samoga Gospodina. Gospodin se iznenada ukazao s plamenim mačem u rukama. Ponudio mu je taj mač koji je biskup prihvatio. Kad ga je biskup uzeo u ruke, mač se pretvorio u krunicu. Krunica kao najsnažnije oružje koje odgoni teroriste, i on je uvjeren da nas samo krunica može iščupati iz ralja toga demona koji hara svijetom, demona terorizma.

Povijest najznamenitije ruske ikone Bl. Dj. Marije, tzv. *Gospe od Kazana* nosi također sa sobom dramatične poruke i crte. Ikona slovi kao zaštitnica grada Kazana ali i cijele Rusije. Ukrađena, pod neobičnim okolnostima dospjela na Zapad. Neproverjeni izvori tvrde da su je Lenjin i boljševici prodali kad su zapali u novčarsku krizu. Američki ogranak *Marijine Legije* kupio je ikonu i darovao je pravoslavnoj crkvi u Fatimi. Nebrojani su se pred njom molili za obraćenje Rusije. Sv. Ivan Pavao II. htio ju je osobno vratiti moskovskom patrijarhu, ali do susreta nije došlo. Vraćena je u Moskvu 2005. Marija i tu služi kao poveznica i Majka koja je navijestila pobjedu svoga Bezgrješnoga Srca.

DOSLJEDNOST (NE)VJERE

FRA IVAN
DUGANDŽIĆ

JESU LI VJERA I NEVJERA POTPUNE SUPROTNOSTI?

U Markovu evanđelju ima jedna scena koja nam s malo riječi puno kaže o vjeri i nevjeri (Mk 9,14-29). Otac dovodi svoga teško bolesna sina Isusu, izražavajući oprezno i bojažljivo svoju molbu: *Ako što možeš, pomози nam - smiluj nam se.* Prepoznajući njegovu vjeru, Isus ga

želi ohrabriti pa mu uzvraća: *Sve je moguće onomu koji vjeruje!* Potaknut tim ohrabrenjem, otac kliče: *Vjerujem! Pomози moju nevjeru!* Na prvi pogled, to je proturječje u sebi: Kako vjera i nevjera mogu stati u istu rečenicu, kako čovjek može i vjerovati i ne vjerovati? Ili jedno ili drugo. Tako mi obično razmišljam i ljude olako svrstavamo u dva nepomirljiva

tabora, vjernike i nevjernike. No pažljivijim promatranjem počinjemo shvaćati da je život puno složeniji, da nije tako lako povući jasnu granicu između vjere i nevjere. Zašto?

I vjera i nevjera čovjekova su životna odluka. Nije u pitanju tek prihvaćanje ili neprihvatanje pojedinačnih istina o svemiru i čovjekovu mjestu u njemu, već cjelovita istina o

životu, njegovu postanku i nestanku. Zato bi vjernik uvijek morao znati zašto vjeruje, a nevjernik zašto ne vjeruje? Tim više što vjernik nikad nije do kraja siguran u svoju vjeru, već je trajno izložen sumnjama, a nevjerniku ostaje neugodan osjećaj da bi vjernik ipak mogao biti u boljem položaju od njega. To bi trebao biti dovoljan razlog da jedan drugoga pri-

hvaćaju i poštuju, jer i vjernik i nevjernik imaju samo jedan život. Zato se i jedan i drugi moraju svim silama zalagati za pravi suživot u boljem svijetu, vjernik svjestan da mu je taj suživot preduvjet života vječnoga, a nevjernik iz svog humanizma zbog kojeg se odrekao Boga i vjere.

Prije nego uopće počnu razmišljati jedan o drugom i drugoga možda doživljavati kao nekakvu ugrozu, obojica se moraju zapitati koliko su u svome stavu dosljedni, vjernik u svojoj vjeri, a nevjernik u svome humanizmu bez vjere. Ima pravo jedan ugledni teolog kad kaže da „najgora kušnja vjere nije ateizam, već ravnodušnost, mlakost, tupost, arogancija. Susret s pravim ateizmom, štoviše, može vjeru oživjeti.“ Pritom on podsjeća na riječi ruskog književnog kritičara M. Bahtina: „Vjera stanuje tik uz granicu s ateizmom, promatra ga i razumije; ateizam živi uz granicu s vjerom i razumije ju“, da bi nastavio pitanjem na koje sam odgovara: „Zašto vjera i nevjera žive tako blizu jedna drugoj? Zato što obje radikalno skidaju aureolu božanstva sa svijeta. Nisu prvi kršćani od svojih protivnika slučajno nazivani 'ateistima'.“ (G. Lohfink)

RELIGIJA I VJERA

Dok su se prvi kršćani čudili kako pogani mogu vjerovati u mnoštvo božanstava, poganima nije bilo jasno kako kršćani mogu vjerovati samo u jednoga Boga, a sve druge ignorirati, pa su ih zato zvali 'ateistima' ili 'nepobožnima'. Tu se susrećemo s pitanjem odnosa religije i vjere, točnije s pitanjem: Je li isto biti religiozan i vjerovati? Kad se pojavilo kršćanstvo, bilo je jako puno različitih religija. Dok je u svima njima najvažnije bilo redovito prinositi žrtve različitim božanstvima (kult), u kršćanstvu je to osobna vjera u Isusa Krista, čin opredjeljenja za ono što on znači za čovjeka. Dok sve religije uglavnom naglašavaju čovjekovo samoostvarenje, često kroz poniranje u svoju nutrinu, kršćanstvo ga poziva da izađe iz sebe i pođe ususret Bogu koji mu se u Kristu objavljuje i drugom čovjeku s kojim ga veže zapovijed bratske ljubavi. Ako je kršćanstvo s vremenom počelo sebe smatrati religijom među religijama, uvijek je to bilo uz isticanje razlike: „prava religija“ – „pogrešna religija“.

Prema tome, kršćanstvo je specifična religija, religija vjere. „Ono se ne okuplja oko nekog plemena, nacije, jezika, kulture ili neke etike, već oko zajedničke povijesti – biblijske povijesti Boga, što se uvijek nastavlja i prelazi u pitanje vjere: Postoji li zaista Bog? Je li takav kako ga je Isus navijestio? Može li mu se vjerovati? Pozitivni odgovor pretvara se u priznanje vjere (Credo), koje je moguće izraziti u malo jednostavnih, jasnih, pozitivnih rečenica... Vjera je mistika koja Bogu govori 'Ti', i etika oblikovana Isusovim primjerom. Upravo zato što je religija vjere, kršćanstvo je uspjelo postati svjetska religija. Crkva je otvorena ljudima svih jezika i kultura.“ (T. Söding)

I vjera i nevjera čovjekova su životna odluka. Nije u pitanju tek prihvaćanje ili neprihvatanje pojedinačnih istina o svemiru i čovjekovu mjestu u njemu, već cjelovita istina o životu, njegovu postanku i nestanku. Zato bi vjernik uvijek morao znati zašto vjeruje, a nevjernik zašto ne vjeruje.

Upravo zbog toga kršćanstvo je bilo i ostalo preobražajna snaga svijeta. Ono je, hraneći se ljubavlju prema Bogu i čovjeku, stvorilo uljudbu u kojoj nije više bilo mjesta nikakvim razlikama u korist jednih, a na štetu drugih. Govoreći o krštenju kao temelju kršćanskog života, Pavao kaže: *Nema tu više ni Židova ni Grka; nema više ni roba ni slobodnjaka; nema više ni muškog ni ženskog, jer ste svi samo jedan u Kristu Isusu.* (Gal 3,28) Dakle krštenje znači ulaznicu u svijet kršćanskog bratstva, u kojemu vlada Isusova riječ: *Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio.* (Iv 15,12) Prema tome, kršćanska vjera je puno više od religioznosti, jer čin vjere traži čitava i slobodna čovjeka. „Vjerovati znači: odmaći se od sebe i usmjeriti se prema nekom drugom; osloniti se na nešto što je pred nama. Vjerovati u Isusa Krista, dakle, znači: slobodno oslanjanje čitava čovjeka na toga Krista, tako da taj Isus bude za čovjeka stvarnost, istina. To što vjerujemo, dakle, uvijek je ispred čovjeka koji vjeruje – a nikad kod njega.“ (M. Gruber)

UVIJEK NOVI IZLAZAK (EXODUS)

Povijest spasenja u Bibliji započinje pripovijedanjem o Izlasku židovskih plemena pod Mojsijevim vodstvom iz Egipta. Slušajući i čitajući, često i površno te tekstove, ne uočavamo dovoljno njihovu važnost za budućnost ne samo Židova već čovječanstva općenito. Ali kad čovjek koji nije ni svećenik ni bibličar, već u svijetu priznati egiptolog, stručnjak za povijest i kulturu te stare zemlje, za biblijski Izlazak (Exodus) kaže da je to „revolucija Staroga svijeta“ (J. Assmann), onda mu treba vjerovati. Izrael nije time stekao samo svoju političku neovisnost i slobodu, već se je prihvaćanjem vjere u jednoga i jedinoga Boga oslobodio robovanja egipatskim kumirima i utro put razvoju židovsko-kršćanske civilizacije.

Mučno je promatrati netrpeljivost između vjernika i nevjernika koja katkada znade eskalirati do isključivosti popraćene pravom mržnjom. Iza toga se obično krije ideološka zaslijepljenost i politička netrpeljivost koja se nema pravo pozivati ni na vjeru ni na nevjeru.

Bog koji je taj mali narod izveo i s njim sklopio savez obećao mu je svoju vjernost i zajamčio slobodu u obećanoj zemlji, uz uvjet da i narod ostane vjeran svome Bogu. U svijesti naroda trajno je živjela svijest da o tome ovisi njegov „život i sreća, smrt i nesreća“ (Pnz 30,15). Tu svijest obnavljali su proroci, a kad god bi narod zaboravio Boga saveza i ponovno se priklonio poganskim kumirima, snažno su ga pozivali na obraćenje, trajno ga podsjećajući da je njegova prava sloboda i pravo dostojanstvo samo u zajedništvu s Bogom. I Novi zavjet započinje snažnim pozivom, prvo Ivana Krstitelja, a onda i Isusa, na obraćenje. A obraćenje nije ništa drugo već uvijek novi Izlazak (Exodus) u drukčijim uvjetima života.

Kršćanska je vjera neraskidivo vezana uz vrijeme i povijest. Ukorijenjena je u prošlosti, jer je započela s Abrahamom i pogotovo s Izlaskom, a živi od Isusove žrtve. Usmjeren je u budućnost, točnije prema ispunjenju obećanja vječnoga života. Ipak središte kršćanske vjere je u sadašnjosti u Duhu Svetom. To je trenutak povjerenja ili nepovjerenja, pažljivog slušanja ili neslušanja,

odvažnosti ili straha, pristanka ili odbijanja. Tu nije alternativa istina-laž, već vjernost-izdaja. Puno je lakše boriti se zagriženo za nekakvu ideologiziranu istinu, nego biti vjeran svojim idealima, kao kršćanin svom krsnom savezu s Bogom, kao svećenik svom pozivu i poslanju, kao supružnik svom bračnom drugu. Čitavo Sveto pismo ispunjeno je tim dahom 'sadašnjeg trenutka' – njegovim blaženstvom ili njegovom ugroženošću.

KRŠĆANIN U DANAŠNJEM DRUŠTVU

Problem je današnjeg društva u tome što kršćani katkada svoju vjeru razvodne do razine obične religioznosti ili se prometnu u netolerantne fundamentaliste, dok nevjernici svoj ateizam žele nametnuti drugima kao znanstveni pogled na svijet. Oni kršćani koji samim time što su kršćani misle da su bolji od nekršćana često lako zaborave da svaka misa započinje priznanjem vlastite krivnje, a ne savršenosti. „Stoga je priznanje krivnje naličje priznanja vjere: 'Ja sam kršćanin!' Budući da sam kršćanin, znam da živim u svijetu koji ne može biti Božja država, ali ni svijet bez Boga. Danas je jednako opasan radikalni laicizam koji je odavno postao ideologija i poprimio mnoge oznake pseudoreligije, kao i religiozni fundamentalizam koji ne dopušta nikakvo kritičko pitanje i koji je zbog toga izgubio svaku snagu vjere.“ (T. Söding)

Mučno je promatrati netrpeljivost između vjernika i nevjernika, koja katkada znade eskalirati do isključivosti popraćene pravom mržnjom. Iza toga se obično krije ideološka zaslijepljenost i politička netrpeljivost koja se nema pravo pozivati ni na vjeru ni na nevjeru. Ali to bi morao biti poticaj svakom pravom vjerniku da uvijek

iznova provjerava dosljednost svoje vjere, kao i nevjerniku da propituje svoju nevjeru i razloge zašto ne vjeruje. Da bi se mogla na pravi način prevladati mučna zajednička prošlost i da bi se moglo zajedno graditi zajedničku budućnost, potrebno je ozbiljno uzeti sadašnji trenutak.

A na važnost sadašnjeg trenutka mudro je upozorio poznati njemački filozof Hans-Georg Gadamer prigodom slavlja svog 95. rođendana. Za tu prigodu njegovi sugrađani su mu priredili bogato slavlje, u što je bio uključen i njegov susret s učenicima gimnazije koju je i sam nekoć pohađao. Jedan učenik mu je tom zgodom postavio pitanje: „Vi ste filozof. Što ustvari jedan filozof radi čitav život?“ Gadamer je odgovorio mudro, u duhu pravog filozofa: „Čitav svoj život sam se pripremao na ovaj današnji razgovor s vama.“ Tako je i za svakog vjernika važno biti dosljedan u svojoj vjeri u svakom pojedinačnom trenutku susreta s drugim čovjekom, makar taj i ne bio vjernik. Samo tako može dati svoj doprinos boljitku ovoga svijeta, koji je zajednička kuća i vjernika i nevjernika.

KRUNICA U GOSPINOJ ŠKOLI

Mnogi u svojim župama nikad nisu doživjeli zajedničku molitvu, a pogotovo da tisuće ljudi s raznih strana svijeta u različitim jezicima zajedno mole krunicu. Malo tko ostane hladan i ravnodušan kada čuje ritmičko ponavljanje *Zdravomarija* u župnoj crkvi u Međugorju ili ispred vanjskog oltara, u prekrasnom ambijentu ispod stabala i otvorenog neba. Za mnoge upravo ta zajednička molitva krunice bude moment koji ih u Međugorju najviše fascinira. Iz tog razloga postavljamo pitanje: Kakva je to molitva koju nazivamo krunica? U čemu je njezina privlačnost i posebnost?

FRA MARINKO ŠAKOTA

RIJEČ „KRUNICA“ UMANJENICA JE OD RIJEČI „KRUNA“. Drugi naziv koji se odnosi na istu vrstu molitve je *ružarij*. Oba naziva vuku porijeklo iz predaje prema kojoj je dominikanac Heinrich Seuse iz Konstanze ispleo Gospi vijenac od 150 ruža. Izgleda da je bio inspiriran običajima koji su u njegovo vrijeme vladali, a prema kojem su se zaljubljeni međusobno darivali krunama (vijencima) od ruža.

Nekoliko je oblika krunice: Gospina, Zlatna, Božanskog milosrđa, Duhu Svetom, sv. Ante itd. U Međugorju se moli Gospina krunica. I kad Gospa govori o krunici, misli

na tu vrstu: „Htjela bih da svijet... moli svaki dan bar krunicu: radosna, žalosna i slavna otajstva.“ (14. 8. 1984.)

Koji su razlozi da je krunica jako popularna, da ju vjernici rado mole i da je raširena u svim nacijama?

Najprije zbog svoje jednostavnosti. Njezina jednostavnost omogućuje svakom čovjeku – bez obzira na (ne) obrazovanost – da je se lako nauči. Zbog jednostavnosti je prikladna da je čovjek moli kad je sam i kad je s drugima u velikom mnoštvu. Ta njezina osobina pokazala se i u Međugorju. Kad su se zbog Gospinih ukazanja počele sabirati rijeke ljudi na Podbrdo i oko župne crkve, tadašnji

međugorski župnik fra Jozo Zovko uz svetu misu izabrao je upravo kronicu kao način da toliki vjernici mogu zajednički moliti. Tako je ostalo do danas, s tim da za razliku od prvih mjeseci 1981. godine, kada su se u župnu crkvu okupljali uglavnom vjernici koji su govorili hrvatski jezik, ubrzo nakon toga pa sve do danas svaku večer kronicu u isto vrijeme zajednički mole tisuće vjernika iz različitih zemalja i na različitim jezicima iz svijeta.

U župnu crkvu, gdje se moli u večernjem programu (dva otajstva prije mise i jedno nakon mise), Brdo ukazanja je mjesto na poseban način obilježeno molitvom krunice. Na njemu su postavljena otajstva krunice radosnih, žalosnih i slavnih otajstava. Otkako je papa Ivan Pavao II. (2002.) uveo otajstva svjetla, u blizini župne crkve postavljena su i otajstva svjetla, a krunica tog otajstva moli se četvrtkom prije večernje mise.

U Gospinu srcu od svih molitava posebno mjesto zauzima upravo krunica: „Krunica mi je, dječice, posebno draga.“ (25. 8. 1997.) Iz tog razloga od samog početka na molitvu krunice Gospa poziva i pojedinca i zajednice, a posebno joj je stalo do obitelji: „Molim obitelji župe da mole obiteljsku kronicu.“ (27. 9. 1984.) Osim obitelji Gospa izričito poziva i svećenike, redovnike i redovnice: „Molite kronicu, svi svećenici“ (25. 6. 1985.) Svi su pozvani, jer svima je potrebna ova molitva: „Pozivam sve svećenike, redovnike i redovnice da mole kronicu...“ (25. 8. 1997.)

Gospa ne samo da poziva na molitvu krunice nego želi da iskusni potiču one koji ne mole: „Pozivam vas da pozovete sve na molitvu krunice.“ (25. 6. 1985.) Svi vjernici pozvani su postati učiteljima molitve krunice, a na poseban način tu zadaću – da „uče moliti druge“ (25. 8. 1997.) – Gospa povjerava svećenicima, redovnicima i redovnicama.

Zašto je Gospi krunica *posebno draga* i toliko važna da tako često poziva na tu molitvu i zašto želi da se taj jednostavni molitveni način širi? U čemu je važnost i vrijednost molitve krunice?

„Preko krunice otvorite mi svoje srce i mogu vam pomoći.“ (25. 8. 1997.) Gospa želi da se u molitvi krunice naša srca otvaraju. Iz dvaju razloga: jer je otvaranje srca preduvjet Božjem djelovanju u nama i jer otvoreno srce omogućuje Gospi da nam pomogne. Ako je srce zatvoreno, nitko – pa ni Gospa – tom čovjeku ne može pomoći.

Kako krunica *djeluje* na otvaranje srca? Samim tim što molimo kronicu? Sigurno ne. Jer kronicu možemo moliti nesvjesno, samo mehanički, što ne mora dovesti do otvaranja srca. Primijenimo li na kronicu Isusovu kritiku „Narod me ovaj usnama časti, a srce mu je daleko od mene“ (Mt 15, 8), možemo i mi prebirati zrnca krunice i *samo usnama* ponavljati Zdravomarije, a da *srcem budemo daleko od Boga*. Možemo ponavljati Zdravomarije, a u mislima biti odsutni, vremenski gledano daleko nekad u prošlosti i budućnosti, ili prostorno gledano daleko negdje na drugom mjestu.

No, uza sve te moguće poteškoće Marija preporučuje kronicu kao pogodan način za otvaranje srca jer se upravo u toj molitvi razmatra njezino iskustvo: otvaranje njezina srca. Pogotovo u radosnim otajstvima. Počevši od anđelova navještenja pa sve do traženja i pronalaska Isusa u Hramu, Marijino iskustvo pred našim je očima. Gledamo najprije osobu koja se smela i ne razumije što joj anđeo govori („Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?“ (Lk 1, 34), a potom promatramo kako se otvara Duhu Svetom koji prožima i ispunja nje-

Kad su se zbog Gospinih ukazanja počele sabirati rijeke ljudi na Podbrdo i oko župne crkve, tadašnji međugorski župnik fra Jozo Zovko uz svetu misu izabrao je upravo kronicu kao način da toliki vjernici mogu zajednički moliti. Tako je ostalo do danas, s tim da za razliku od prvih mjeseci 1981. godine, kada su se u župnu crkvu okupljali uglavnom vjernici koji su govorili hrvatski jezik, ubrzo nakon toga pa sve do danas svaku večer kronicu u isto vrijeme zajednički mole tisuće vjernika iz različitih zemalja i na različitim jezicima iz svijeta.

zinu nutrinu. Riječi „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!“ (Lk 1, 38) izvanjski su izraz tog nutarnjeg otvaranja. I u drugom, trećem i četvrtkom radosnom otajstvu možemo pronaći elemente otvaranja, a pogotovo u petom, gdje se Marija opet suočava s nejasnoćom („Sinko, zašto si nam to učinio?“ Lk 2,48). Opet vidimo slično događanje: Kad se Marija nađe pred nejasnoćom (koja je uvijek i prilika za zatvaranje), nikad se ne prepusti nejasnoći nego se otvara.

Žalosna otajstva svjedoče o otvorenosti Isusova srca. U prvom otajstvu promatramo Isusa kako se moli u Maslinskom vrtu uoči svoje muke i smrti. Razmatrajući njegove riječi „Oče! Ako hoćeš, otkloni ovu čašu od mene. Ali ne moja volja nego tvoja neka bude!“ (Lk 22, 42), možemo naslutiti potpuno predanje i otvorenost Isusova srca Očevoj volji.

U drugom otajstvu razmatramo kako se Pilatovo srce zatvara pred istinom, a Isusovo pak srce ostaje otvoreno unatoč osudi sa strane Pilata, farizeja i naroda.

U trećem otajstvu promatramo kako Isusa vrijeđaju i ismijavaju stavljajući trnovu krunu na njegovu glavu. I u tim trenucima Isusovo srce se ne zatvara jer u njegovu srcu i u takvim okolnostima *kraljuje* ljubav.

U četvrtom otajstvu pred nama je Isus koji prihvaćajući križ – čime se križ i trpljenje preobražavaju – ostaje otvorena srca.

I peto otajstvo svjedoči o otvorenosti Isusova srca. U najtežim trenucima Isus moli za one koji ga muče: „Oče, oprosti im, ne znaju što čine!“ (Lk 23, 34) Iako izvanjski razapet, ostaje otvoren, a oni koji ga razapinju, izvanjski slobodni, ostaju zatvoreni.

Sve spomenuto, međutim, ne garantira otvaranje našeg srca. Iz tog razloga Gospa nas poziva: „Želim vas naučiti moliti.“ (12. 6. 1985.) Zar mi ne znamo moliti? Znamo, ali nedovoljno da bismo postigli ono što trebamo postići u molitvi. Zato je važno da počemo od toga da ne znamo moliti i da Mariji dopustimo da nas uči.

Dakle, osim Gospine želje da nas nauči moliti potrebna je i naša želja da učimo. Jer učenje nas otvara novome, nepoznatome. Učenjem izlazimo iz sebe i otvaramo se drugome, primamo nove sadržaje i rastemo.

Po čemu ćemo prepoznati da učimo?

Ako slušamo. Slušanje nas otvara drugome. Ovdje pripazimo: Možemo slušati samo sebe, samo svoje mišljenje. Ostanemo li kod takvog „slušanja“, ne ćemo se otvoriti. Marija je primjer slušanja. Kad ne razumije što drugi (anđeo Gabrijel, Isus u Hramu...) misli i hoće, Marija izgovara svoje mišljenje, kaže da ne razumije, a potom – što je presudno – prestaje govoriti.

Nije lako prestati govoriti i prestati slušati svoje mišljenje. Potrebna je poniznost. Oholost zatvara za mišljenje drugih, a poniznost otvara. Oholost kaže: „Ja znam sve! Ti ne znaš ništa!“ Poniznost kaže: „Znam, ali znam da puno toga i ne znam.“ Marija ima svoje mišljenje i kaže ga, ali ne ostaje samo kod svoga mišljenja nego se slušanjem otvara drugome i drukčijemu.

Gospa želi da se u molitvi krunice naša srca otvaraju. Iz dvaju razloga: jer je otvaranje srca preduvjet Božjem djelovanju u nama i jer otvoreno srce omogućuje Gospi da nam pomogne. Ako je srce zatvoreno, nitko – pa ni Gospa – tom čovjeku ne može pomoći. „Preko krunice otvorite mi svoje srce i mogu vam pomoći.“ (25. 8. 1997.)

No, time slušanje nije završilo svoj proces. Nakon što je čula riječi drugoga, te riječi i događaje Marija ne prestaje slušati. Slušanje se nastavlja, ali odsada u njezinu srcu. Riječi koje je čula i sve što je doživjela Marija pohranjuje u svoje srce. Nije ih, dakle, čula i išla dalje nego ih zadržavau sebi. Prebire riječi i događaje, meditira na njima, razmatra njihovo značenje i poruku upućenu njoj. Tako se Marija otvara novome, drukčijem sadržaju, drukčijim predodžbama i vizijama od njezinih. I tako raste.

Sad nam je jasno zašto Marija toliko preporučuje kronicu: Jer želi da i mi iskusimo ono što je ona iskusila i jer krunica sadržava jedan uvjet za slušanje i meditiranje nad riječima drugih, a to je vrijeme. Marija to zna pa nas poziva: „Posvetite vrijeme krunici!“ (25. 6. 1985.) Ne možemo kronicu moliti na brzinu. Za nju moramo uzeti vremena, posvetiti joj vrijeme. A upravo je vrijeme najvažnije da bi se u srcu pokrenuo i mogao razvijati proces otvaranja.

Osim zbog otvaranja srca, Gospa preporučuje molitvu krunice i zbog još dvaju razloga: „Ako hoćete, prihvatite kronicu! Već sama krunica može učiniti čudesa u svijetu i u vašim životima.“ (25. 1. 1991.)

Iz Gospinih riječi iščitavamo dva važna momenta: a) Slobodu („Ako hoćete“) koju nam Gospa daje, i b) Krunica može činiti čudesa u životu. Opet Gospa govori iz svoga iskustva: Osjetila je da joj Bog daje slobodu jer je ljubi i jer želi da u slobodi prihvati njegov poziv. I Marija nas ljubi. Zato od nas ne traži da bilo što činimo

Shimko Martin Musa

Zlatna krunica Presvetom Srcu Isusovu

Isusovo je srce izvor svih milosti i prepuno je dobrote za sve ljude. Poklonimo Isusu svoje siromašno srce, da bude sjedinjeno s njegovim srcem, da bude ispunjeno Božjom milošću, strpljivošću i čistoćom, da u svemu odgovara Božjim željama.

Krunica se moli na običnu Gospinu krunicu

U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Umjesto „Vjerovanja“ moli se:

Slatko Srce mog Isusa, daj da te ljubim sve to više.

Umjesto „Oče naš“ moli se:

Vječni Oče, prikazujem ti predragocjenu krv Isusa Krista kao zadovoljštinu za naše grijeha, kao pomoć dušama u čistilištu, i za potrebe svete Crkve.

Umjesto „Zdravo Marijo“ moli se:

Isuse, blaga i ponizna Srca, učini srce moje po Srcu svome.

Umjesto „Slava Ocu“ moli se:

Slatko Srce Marijino, budi moje spasenje!

Na koncu se krunice moli:

Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

pod prisilom nego jedino u slobodi. Naše prihvaćanje krunice može biti prilika da promatrajući Mariju učimo u slobodi se odlučivati i prihvaćati Božje planove i davati slobodu drugima.

Drugi moment su čudesa koja su moguća po molitvi krunice. Opet Gospa govori iz svoga iskustva. Kad je povjerovala da Bogu ništa nije nemoguće, doživjela je „velika djela“ koja joj „učini Svesilni“ (Lk 1, 49). Čudesa su moguća, a uvjet za čudesa je vjera. Gledajući u Mariju, koju Elizabeta blagoslivlje zato što je „povjerovala Gospodinu“ (Lk 1, 42-45), i mi možemo povjerovati da je Bogu sve moguće i u životu iskusiti čudesa.

Krunica je vrijeme buđenja naše vjere. „Danas vas pozivam da počnete živom vjerom moliti krunicu. Tako ću vam ja moći pomoći.“ (12. 6. 1985.) Prije same krunice molimo Gospodina da probudi našu vjeru, naše povjerenje u njega, a za vrijeme krunice predajimo mu se s potpunim povjerenjem. Dok usnama ponavljamo Zdravomarije, neka se u isto vrijeme u srcu događa ono što se u Marijinu srcu događalo dok je govorila: *Evo me, Gospodine...Neka mi bude po tvojoj riječi... Živom vjerom moliti krunicu znači ponavljati Zdravomarije u stanju probudene vjere. U isto vrijeme, dok usta izgovaraju riječi, u srcu je stanje vjere. Kao da srce nečujno govori: Isuse, vjerujem u te... Isuse, uzdam se u te...*

Ponavljanje Zdravomarija na takav način, u stanju probudene povjerenja u Gospodina, neprimjetno će preobražavati naša srca. Kao kad sunce neprimjetno preobražava cvijet. Takva molitva buditi će radost u nama. Bit će nam drago moliti krunicu. „Mariji je draga krunica jer joj je drago biti s nama, a kad nama postane biti drago s njom i Isusom, onda su nestali svi problemi molitve.“ (fra Slavko Barbarić)

Probudi li se radost u nama dok molimo krunicu, ne će nam biti teško već drago odlučiti se za tu molitvu i onda kad imamo drugih obveza. „Draga djeco, pozivam vas da molite krunicu, i da vam krunica bude obveza koju ćete obavljati s radošću. Tako ćete shvatiti zašto sam ovako dugo s vama. Želim vas naučiti moliti.“ (12. 6. 1985.)

Ne ćemo osjećati radost dok budemo molili krunicu, ali ako otkrijemo njezinu ljepotu i važnost moliti ćemo je i onda kada se osjećaji radosti u nama još nisu probudili. „Kada ste umorni i bolesni i od vašeg života ne znate smisla, uzmite krunicu i molite, molite sve dok vam molitva ne postane radosni susret s vašim Spasiteljem.“ (25. 4. 2001.)

Nevjerojatno nam zvuči da je snaga krunice tolika, ali je istinito, jer nam to Gospa govori: „Krunicom ćete pobjediti sve nedaće koje Sotona sada želi nanijeti Crkvi katoličkoj!“ (25. 6. 1985.) Ili: „Draga djeco, obucite se u bojnu opremu i s krunicom u ruci ga (Sotonu) pobijeditel!“ (8. 8. 1985.) Već smo rekli da snaga krunice ne može biti u mehaničkom moljenju. Isto vrijedi i za nošenje krunice. No, Gospi je i to važno i to trebamo uzeti ozbiljno. „I neka vam krunica uvijek bude u rukama kao znak Sotoni da vi meni pripadate.“ (25. 2. 1988.)

Zbog svih navedenih razloga važno je svaki dan reći „da“ krunici i uzeti vremena za nju. Ne samo da je izmolimo nego da se u toj molitvi naše srce počne otvarati Bogu po Marijinu primjeru. Svaki dan nađimo vremena i uzmimo krunicu u ruke. Ne zaboravimo da moliti krunicu znači provesti vrijeme s najboljim i najljepšim prijateljima – s Isusom i Marijom.

Krunica Božjega milosrđa

Po časnoj sestri svetoj Faustini Kowalskoj Isus je objavio svoju želju: „Duše koje šire štovanje mogega milosrđa štitiću ću cijeloga života kao što majka štiti svoje dijete, a na smrtnome času bit ću im spasitelj, a ne sudac. Duše koje mole krunicu Božjega milosrđa, bit će u svojem životu uključene u moje milosrđe, napose u smrtnome času. Ako se ova krunica bude molila kod nekoga umirućega, ublažit će se gnjev Božji, a beskrajno Milosrđe zagrlit će dušu umirućega, primjenjujući na nju bolne patnje svojega Božanskoga sina.“

Krunica Božjega Milosrđa moli se na običnoj krunici ovako:

Oče naš, Zdravo Marijo, Vjerovanje.

a) na velika zrnca: Vječni Oče, prikazujem ti tijelo i krv, dušu i božanstvo preljubljenoga Sina tvojega, Gospodina našega Isusa Krista, kao zadovoljštinu za grijeha naše i cijeloga svijeta.

b) na mala zrnca (deset puta)

Po njegovoj pregorkoj mucu, budi milosrdan nama i cijelome svijetu. (Po pregorkoj mucu Isusovoj, budi milosrdan nama i cijelome svijetu.)

Na kraju krunice dodaje se tri puta:

Sveti Bože, Sveti Jaki Bože, Sveti Besmrtni Bože, smiluj se nama i cijelome svijetu.

Zaključna molitva:

O Krvi i Vodo, što potekoste iz Srca Isusova kao izvor milosrđa za nas, uzdam se u tebe! Marijo, Majko milosrđa, moli za nas! Isuse, uzdam se u tebe! (triput) Smiluj se nama i cijelome svijetu, Gospodine

Moli neprestano ovu krunicu koju sam te naučio. Onomu tko je bude molio udijelit ću veliko milosrđe u času smrti (Dn 687).

SNAGA KRUNICE

- Poruka Gospe iz Fatime: „Molite krunicu svaki dan da biste izmolili mir svijetu i svršetak rata!“ Naša draga Gospa iz Fatime poručuje po maloj Luciji: „Ja sam Gospa svete Krunice. Neka se Krunica moli svaki dan!“
- Posebnu je karizmu kao istinski apostol krunice imao blaženi Bartolo Longo. Njegov put ka svetosti osniva se na nadahnuću koje je začuo u dubini svog srca: „Tko god širi molitvu Krunice, spašen je!“
- Sveta Majka Terezija imala je viđenje: „I opet to veliko mnoštvo – na njihovim sam licima vidjela veliku tugu i trpljenje – klečala sam blizu Gospe, koja je bila okrenuta prema njima. Nisam vidjela njezino lice, ali sam čula kako govori: Pobrini se za njih – oni su moji. Povedi ih k Isusu – nosi Isusa k njima. Ne boj se. Nauči ih moliti krunicu, neka je mole u obitelji i sve će biti dobro. Ne boj se, Isus i ja bit ćemo s tobom i tvojom djecom.“
- Sveti Padre Pio, kojeg su nazivali „živa krunica“ jer je molio krunicu po cijele dane! Poglavar samostana upitao je oca Pia koliko krunica izmoli svakog dana. Odgovorio je: „Eeh!... mojim poglavarima moram reći istinu! Trideset četiri sam izmolio!“ Kad su ga pitali pred smrt da im nešto kaže, on im je ovako rekao: „Ljubite našu dragu Gospu i potičite druge ljubiti je. Uvijek molite krunicu!“ Za Krunicu je ovako govorio: „moje oružje“, „moj mač“, „la mia spada!“ Treba spomenuti da je pater Pio umro s krunicom u svojim rukama.
- Naš dragi blaženi kardinal Alojzije Stepinac je govorio: „Zato vas vruće molim, iz ljubavi koju imam prema vama u Isusu i Mariji, da molite i krunicu, a također, imate li vremena, i čitav Ružarij, svakoga dana, pa ćete na času smrti blagoslivljati dan i sat kad ste mi povjerovali.“
- Veliki apostol, sveti Ljudevit Grignion Montfortski ovako je govorio: „Zdravomarija je nebeska rosa koja dušu čini plodnom. Ona je čist i nježan poljubac što ga dajemo Presvetoj Djevici; rumena ruža koju prikazujemo Mariji; dragocjen biser što joj ga poklanjamo; čaša ambrozije i božanskog nektara kojim je nudamo. Sve su to poredbe svetaca. Tim će te pozdravom i vi, izgovarate li ga kako treba, sigurno pridobiti Marijino Srce.“

Sveti Ivan Pavao II. je govorio: „Krunica je moja najdraža molitva. Mnogi znaci pokazuju kako i danas sveta Djevica želi upravo po toj molitvi ostvarivati onu majčinsku brigu kojoj je umirući Otkupitelj povjerio, u osobi ljubljenog učenika, sve sinove Crkve: ‘Ženo! Evo ti sina!’“ (Iv 19, 26)

Marijine poruke u Međugorju (5)

ADALBERT REBIĆ

MIR, VJERA, OBRAĆENJE, MOLITVA I POST

Već trećeg dana Gospa je iznijela kao prvu od svih poruka: „Mir, mir, mir - i samo mir!“, i uz to dvaput ponovila: „Mir mora zavladati između čovjeka i Boga, a i između ljudi!“ Iz okolnosti što je vidjelica Marija vidjela križ iza Gospe, kad je Gospa tu poruku izgovorila, jasno izlazi da taj mir dolazi samo od Boga koji je po Gospi u Kristu postao „naš mir“ (Ef 2,14). Taj mir „svijet ne može dati“ (Iv 14,27), i zato je Krist zapovjedio svojim apostolima da ga oni prenesu svijetu (usp. Mt 10,11s) kako bi svi ljudi postali *sinovi mira* (Lk 10,6). Zato se i Gospa u Međugorju izriječkom predstavila kao *Kraljica Mira*. Nitko drugi kao ona ne zna i ne može bolje i uspješnije uvjeriti današnji svijet, koji je suočen s prijetnjama uništenja, kako je mir njegovo najveće i najpotrebnije dobro.

Druga je Gospina poruka *vjera*. Gospa je iznosi već četvrtog, petog i šestog dana ukazanja, a i inače je ponavlja često, što je i razumljivo. Bez vjere, naime, nije moguće doći do mira. K tome, vjera je po sebi odgovor na Božju riječ u kojoj se Bog ne samo objavljuje, nego i dariva ljudima. U vjeri čovjek prima Božju riječ koja je u Kristu postala *naš mir* (Ef 2,14). Primajući je, čovjek postaje novi čovjek s novim, Kristovim životom u sebi i dionik Božje naravi (usp. 1 Pt 1,4; Ef 2,18). Time se čovjeku osigurava mir i s Bogom i s ljudima.

Obraćenje je također česta Gospina poruka, jer pretpostavlja slabu ili nikakvu vjeru u ljudi današnjeg vremena. A bez nje nije moguće steći mir.

Pravo je obraćenje *očistiti srce* (Jer 4,14), jer pokvareno srce stvara i podržava loše odnose s Bogom i s bližnjima i loše društvene sustave, nepravedne zakone i ropske ustrojbe. Bez korjenite promjene u srcu i njegova obraćenja, nema mira. Zato Gospa stalno zahtijeva čestu ispovijed. Zahtjev je upućen svim ljudima bez razlike, jer „nema pravedna ni jednoga... Svi su zastranili, podjednako se pokvarili.“ (Rim 3,11-12)

Gospa, počevši od petog dana ukazanja, gotovo svakodnevno preporučuje i *molitvu*. Ona zahtijeva od svih ljudi da neprekidno mole, baš kako je to i Krist tražio (usp. Mk 9,29; Mt 8,38; Lk 11,5 -13). Molitva naime ili potiče ili jača čovjeku vjeru bez koje nema uredna odnosa ni s Bogom ni s drugim ljudima. Osim toga, molitvom čovjek očituje svoju životnu povezanost s Bogom: priznaje ga, zahvaljuje mu na primljenim darovima i s pouzdanjem od njega očekuje i ostalo što mu je potrebno, posebno spasenje. Molitva učvršćuje taj stav u čovjeku te mu pomaže da ima uredne odnose s Bogom, bez kojih nije moguće održavati i promicati mir ni s njim ni s ljudima. Opravdanost je molitve posebno očita iz toga što je Riječ Božja upućena čovjeku i iz potrebe da čovjek na nju odgovori riječju. Odgovor je govorna vjera ili molitva kojom vjera samu sebe ujedno potiče, obnavlja, jača i podržava.

Gospa često preporučuje *post* jer on stoji u službi vjere. Naime čovjek provjerava, potvrđuje i osigurava svoju vlast nad sobom. Samo čovjek koji sobom vlada može biti slobodan i sposoban sebe predati Bogu i bližnjemu, kako to traži vjera. Post jamči čovjeku da je njegovo predanje u vjeri iskreno i sigurno. On mu pomaže da se oslobodi od svakog ropstva, ponajprije od grijeha. Tko god nije svoj, on je rob. Zatim, post pomaže čovjeku u obuzdavanju težnje za pretjeranim užitcima koji lako dovode do bezobzirna trošenja vremenitih dobara koja su inače drugima potrebna za goli opstanak. Postom se stječu dobra kojima se može oživotvoriti ljubav prema siromašnima i bijednima i tako barem donekle ublažiti razlike između njih i bogatih. On liječi nedostatak kod jednih suviškom, a kod drugih nedostatkom. Tim se na svoj način uspostavlja oblik mira koji je danas posebno ugrožen golemim razlikama bogatih i siromašnih (Sjever i Jug).

Prema tome, iz Gospinih poruka jasno izlazi da je mir najveće dobro, a da su vjera, obraćenje, molitva i post jedini uvjeti kako se on može ostvariti.

Izvorni znanstveni članak objavljen 10. 4. u *Ethnologica Dalmatica*, 19

svijeta jest srce. Ovisan o srcu, a njegovo srce o molitvi. U molitvi on ulazi u Boga, a Bog u njega. On koliko moli toliko i vjeruje, i vjeruje toliko koliko i moli. Molitva ga čini osjećajnim. U konačnici, što je svećenik bez osjećaja!? Što je bilo koji drugi čovjek bez osjećaja!?

Zato Međugorje budi molitvu, da ljudi iznova imaju osjećaja. Isusu je bilo najviše žao što farizeji nemaju osjećaja. On je znao da oni savršeno vrše zakon, ali izgubili su osjećaj. O kako je Isus volio kad netko pokaže osjećaje. Jer tko osjeća, on nije daleko od kraljevstva Božjega. Sjetimo se one čudesne Kanaanke koja je vikala da joj se Gospodin smiluje, čak su i učenici rekli – udovolji joj – jer više za nama. Ona je imala osjećaja. Imala ga je i onda kad je Isus rekao „ne priliči uzeti kruh djeci i baciti ga psićima“. Ona je imala osjećaja, jer nikad čovjek koji nema osjećaja ne bi mogao izgovoriti ovu rečenicu: „Da, Gospodine! Ali psići jedu od mrvica što padaju sa stola njihovi gospodara.“ Nikad nitko nije pokazao takav osjećaj. Snažan! Dubok! Otajstven! „O ženo! Velika je vjera tvoja!“ (Mt 15,21-28)

Gospa ovdje u Međugorju poziva upravo na takav osjećaj. Na takvu čežnju. Gospa nas poziva da osjećamo. A osjećati može samo onaj tko moli. **Molite, molite, molite. Osjećajte, osjećajte, osjećajte.** Identično značenje riječi. Potpuno isto. Gospa snažno poziva na molitvu. Zar i ona ne tuguje, jer mi nemamo osjećaja! Nema teže boli negoli one kada ljudima koje volimo ne možemo pomoći. Gospa poziva na molitvu, molitvu srca, krunicu. Molite – dok vam molitva ne bude radost. Kao što postoje rehabilitacijski centri gdje ljudi iznova uče govoriti i hodati, ovdje u Međugorju ljudi uče iznova osjećati. Osjećajući mole i mole osjećajući. Moli se krunica. Zašto baš krunica!? Krunica je skraćeno evanđelje. Gospa poziva na evanđelje. Zato ljudi koji nose krunicu u rukama, oni nose evanđelje. Postoje i slova i stranice koje nisu načinjene samo od papira i tinte. Svećenici su u Međugorju ponovno pozvani da nauče moliti i osjećati. Oni su pozvani ovdje iznova uzeti krunicu i biti radosni. Rekli smo da je svećenik stručnjak za odgovore, odnosno pitanja. Ali ipak na jedno pitanje svećenik se osjeća povrijeđeno. Na to pitanje on ne može odgovoriti, ne može on, namjesto njega može samo njegov život. A to je pitanje – moli li svećenik?

Kaže se da je Kain u Bibliji prvi čovjek koji je na pitanje odgovorio protupitanjem. Gdje je tvoj brat Abel? Zar sam ja čuvar svojeg brata!? Može se lako dogoditi da i svećenik na pitanje – moli li – odgovori protupitanjem – moliš li ti? No svećenik je novi Abel. Čovjek nove žrtve. Ako je Kajin prvi čovjek koji je odgovorio protupitanjem, onda je svećenik posljednji čovjek koji je odgovorio na pitanje! Svećenik današnjice iznova postaje novi Abel, onaj koji je blag i nježan. U Međugorju se svi učimo zajedno ljubiti i osjećati. I svećenici i vjernici. Zato je predivno moliti, molitva rađa čistoćom. Osjećaji nisu sami sebi svrha, oni su svrha čistoći. Čistoća kao i post, oslobađaju nas naše punine, i uvode nas u Božju blizinu. Međugorje je postalo mjesto molitve. Ovdje je posvećeno i vrijeme i mjesto. Predivno je biti dio Gospine škole, škole u kojoj učimo moliti, jer samo onaj tko moli osjeća mir, onaj mir na koji nas Gospa poziva. Pođimo u Marijinu školu srca i osjećaja, da molitvom naš život postane odgovor svima onima koji nas pitaju – molite li. Ako je išta vidljivo, vidljiva je molitva. Međugorje se upravo vidi i prepoznaje u plodovima molitve.

okolinom. Srce ga je učinilo mirnim. Kirurški alati u kojima su drugi vidjeli samo skalpele i oštrice njemu su bili poput pera kojim se piše lagan pjesma. Izoštrena oka, vrhunski koncentriran i pažljiv.

Ako geni sadrže sve upute za izgradnju i održavanje živog organizma, onda srce sadrži upute za izgradnju i održavanje duše, duha. I svećenik je često nalik ovome kardiologu. Nesnalazljiv u prostoru „ovoga svijeta“ jer prostor njegova

Znam jednog kardiologa koji je spašavao srca i ljude, no zapravo, srca su spašavala njega. Nemiran i zbunjen, osjećao je nelagodu u okruženju ovoga svijeta. Ali kada bi počeo raditi zahvate na srcu, postajao bi miran, skoncentriran i ispunjen. Njegov svijet je postao taj mali šuplji mišić zvan srce. Makrokozmos je zamijenio mikrokozmosom. Bijaše to svijet u kojem je spretno plivao. Što je više promatrao srce i bio njime zauzet, to je manje bio opterećen svijetom i

MARIJINA ŠKOLA SRCA

SVEĆENIKA MOŽETE UPITATI SVAKAKVO PITANJE. On je onaj koji stoji na raspolaganju i trudi se odgovoriti kako najbolje zna i umije. Njegov poziv uvijek je ispunjen pitanjima, a njegovo školovanje i izobrazba idu k tome da ga pouče vještima odgovorima, po mogućnosti da budu učinkoviti i bez premca. Kirurški precizan, specijalist za odgovore točno u srce. Svećenik je čovjek duha no, budući da se duša liječi u srcu, on je ponajprije čovjek srca.

FRA GORAN AZINOVIĆ

NEUMORNI POZIV NA MOLITVU

Listopad je Gospin mjesec. Započinju listopadske pobožnosti i pobožni puk se po svojim župnim crkvama ujedinjuje u molitvi krunice ispred Gospina kipa. Gospa nas kroz svoje jesenje poruke za rujan i listopad u skladu s time ponovno poziva na MOLITVU! Stoga s vama, dragi čitatelji, želim podijeliti neka svoja skorašnja razmišljanja i svjedočanstva upravo na temu molitve!

PAULA TOMIĆ

MOLITVA JE POVLAČENJE U NUTRINU

Magla koja se povlači po poljima i propupali grmovi krizantema svjedoče nam o laganom probijanju jeseni. Najteže mi ipak pada ona jutarnja i večernja svježina koja oduzima komotnost hodanja bosim nogama i zavaljenost u sjedeću garnituru bez ušuškavanja u neko toplo pokrivalo. Ta jesenja vlažnost i prohladnost i nehotice nas upućuju na povlačenje u „tople brloge“, naša „sigurna skloništa“ – naše kućne prostore u kojima ćemo, eto, dočekati zimu. Ovo povlačenje u intimu vlastita doma podudara se i sa ponovnim Gospinim pozivom na molitvu – povlačenjem u nutrinu molitve, u blizinu Isusovu koja je negdje najintimnije u nama. (Usp. *Bog će vam biti blizu i vi ćete ga osjetiti u vašem srcu kao prijatelja*. Gospina poruka od 25. 09. 2016.) Gospa kao da nas podsjeća da naš Bog nije neki daleki Bog pa nas treba moriti strah hoćemo li do njega uspjeti stići ili ne; nego naš je Bog nama bliži od nas samih, njegova Riječ i njegova slika upisana je u naša srca od trenutka kad smo stvoreni i kad nas je našim imenom zazvao. On je već u nama i zato nema straha da ga ne ćemo naći, ako ga iskreno želimo i tražimo. Naš Bog želi da bude nađen! I otkriva se onoliko koliko ga tražimo. A najsigurnije traganje je upravo molitva!

MOLITVA JE DUHOVNO ORUŽJE

Naviknuti na vidljivu učinkovitost i materijalnu osiguranost, polako zaboravljamo da je najveće oružje zapravo duhovno oružje – a to je molitva. Ovih dana to mi je tako jasno posvjedočio jedan šticić iz zajednice za rehabilitaciju od ovisnosti „Milosrdni Otac“. Ispričao je kako je 16 godina bio rob različitih vrsta droga. Budući da potječe iz dobrostojeće obitelji, slali su ga u razne rehabilitacijske centre, ali on je uvijek nanovo padao. Jednom mu je jedan njegov prijatelj koji se izliječio poklonio „čudotvornu medaljicu“ (medaljicu koju je Gospa dala Catherini Labouré, redovnici iz

reda sestara milosrdnica sv. Vinke Paulskog, 27. studenog 1830.) i obećao mu je da će moliti za njega i njegovo obraćenje. S obješenom medaljicom oko vrata naš momak je nastavio svoj ovisnički život sve dok ga obitelj nije pritislula i prisilila na liječenje u zajednici Milosrdnog Oca. Dan ulaska u zajednicu (mogli bi reći sasvim slučajno) bio je 27. studenoga – odnosno Blagdan BDM od Čudotvorne medaljice. Njegova misao pri ulasku u zajednicu bila je da će ostati tu samo par dana – čisto da zadovolji obitelj – a zatim će opet nastaviti s drogiranjem, ali evo ga još uvijek u zajednici, spreman za par dana primiti i svoj završni blagoslov. To čudo da je ostao u zajednici i da se promijenio pripisuje snazi molitve svog prijatelja i snazi čudotvorne medaljice. Ono što me je dirnulo bila je ta njegova silna sigurnost u snagu molitve, u snagu Božjeg zahvata koji je, bez ikakve njegove svjesnosti, tako sigurno vodio njegov život. On je to uspio prepoznati. A mi trebamo vjerovati kako Bog jednako tako čudno vodi i svakoga od nas. Molitvom mu u tome pomazemo!

MOLITVA JE KANAL ZA BOŽJU SNAGU

Molitva ispunjava srce i riječi duhovnom snagom. Razliku osjetim svaki put kad se prije govora hodočasnicima pomolim, odnosno ne pomolim. Kad susret započnem s molitvom, puno je jača snaga riječi, a misli bivaju vođene tako da se i ja sama iznenadim njihovim tokovima. Hodočasnici nerijetko ostaju dirnuti i to posvjedoče „vatrom koju sam im prenijela“, ali ja znam da ta vatra nije ništa drugo nego snaga koja je došla po molitvi.

Još je jedno jako svojstvo molitve, a to je da ona unosi svjetlo u dušu. Ima ona priča o tamnoj sobi u kojoj se ne vidi što je i kako je unutra. Ali koliko više se svjetla pušta unutra, toliko prljavština i nered postaju vidljiviji. To svjetlo koje ulazi i rastvara prozore duše jest molitva. Svjetlo molitve osvjetljava dušu i zato što više molimo, možemo bolje prepoznati ono što se u nama i oko nas treba počistiti i popraviti. Zato je molitva glavni preduvjet OBRAĆENJA.

MOLITVA NAS ULJEPŠAVA

OBRAĆENJE – dolazi od riječi obrat, povratak... U kršćanskom smislu to bi bio povratak ili vraćanje na ono

prvotno stanje čovjeka, na onu SLIKU BOŽJU po kojoj je čovjek zamišljen kad ga je Bog stvarao: dobrog, lijepog, svetog, ljubitelja Boga i otvorenog za ljubav Božju. To bi trebao biti naš hod u vjeri – zapravo vraćanje na ono što smo po Božjoj zamisli bili, bez svih ovih naslaga grijeha, rana, sebičnosti, nasilja, obrana, tvrdoća... Jedan od najvažnijih Gospinih poziva ovdje u Međugorju jest i poziv na OBRAĆENJE. I kad zamislimo kako je to „obraćenje“ zapravo otkrivanje Božjeg lica u nama, a Bog je nadasve LIJEP, SKLADAN, STVARALAČKI, ne možemo ne zanemariti činjenicu da što se dakle više Bog otkriva u nama to više i mi sami postajemo lijepi, skladni, stvaralački. Tako dakle ovaj hod obraćenja na koji nas Gospa neprestano sve ove godine poziva, nije ništa drugo nego TRETMAN U MEĐUGORSKOM SALONU LJEPOTE ZA DUŠU!

Nažalost, kako je danas u svijetu ova slika Božja u srcima ljudi sve ružnija i zablacenija, nije niti čudo da se ljudi, osjećajući se iznutra ružni i zapušteni, sve više uređuju izvana, pa vidimo na svakom koraku SALONE ZA TJELESNU LJEPOTU, a od plastičnih operacija i injekcija botoksa lica nekih osoba postaju – ne željeno lijepa, nego neprepoznatljiva i nadasve umjetno izobličena. Nažalost, ovo udaljavanje od istinske, duhovne ljepote donosi sve vrste vanjskih naslaga šminke, boje, ukrašavanja tetovažama, piercinzi... sve do uništavanja čiste, izvorne ljepote ljudskoga bića kao stvorenja Božjeg – stvorenog na Njegovu sliku!

Molitvom se srce uljepšava jer se ispunjava mirom i radošću. To Gospa u zadnjoj poruci od 25. 09. 2016. i kaže: *Nek vam molitva bude život. Samo tako vaše srce će se ispuniti mirom i radošću.* „Ta „mir i radost su najvažnija bogatstva ovog i onoga svijeta“, kaže starac Tadej Vitovnički. U svakome od nas je težnja ka beskrajnom miru i beskrajnoj radosti koja je u Vječnosti, kod Boga. Pitali su svetog Serafima Sarovskog: „Što je cilj našega života?“ „Vraćanje u naručje Oca Nebeskog!“ – odgovorio je svetac. Gospa, kao i sve majke, želi samo jedno: da svako njezino dijete ispuni cilj svoga života! I zato nas u svojim porukama tako neumorno poziva na molitvu.

MOLITVA JE ŠUTNJA

Listopadske pobožnosti idealna su prilika obnoviti molitvu krunice u našim obiteljima i u župnim zajednicama. Odazovimo se stoga Gospinom pozivu na molitvu, s tim da ne zaboravimo: molitva je ponajviše šutnja i oslušivanje onoga što Bog želi nama reći! Baš kao što kaže i ovaj inspirativni tekst Brune Ferrera:

Jezik kojim se u svijetu najviše govori je 'jezik besmislica'. Milijarde riječi, svakog dana... ulažu se... trguju... guše... Znati govoriti veliki je dar. Čovjek ne bi izgovarao previše besmislica, Bog mu je darovao deset prstiju kako bi se mogao sjetiti njegovih mudrih savjeta:
Da tvoja prva riječ bude dobra...
Da tvoja druga riječ bude istinita...
Da tvoja treća riječ bude pravedna...
Da tvoja četvrta riječ bude velikodušna...
Da tvoja peta riječ bude ohrabrujuća...
Da tvoja šesta riječ bude nježna...
Da tvoja sedma riječ bude utješna...
Da tvoja osma riječ bude riječ dobrodošlice...
Da tvoja deveta riječ bude riječ poštovanja...
Da tvoja deseta riječ bude mudra...
Zatim... zašuti!

Razgovor s Jimmyjem Belabreom

AKO VAM ŽIVOT DA LIMUN, NAPRAVITE LIMUNADU!

DIRLJIVO JE BILO SLUŠATI SVJEDOČANSTVO GLAZBENIKA JIMMYJA BELABREA, DVEDESETSEDMOGODIŠNJEG MLAĐIĆA IZ GRADA CITÉ SOLEILA NA HAITIJU, NA NEDAVNO ZAVRŠENOM MLADIFESTU U MEĐUGORJU. Spas od ralja

siromaštva, nasilja i kriminala našao je u „Marijinim obrocima“, globalnoj humanitarnoj organizaciji koja je nastala kao plod Međugorja. Jimmy je i jedan od mladića koji je sudjelovao u filmu „Generacija nade“. Trenutačno radi pri organizaciji „Udružimo ruke“, koja na Haitiju surađuje s „Marijinim obrocima“. Njegovo je poslanje danas pomagati drugoj djeci kako bi se othrvali gladi i siromaštvu te preko obrazovanja pronašli put do bolje budućnosti.

NICOLLE LAURIE

Jimmy, rođeni ste u vrlo siromašnom gradu. Kako je bilo odrastati u Cité Soleilu?

Teško. To je najopasnije mjesto na Haitiju. Da sam mogao birati mjesto svojega rođenja, Cité Soleil bi vjerojatno bio moj zadnji izbor. Nasilje, razbojstva, pucnjave i ubojstva su u Cité Soleilu najobičnija svakodnevnica. Siromaštvo i glad glavni su razlozi da ljudi ovdje već od najranije dobi upadaju u ralje nasilja i kriminala. Odrastati u takvom okruženju bilo je i više nego teško. Ipak, danas se na Haitiju, zahvaljujući ponajviše „Marijinim obrocima“, nazire tračak svijetla. Zahvaljujući „Marijinim obrocima“ mladi danas u Cité Soleilu imaju alternativu, imaju izbor i priliku promijeniti svoj život. I zaista, već vidim da je mnogo mladih ljudi

koji, kao i ja, izabiru neki drugačiji i bolji put.

Na koji su to način „Marijini obroci“ promijenili Vaš život?

Ponavljam, dali su mi mogućnost izbora. „Marijini obroci“ su uvelike utjecali na moj život. I ne samo na moj nego na živote tisuća djece koja su živjela u jednakim okolnostima kao i ja. Zamislite da ste se rodili u jednoj iznimno siromašnoj obitelji, u jako siromašnoj zemlji i u najbjeđenijem području te zemlje, gdje se čini posve nemogućim ostvariti svoje snove i ostvariti se kao čovjek. U takvim okolnostima jedina je perspektiva bila, da bi jednostavno preživio, postati dijelom uličnih bandi.

Drugog izbora nije bilo. Tada se u mojem životu događaju „Marijini

obroci“ koji nude drugačiji put i to na vrlo jednostavan način, a to je škola. Nisam niti trenutka dvojio. Škola za mene nije bila samo mjesto gdje mogu dobiti besplatan obrok i obrazovanje već i utočište u kojem me kriminalci ne mogu pronaći niti me iskoristiti kako bih činio loše stvari za njih. Ja sam u školi bio izbačen iz te situacije i spašen. Dobio sam šansu postati bolji čovjek i biti od koristi svojoj zajednici. Nikada to ne bih mogao učiniti bez „Marijinih obroka“.

Osobito su dojmliiva Vaša svjedočanstva u filmu „Generacija nade“, koji je izazvao veliku pozornost diljem svijeta.

razmišljam da se upišem na studij. Hoću li biti svećenik ili liječnik, ne znam, no siguran sam u jedno, a to je da želim usrećiti druge ljude oko sebe. Shvatio sam kako to mogu učiniti preko glazbe koju sviram.

Kakve su vaše ambicije za Haiti?

Nadam se da ćemo moći više uključiti mlade ljude i bolje koristiti ono čime raspolažemo kako bismo promijenili svoju zemlju i učinili je po mjeri čovjeka. Oni koji vode moju zemlju ne bi trebali govoriti 'U redu, ovo činim samo zbog tebe.' Oni trebaju pokrenuti mlade i reći im, 'učinimo ovo zajedno za našu zemlju.' Mislim da, ako budu dali priliku mladima, možemo postići mnogo. Nadam se kako ćemo jednog dana za Haiti moći reći – 'Ovo smo željeli, nije bilo lako, ali uspjeli smo.'

Ovo je Vaš prvi posjet Međugorju?

Da. Ovo je i moje prvo putovanje uopće izvan Haitija. Put je bio dalek i bio sam nervozan, ali kada sam došao

Dok se film snimao, nisam mogao ni pojmiti kakav će biti njegov odjek u svijetu. Tek kada sam film pogledao prvi put, počeo sam shvaćati kako se radi o nečem posebnom. Ponošan sam da sam ja, mali čovjek iz siromašne četvrti, mogao biti dijelom tako važna projekta. To nije nešto što možete često doživjeti od nekoga tko dolazi iz Cité Soleila. Iskustvo sa snimanja filma pomoglo mi je da spoznam sebe, baš onakvog kakav jesam. Nije me bilo strah pričati o sebi, niti o bijedi koja me okruživala. To mi je iskustvo također pomoglo i da se usredotočim na svoju budućnost i da si svaki dan kažem: Moram upotrijebiti dar koji su mi usadili „Marijini obroci“, kako bih mogao biti koristan. Film često puštamo u školama kako bi i druga djeca u njemu pronašla motivaciju za sebe.

ovamo i ugledao sve te mlade, bio sam jako sretan. Predivno je bilo vidjeti tolike mlade okupljene u molitvi i pjesmi. Ovo je zasigurno jedno od najljepših iskustava koje sam imao u svom životu.

Jeste li išta znali o Međugorju prije svog dolaska ovamo?

Kad su me pozvali u Međugorje, satima sam na internetu istraživao o ovom mjestu. To me istinski osnažilo kako bih izdržao putovanje. Nije mi bilo ugodno letjeti, ali da ovdje mogu doći deset ili dvanaest puta godišnje, izdržao bih, samo da sam tu.

Za vrijeme boravka u Međugorju snimili ste i nekoliko pjesama u studiju Radiopostaje „Mir“ Međugorje.

Nevjerojatan je osjećaj bio raditi pjesme u međugorskom studiju. Prvi put sam se susreo s tako velikom produkcijom. Veliki studio, sva ta silna oprema, tehničari, orkestar i dirigent su na mene ostavili silno velik dojam. Svi glazbenici s Mladifesta, kojima sam po svojem glazbenom izričaju i stilu bio vjerojatno pomalo egzotičan, rado su pristali muzicirati sa mnom i sudjelovati u snimanju pjesama. Čak je tom prigodom i jedan od najboljih producenata u Hrvatskoj došao kako bi radio sa mnom i to je bilo čudesno. Svi smo prvi put svirali skupa i nisam mogao ni zamisliti da ćemo snimiti i jednu pjesmu, a na kraju smo snimili dvije.

Koji su Vaši planovi za budućnost?

Moja majka je uvijek željela da postanem liječnik ili svećenik. Ozbiljno

Kakvi su dojmovi nakon nastupa na Mladifestu?

Jednostavno je bilo nezaboravno! Uoči nastupa nije bilo nikakvih proba. Jednostavno sam uzeo gitaru i počeo pjevati. Malo pomalo počeo mi se pridruživati i orkestar i svirka se razvila u predivnu glazbu. U tom trenutku sam prestao svirati gitaru i samo sam pjevao. Taj trenutak mi je bio predivan. Nikada ranije nisam svirao sa sličnim sastavom i ispred toliko ljudi. Bilo mi je neugodno i imao sam tremu, ali sam istodobno pokušavao na sve zaboraviti, biti samo ono što jesam. Taj trenutak, dok sam bio na pozornici s ljudima iz čitavog svijeta, bio je najljepši trenutak u mojem životu.

Recite nam kako Vam je bilo provoditi vrijeme s volonterima „Marijinih obroka“?

Bilo je doista nevjerojatno. Jedan od volontera mi je postao dobar prijatelj i sad se svaki dan čujem. Bilo je prekrasno biti okružen s toliko dobrih ljudi. Kad su me vidjeli, osjećao sam kao da doista žele vidjeti mene, upoznati mene, i taj mi je osjećaj dao veliku snagu.

Koju biste uspomenu iz Međugorja osobito izdvojili?

Sve mi je bilo divno i posebno, ali ono što mi se posebno usjeklo bila je završna večer Mladifesta. Tu je večer svaki predstavnik pojedine zemlje dobio na dar križ, kronicu i Gospinu sliku kao podsjetnik da po povratku svojim domovima nastavimo Gospino poslanje. To mi je bilo posebno i snažan trenutak. Primio sam taj dar na jednak način kao Isus svoj križ, stavio ga na svoja ramena i započeo svoje poslanje – svjedočiti o duhovnosti, o Međugorju i o „Marijinim obrocima“.

Želite li ponovno doći u Međugorje?

Naravno – vratio bih se odmah sutra.

Za kraj, Vaša poruka mladima?

Mladima bih rekao – bez obzira kako teško bilo, trebate pronaći način da iskoristite bilo koju lošu ili tužnu okolnost iz života kako biste izgradili pozitivnu budućnost. To je kao ona izreka – Ako vam život daje limun, napravite limunadu!

MARIO VASILJ

Na početku ovog razgovora želim Vam u ime čitatelja zahvaliti za vrijeme koje ste nam darovali i za spremnost koju ste pokazali pri pozivu da zabilježimo i Vaše iskustvo vezano za prva Gospina ukazanja. Prisjetiti ćemo se i Međugorja prije Gospina ukazanja. Stoga bih Vas zamolio da se za početak predstavite.

Zovem se Jozo Vasilj, zvani Cago. Rođen sam 24. kolovoza 1930. godine u Međugorju, gdje sam, osim u par kratkih razdoblja kada sam radio u Njemačkoj i Italiji, proveo cijeli svoj životni i radni vijek. Godine 1954. oženio sam se, sada pokojnom, Mirom. Uglavnom sam se bavio poljodjelstvom uzgajajući duhan i lozu. Bilo je godina kada bih zasadio i do 40 000 struka duhana, a uz to obrađivao i tri tisuće trsa loze. Ustajalo se prije zore, a lijegalo već za prvog mraka. Mukotrpno se i teško radilo, ali nas je Bog blagoslivljao obiljem plodova.

Možete li nam reći nešto o prvim danima Gospinih ukazanja u Međugorju 1981. godine?

Unatoč vremenu koje je prošlo sjećanja na prve dane Gospinih ukazanja u Međugorju još su svježja. Vijest o Gospinu ukazanju u Međugorju proširila se takvom brzinom da se već za dan-dva veliko mnoštvo penjalo prema mjestu ukazanja. Vidjevši tolike kako hrle na brdo, krenuo sam i sam gore, želeći vidjeti što se to događa. Popevši se do mjesta ukazanja, vidio sam roditelje vidjelaca kako u redu stoje, a šestero djece nepomično gleda prema nebu. Koliko me pamćenje služi, čini mi se da je prvo ukazanje bilo malo poviše mjesta ukazanja koje danas pohode hodočasnici.

Što ste Vi osjećali tih dana?

Mnogi su bili pomalo zbunjeni onim što se tih dana u Međugorju događalo pa tako i ja, ali pratio me i neki lijep osjećaj mira i blagosti. Svi smo na neki način htjeli

Razgovor s Jozom Vasiljem Cagom

ONI KOJI VJERUJU, NEMAJU STRAHA

"U prvim danima Gospinih ukazanja komunistička propaganda je stvorila kritičnu masu straha. Mnogi su u srcu bili uvjereni da komunizam ne može propasti i da se nema koristi boriti protiv njega. U takvim okolnostima teško je bilo računati i na nadnaravno, na milost neba. No, naša je zajednica bila dosta jaka, teško je bilo naći suradnika. Nema čovjeka koji nije imao priliku biti svjedok protiv mene, svatko je mogao biti svjedok, ali nisu ih nalazili. Prijetili su ljudima otkazom, zatvorom. Ljudi su svjedočenje izbjegavali najčešće izgovorom da tada i tada nisu bili na Misi, a crkva svaki dan prepuna. Svjedoci obrane javljali su se sami? Tada se prijavljuju župljani, njih tri stotine, i više – koliko god treba – koji su spremni kazati svoje ime i prezime i svjedočiti, kazati istinu. Pred tim je vlast bila nemoćna. Duboko sam uvjeren da su vjernici – župljani i hodočasnici, oni koji su primili milost, svjedoci i branitelji Međugorja. Oni su mladice na tom snažnom panju kojega ne mogu iskorijeniti ni bezbožni progono, ni nijekanje, ni osporavanje i lažno tumačenje." Ove riječi fra Joze Zovke ponajbolje opisuju župljane župe Međugorja u "prvim međugorskim godinama". Pred izborom opredijeliti se za Boga ili za ispraznu komunističku ideologiju, oni su znali što treba učiniti. U ovome broju Glasnika mira donosimo razgovor s Jozom Vasiljem Cagom

dati svoj osobni doprinos ovom međugorskom čudu pa sam i sam svaki drugi ili treći dan dežurao pomažući narodu, kojemu je vlast branila ići gore, naći putove koji vode do mjesta ukazanja. Milicija i udbaši cinično bi nam govorili da ukinemo Gospu pa ne ćemo morati dežurati. A oni nisu znali koliko mi volimo svoju Gospu i da smo ponosni na to da je izabrala baš nas. Dali bismo tada i život za nju. Osobito smo nastojali biti potpora našim fratrima koji su tada bili na velikom 'udaru'.

Koji Vam se događaj posebno urezao u sjećanje iz tih prvih dana?

Najviše se sjećam svjetla koje se pojavilo gore kao predznak Gospinim ukazanjima. Ukazalo se kao križ. Prvih je dana na nebu bio i neki oblak kao svjetlo.

Vi ste vidjeli te znakove?

Jesam, vidio sam ih sigurno.

Poznato nam je da bi komunistička vlast brzo reagirala na glas da je netko vidio neobične znakove na nebu ili brdu pritišćući ljude koji su to vidjeli da kažu suprotno, odnosno da niječu neobične znakove. Kako ste Vi tada svjedočili?

Mi smo svjedočili istinu bez straha, a oni bi se ismišljali tomu govoreći da nas netko nagovara. Dolazili su nam s džipovima naoružani nazivajući nas ustašama spremnim na ustanak.

Gospa je pozivala na mir, a oni su u tomu prepoznali neprijateljsku pobunu. Jugoslavija je bila kruta komunistička država. Kako ste živjeli i razmišljali u njoj?

Živjeli smo teško, ali nošeni vjerom i nadom da će komunizmu ipak doći kraj.

Kad ste čuli da djeca vide Gospu, jeste li odmah pomislili da je to moguće?

Ja sam bio na ukazanju i vidio kako sva djeca gledaju u jednu točku, da kliču istovremeno i da im je pogled jednako blag i radostan. Oni su u tom trenutku nepomični. Nitko ih nije nagovarao na takvo što. Vidjelo se da ne glume. Dežurao sam gore pri samom ukazanju i znam istinu. Udaba je podmetala svašta, primjerice slovo U prikovano od drveta pa onda U slovo u koje je stavljen čekić kojim će ustaše ubijati, i druge neistine. Sve sam to vidio i proživio. Našao sam taj znak gore, a svjedok tomu je i Miro Čilić koji je bio sa mnom. I on se odmah zapitao tko je to podmetnuo. A ja sam mu na upit samo slegnuo ramenima. Bilo je napravljeno negdje u stolariji, uređeno, „oblanjano“, lijepo. Mi smo to pogazili nogom i bacili u škrip, da se ljaga ne stavlja na ovaj narod. Bojao sam se da me ne otkriju, optuže i zatvore, ali me, hvala Bogu, nitko nije tražio ni pitao za to.

Jeste li osobno poznavali nekoga od vidjelaca ili njihove roditelje?

Nisam ih poznao prije ukazanja, a roditelje sam njihove poznao dobro. Sva su djeca dolazila iz dobrih i zdravih kršćanskih obitelji.

Mediji u svijetu, za razliku od jugoslavenskih i komunističkih, nisu osuđivali ukazanja niti su se

izrugivali s ukazanjima. Jesu li medijska izvješća u početku utjecala na Vas?

Imali smo mi svoj čvrsti stav, a i čuvala nas je Majka Božja od svih napasti, pa i te. Mi smo dobro poznavali svoga neprijatelja još otprije pa smo znali njegove slabosti. Naša snaga bila je naša vjera.

Budući da niste imali u obitelji nekoga tko je bio član Saveza komunista, niste se ni bojali?

Nikoga se nisam bojao jer je Bog bio uz mene. Nudili su i meni da uđem u Partiju, ali nisam htio. Otac mi vjerojatno ne bi dao u kuću ući, a i sam nisam htio.

Bili ste svjedok da je u našem okružju bilo onih koji su koristili sve elemente i sve poluge tadašnje moći da ucijene ljude i da ih dovedu u situaciju čak i da lažno svjedoče?

Bilo je i izdajica i ucjenjivača, a ja znam da nikada nisam i ne bih takvo što činio, pa ni po cijenu ležanja u komunističkim kaznionicama. Jednostavno ne bih radio protiv svoje vjere i svoga naroda.

Koliko je bilo teško podnositi te dane i različite pritiske tadašnje vlasti, npr. stalna provjeravanja, špijuniranja, zabrane?

Daleko su bili otišli pokušaji komunističke vlasti, čak su u jednom trenutku pokušali zabraniti puku ići u crkvu, a najviše im je smetala večernja sveta misa. Zato je bio organiziran sastanak međugorske mjesne zajednice u osnovnoj školi. Predsjednik tadašnje mjesne zajednice govorio je kako će se razotkriti tko stoji iza međugorskih ukazanja, odnosno tko to nagovara djecu da iznose laži o navodnim Gospinim ukazanjima. Ali, hvala Majci Božjoj, međugorska istina i danas živi, a komunističke laži mrtve su.

Jeste li Vi imali ikakve unutarnje dvojbe vezane za Gospina ukazanja u Međugorju?

Moje srce otpočetak je bilo mirno govoreći mi da se Gospa doista ukazuje u Međugorju, tako da me nikakvi pokušaji, bili oni politički ili kakve druge naravi, nisu u tome pokolebali. Bio sam svjestan ozbiljnosti situacije koja se odnosila prije svega na hrvatski narod, vlast

je samo čekala pogrješan korak i progon bi počeo. Hvala Bogu, sve je ipak dobro prošlo.

S obzirom na to da nikada niste radili na državnom poslu, već ste uglavnom živjeli od poljodjelstva, kakav se pritisak vršio nad ljudima koji su se bavili takvim obiteljskim poslom?

Jednostavno su nas uništavali cijenom naših proizvoda. Primjerice, dođe godina kada duhan dobro rodi i bude odlične kvalitete, a oni ga onda bace u takozvanu petu klasu. Sljedeće godine bude malo slabiji, a oni vam dadnu toliko da možete platiti najlon. Patnja je bila živjeti pod tom vlasti koja nas nije voljela.

Nedugo nakon prvih ukazanja uhićen je i fra Jozo Zovko. Kako je na Vas djelovalo njegovo uhićenje?

Uhićenje fra Jozе Zovke u Međugorju bilo je popraćeno suzama. Osobno mi je bilo vrlo teško. Puk ga je volio, znali smo da će stradati nevin i dobar čovjek. Prva ukazanja bila su 24. i 25. lipnja, a već 17. srpnja uhićen je fra Jozo Zovko. Uhićili su ga naši ljudi i odveli u zatvor kao nekoga tko je napravio teški zločin. Narod ga je žalio misleći da ostaje bez pastira. Kasnije kada je došao iz zatvora, sav je narod došao običi ga i podržati. Jozo Zovko bio je dobar čovjek i vrlo sposoban. Osim naših ljudi, voljeli su ga i strani hodočasnici. Njegova molitva i vjera bili su primjer drugima.

Koliko su Gospine poruke utjecale na Vaš život?

Mislím da su mi pomogle da postanem bolji čovjek i bolji vjernik. Više idem u crkvu, molim Boga i razmišljam o Božjoj snazi.

Ubrzo nakon objave u Međugorje je počelo dolaziti mnoštvo ljudi. Kako ste primali te hodočasnike?

Lijepo, poštivali smo ih i brinuli se za njih kako smo mogli i znali. Dežurali smo gore za vrijeme ukazanja i pomagali narodu, unatoč zabranama. Sjećam se jedne časne sestre u bijelo odjevene kako govori: „O Gospe moja, koliko te tražim, pa di si?“ Bila je ona jadna prošla gore i ne znajući kako je mi ne smijemo tu primiti. Mi je uputismo da se na brzinu pomoli i ide drugim putom jer

bi je na povratku mogli uhvatiti. Sjećam se i jednoga čovjeka iz Duvna koji je bio invalid. Bio sam dežurao na Krstinama, a njega doveli njegovi bližnji tražeći lijeka njegovoj boli. Ne da policija da ljudi prolaze i gotovo. Bilo nas strah za njega. Pustili smo ga riskirajući. Došao je autobusom, a Bog je dao da policije ne bijaše tu pa je prošao do crkve. Poslije su me milicajci pitali kako je taj čovjek prošao, a ja se pravio da ništa ne znam.

Jesu li strani hodočasnici u početku bolje prihvatili Gospine poruke i Međugorje od nas koji smo u Međugorju i u međugorskom okruženju?

Teško mi je odgovoriti na to pitanje. Vjera je osobna stvar. Vjera Međugorčana pokazala se od samoga početka, a ovoliki broj hodočasnika iz cijeloga svijeta pokazatelj je koliko ljudi vjeruju u međugorska ukazanja. Jedan fra Pero lijepo mi je rekao: „Ovo što se vama dogodilo, velika je milost, Božja providnost. To je zasluga vaših stari koji su bili vjernici i Bogu se molili.“

Obitelji su bile brojne i prostori skućeni, ali su ljudi unatoč tomu, primali brojne hodočasnike u svoje domove. Kako je to izgledalo u početcima Gospinih ukazanja u Međugorju?

Ja sam imao malu kuću gore podno Križevca, ali za ono vrijeme lijepu. Ali to nije bilo važno. Nužno je bilo smjestiti ljude koji su došli, a nemaju kud. Smjestali smo ih po obiteljima. U mojoj je kući bilo i po petnaestoro. Ja bih išao u staru kuću spavati, a hodočasnici bih ustupio svoj krevet. Hodočasnici su bili skromni i zadovoljni. Jedna je Talijanka, koja je kasnije u Međugorju napravila i kuću, ljude slala k meni, a ja bih ih onda smještao po susjedstvu. Bilo je i sirotinjskih kuća bez sanitarnoga čvora, ali su hodočasnici ipak tu noćili i bili zadovoljni. U mene je primjerice jedna kupaonica bila za petnaest i više ljudi.

Kako ste se sporazumijevali sa stranim hodočascima?

Svakako, najčešće pokretima ruku, a onda bi se našao netko tko zna njemački ili talijanski pa bi nam pomogao. U Međugorju je svakim danom bilo sve više hodočasnika, bilo je onih medijski poznatih, ali su ovdje svi bili isti, jednako maleni pred Kraljicom Mira. Uglavnom su odlazili zadovoljni. Naravno, njihovo zadovoljstvo nije bilo prouzrokovano smještajem, već posebnim iskustvom vjere i djela Božje ljubavi. Većina se njih vraća ovamo, a i to je znak da im je dobro.

Kako Vi gledate na vjeru današnje mladeži i mladih obitelji, kakvu biste usporedbu mogli napraviti?

Način života puno se promijenio. Ipak je dosta vremena prošlo od prvih ukazanja. Drago mi je kad vidim mlade koji dolaze u našu crkvu. Nadam se da će ustrajati u svojoj vjeri i sačuvati obiteljsku tradiciju zajedništva i ljubavi, ali i dobrosusjedskih odnosa.

Jesu li se tradicionalni obiteljski odnosi sačuvali i u Vašoj obitelji?

Hvala Bogu, jesu, moja me djeca i unučad poštuju i vole, a i ja sam se trudio prenijeti im te vrijednosti jer sam roditelj i starije uistinu poštivao i volio. U kući nas je nekada živjelo i petnaestoro, ali smo ipak

bili skladni i živjeli u miru. Dobro sam naučio četvrtu Božju zapovijed. Međugorčani su od pamtivijeka bili ljudi koji njeguju dobre obiteljske odnose, tako je i danas. Primjerice prave bratske ljubavi imate na svakom koraku, samo zburadi danas šire drukciju priču o Međugorčanima. Ljubomora je teška kao grob. Ali uvijek je bilo i uvijek će biti i loših ljudi.

Koliko je važno u životu imati pozitivan stav, biti pozitivan?

U jedno sam siguran, čovjek griješi i pada, ali se treba i dići, pronaći pravi put. I kad je najteže i kad pogriješimo, trebamo znati krenuti dalje. Žao mi je kad vidim mlada čovjeka bez cilja i starca koji samo priča o ljepoti onoga što je prošlo, a ovo danas ne vrijedi. Ja ne mislim tako. Bog je bio s nama i bit će uvijek.

Da se vratite trideset i pet godina unatrag, u 1981. godinu, na početak Gospinih ukazanja, biste li nešto promijenili?

Ne bih, bio sam i ostao vjeran Bogu, Crkvi i svome narodu, a to mi je najvažnije.

Bili ste aktivan član crkvenoga zbora te pomažete kupiti milostinju na svetim misama. Što Vas je potaklo na to?

Htio sam Boga slaviti i pjesmom. Zajedno sa Miljenkom Vasiljem Grgasovićem, Vidom Vasilj Totinom, Dragom Vidović Jozijinom, Andrijom Vasiljem Kovačevićem, te danas pokojnima: Tomislavom Vasiljem Tošom, Perom Vasiljem Peškom, Danicom Vasilj, Vinkom Vasiljem Čmurom i Neđom Vasiljem Lukićem oformili smo i pjevački zbor a vodio nas je pokojni fra Stanko Vasilj. I danas još koliko mogu i umijem pomažem našim fratrima. Od fratara sam puno naučio i puno ih cijenim. Dok god mogu, služiti ću svomu Gospodinu.

Što biste za kraj poručili čitateljima, a odnosi se na međugorska ukazanja?

Međugorska su ukazanja istina. Djeca vide Kraljicu Mira. Mnoga su se dobra djela dogodila u Međugorju. Međugorje je oaza mira i molitve. Unatoč pritiscima komunističke vlasti, poruka mira otišla je u svijet. Oni koji vjeruju, nemaju straha.

MEĐUGORJE OSTAVLJA SNAŽAN DOJAM AUTENTIČNOŠĆU

Ovih je dana u Međugorju u sklopu komparativnih istraživanja kršćanskih hodočašća, boravila i prof. dr. Tinka Delakorda Kawashima, profesorica sociologije na Sveučilištu Yamaguchi Prefectural u Japanu. Vezano za ova istraživanja ovo je njen četvrti dolazak u Međugorje. Tijekom doktorskih studija na sveučilištu u Tsukubi obišla je i istraživala priličan broj svjetskih ali i japanskih hodočasničkih odredišta. Ovoga puta s profesoricom Delakorda Kawashima Međugorje su posjetili i kolegice i kolege iz Japana.

TINKA DELAKORDA KAWASHIMA, Sociologist of religion, Yamaguchi Prefectural University, Japan:

„U samoj pojavi hodočašća najviše me zanima snaga ljudske religioznosti, koja je na hodočasničkim odredištima posebno izražena. Međugorje me je na poseban način privuklo, jer je unatoč tome što još nije zvanično priznato, jedno od najposjećenijih hodočasničkih odredišta u svijetu. U razgovoru s brojnim vjernicima u Međugorju, i to s onima koji hodočaste i u druga svetišta (Lurd, Fatimu itd.), rekli su mi da je Međugorje od svih drugih mjesta na njih ostavilo najsnažniji dojam upravo svojom autentičnošću, kao i osjećajem blaženog mira, zbog kojega se svaki put ponovo vraćaju u Međugorje. Neobična jednostavnost i iskrenost ljudskog uvjerenja u svetost mjesta na jednoj strani, kao i kompleksnost očuvanja svega toga „svetoga“ na drugoj strani, za mene je osobno velik izazov u istraživanju Međugorja. Spomenuta dinamika svakako nije posebnost Međugorja, već je važan sastavni dio svih svetišta. Smatram da svako objektivno naučno istraživanje može utjecati isključivo na bolje razumijevanje, a samim tim i odobravanje Međugorja.“

MAI NANAŌ, Historian of religion, Hokkaido, Japan:

„O Međugorju sam prvi put čula od Tinke, koja ga je predstavila na jednoj konferenciji u Japanu. Od tada sam Međugorje željela i osobno posjetiti. Vrijeme koje smo proveli u Međugorju za mene je bilo vrlo zanimljivo. U Japanu ne poznajemo toliko masovnih kršćanskih hodočašća. Kad razmišljam o Međugorju, mislim i o njegovu posebnom položaju i poslanju u bližjoj povijesti Balkana i sve je to u meni osnažilo vjeru u mir.“

RYOSUKE OKAMOTO, Sociologist of religion, Professor, Hokkaido University, Japan

„Ovdje sam, jer je Tinka moja prijateljica i pratim njezina istraživanja o Međugorju. U Japanu su Lurd i Fatima dobro poznati, dok se o Međugorju relativno malo zna.“

Promjena pastoralnog osoblja u Međugorju

U sklopu ovih redovitih promjena pastoralnog osoblja Franjevačke hercegovačke provincije imenovani su i novi pastoralni djelatnici (kapelani) za župu sv. Jakova u Međugorju. Novim vikarima imenovani su fra Slavko Soldo i fra Perica Ostojić.

Fra Slavko Soldo

FRA SLAVKO SOLDO je rođen 29. studenog 1946. u Međugorju. Osnovnu je školu završio u rodnom mjestu, a klasičnu gimnaziju u Dubrovniku. Članom Franjevačkog reda postao je god. 1966. na Humcu. Filozofsko-teološke znanosti studirao je u Sarajevu, Trentu i Rimu. Svećenički red primio je u Königsteinu u Njemačkoj 29. lipnja 1972. godine. U SAD dolazi 10. listopada 1973., gdje je nekoliko godina služio kao pomoćni župnik na župama sv. Augustina u West Allisu (1974.-1975.), sv. Ćirila i Metoda u New Yorku (1975.-1977) i sv. Jeronima u Chicagu (1977.-1979). Župnikom je bio u župama sv. Ćirila i Metoda u New Yorku (1979.-1986), sv. Augustina u West Allisu (1986.-1988), sv. Marije u Steeltonu (1988.-1989) te ponovno u New Yorku (1989.-1994). U West Allisu je 1987. utemeljio katolički radio program, a u New Yorku je 1991. osnovao Fond za pomoć stradalnicima Domovinskoga rata (Croatian Franciscan Emergency Relief

Dosadašnjim vikarima povjerene su nove dužnosti: fra Stanko Ćosić imenovan je tajnikom provincije, fra Ivan Landeka ml. imenovan je tajnikom za formaciju i studije te fra Hrvoje Miletić župnim vikarom u Čerinu. Fra Hrvoja, fra Ivana i fra Stanka smo zamolili za kratke impresije o Međugorju.

FRA STANO ĆOSIĆ

Jednom prilikom na vrhu Križevca prišao mi je jedan hodočasnik i rekao kako je sretan da baš u ovo vrijeme smije živjeti baš na ovome mjestu. Zadivilo me što je rekao jer sam shvatio da ta misao ne ispunja moje srce kao njegovo.

Upravo zbog toga želim reći da vjerojatno nisam svjestan veličine dara koji sam primio postavši kapelan u Međugorju. Imao sam priliku svoj franjevački i svećenički život započeti upravo na ovom mjestu u ovom trenutku povijesti, i tek odlaskom iz Međugorja vjerujem da ću to shvatiti i cijiniti.

Župljani su mi pružili dobrodošlicu i osjećaj doma. Dakako da je bilo prilike bolje i ispravnije govoriti i djelovati, ali moram prihvatiti činjenicu da mogu i sebe i druge razočarati. U svakom slučaju znam da Bog može ne samo ispraviti nego i blagosloviti sve ono u što nisam unio ljubav, kao što može ljude blagosloviti koje sam uvrijedio. Ali se svakako želim zahvaliti župljanima na svemu.

Nadalje, vjerujem da dom u kojem čovjek živi najsnažnije utječe na osobu. Zato zahvaljujem braći fratrima koji su mi dali primjer kako živjeti, što činiti i što ne činiti. Imao sam dar živjeti sa jednostavnim i skromnim ljudima, u kojima sam prepoznao život svetoga Franje.

U cjelovitosti ću iskustvo življenja u Međugorju tek nakon nekog vremena moći shvatiti i doživjeti, možda nakon nekoliko mjeseci, možda nakon nekoliko godina...

Fund). God. 1994. izabran je za kustosa Franjevačke kustodije. Tu dužnost je obavljao do lipnja 2001. godine, kada je imenovan provincijalom Hercegovačke franjevačke provincije Marijina Uznesenja na nebo u Mostaru, gdje je smješten Provincijalat. Fra Slavko je bio savjetnik Kustodije od 1985. do 1988. godine. Nakon završene službe provincijala 2007., imenovan je odgojiteljem franjevačkih novaka na Humcu.

FRA PERICA OSTOJIĆ je rođen u Čitluku 1986. Osnovnu i srednju školu završio je u Čitluku. Filozofsko-teološki studij započeo je na KBF-u u Zagrebu, a nastavio na Papinskom sveučilištu Lateranu, gdje je diplomirao 2014. Za đakona je zaređen 22. lipnja 2014. u Rimu, a za svećenika 2015. U Mostaru. Đakonsku godinu i prvu godinu nakon svećeničkog ređenja djelovao je kao duhovni pomoćnik u Mostaru.

Fra Perica Ostojić

FRA HRVOJE MILETIĆ

U Međugorju sam doživio svu ljepotu svećeničkog poziva, sveta misa kao središnji događaj kršćanskog života. U ispovjedaonici sam osjetio što svećenik doista znači biti, što znači biti liječnik duše, koliko ljudi vape za iskrenom ispovijedi i s kakvim povjerenjem i poštovanjem se odnose prema svećenicima i Crkvi.

Osim ispovijedi moj je boravak u Međugorju obilježila molitva, pobožnosti, ono nepregledno mnoštvo koje je prisutno kod svakog klanjanja Presvetom oltarskom sakramentu, molitvi krunice ili čašćenju svetog križa. U Međugorju vrlo brzo shvatio da živa vjera ovisi o sakramentima i molitvi, a sve ostalo je na drugom mjestu.

FRA IVAN LANDEKA, ML.

Svako mjesto molitve ima svoje posebnosti. U odnosu na druga mjesta molitve čini mi se da je posebnost Međugorja u barem dvije stvarnosti naše vjere. To su sveta ispovijed i pobožnost klanjanja Presvetom oltarskom sakramentu. U Međugorju mnogi lakše pristupaju svetoj ispovijedi negoli drugdje. Mnogi svjedoče da su po dolasku u Međugorje primili milost da prvi put, često i nakon mnogo vremena, naprave cjelovitu, valjanu ispovijed, kao i to da su tek tu iskusili radost oproštenja. Tako da je Međugorje zaista škola ispovijedanja. Drugo je klanjanje. U Međugorju se vjernici u velikom broju okupe na euharistiju, ali tu ne završi sve jer se u isto tako velikom broju nastavljaju klanjati Presvetom. Vidjeti to mnoštvo pred Presvetim i biti dionik zajedničkog susreta s Isusom u euharistijskom otajstvu, ostavlja poseban trag u čovjekovoj duši. Tako da je Međugorje za mene ujedno škola euharistijskog klanjanja i predanja Gospodinu po Mariji.

Neka ih na novim mjestima i povjerenim im službama prati Božji blagoslov, a po zagovoru Blažene Djevice Marije, zaštitnice naše provincije i po zagovoru sv. oca Franje Gospodin udijeli milost služenja u radosti.

Svjedočanstva hodočasnika

FR BRENDAN KILCOYNE, IRSKA

Zovem se Brendan Kilcoyne. Župnik sam u Athenryu, omanjem gradiću u zapadnom dijelu Irske. Ovo je moj drugi dolazak u Međugorje. Prvi sam put u Međugorje pošao na nagovor jednoga od mojih župljana koji često organizira hodočašća u Međugorje i kojeg osobno jako cijenim. Bio sam duboko impresioniran mjestom i jedva sam čekao ponovno doći.

Svi pričaju o miru koji ovdje nalaze, no moje iskustvo Međugorja je upravo suprotno. Ono što ovdje osjećam jest uzbuđenje. Ali možda je to samo drugačiji oblik mira. Ono što me ovdje osobito fascinira jest molitveni program i silno mnoštvo koje dolazi na svetu ispovijed. Stoga, onaj tko pažljivo promatra Međugorje, ne može previdjeti njegove sjajne plodove. Međugorje danas vidim kao novo duhovno gibanje koje snažno zahvaća Crkvu.

Ljudima bih poručio da, ako su u mogućnosti, dođu. Da dođu otvorena srca. Ovo je mjesto molitve. Ovdje je lakše moliti jer molitva dolazi sama od sebe. U Irskoj jedna krunica na dan je kao olimpijsko postignuće, a ovdje izmolim nekoliko krunica na dan.

FLORENCE FOO, MALEZIJA

Zovem se Florence i dolazim iz Malezije. U Međugorje sam prvi put hodočastila 2001. godine i od tada dolazim triput godišnje.

Međugorje je promijenilo moj život. Prvi sam put ovamo došla sasvim slučajno. Moji prijatelji su mi rekli da idu u Bosnu i Hercegovinu te sam i ja odlučila poći s njima. Nisam ni znala gdje idem ni što me sve ovdje čeka. No nakon prvog dolaska nikad se više nisam prestala vraćati. Najčešće dolazim u svibnju ili lipnju, zatim u kolovozu, a osobit doživljaj jest ovdje provesti Božić. To je uistinu za mene nešto jako posebno.

U Međugorju uvijek tako snažno osjetim Božju nazočnost. Svakim dolaskom ovamo naučim nešto novo. Ponajviše uz poruke koje nam šalje naša Majka, učim rasti sve više prema Bogu. Međugorje je škola ljubavi u kojoj učimo kako oprostiti sebi da bismo mogli oprostiti drugima.

Preduga bi bila priča kad bih sve ispričala o Međugorju. Toliko godina provesti ovdje, a da mi nikada ne dosadi Međugorje. Gdje god otišla, uvijek se vraćam u Međugorje. Ljudima koji me pitaju kamo idem, ne kažem da idem u Međugorje, već kažem da idem doma. Iako nemam nikoga ovdje, osjećam se voljeno. Ovdje naučiš voljeti sve i svakoga. Naučiš prihvatiti stvari, naučiš oprostiti, zaboraviti, naučiš prihvatiti ljude onakve kakvi jesu. I ako me pitate što je Međugorje, Međugorje je dom!

FR RICHARD AZIATI, WALES

Zovem se Richard Aziati i dolazim iz Gane. Trenutno sam na službi u jednoj župi u Walesu.

Za Međugorje sam saznao dosta davno, ali sam prvi put došao ovamo 2013. godine, zahvaljujući jednoj obitelji iz moje župe koja mi je omogućila dolazak. Ovo mi je sada treći put u Međugorju.

Međugorje sam doživio kao mjesto molitve, obraćenja, obnove, mira i radosti.

FR BRIAN MCKEVITT, IRSKA

U Međugorje sam počeo dolaziti još od prvih godina ukazanja. I od tada dolazim dvaput godišnje. Međugorje me asocira na tri stvari. Odmor, obnovu, osobne molitve te jedan oblik misije. Jednostavno volim upoznavati nove ljude, slušati njihove ispovijedi.

Međugorje ima i te kako veliki utjecaj na Irsku. Tijekom ovih godina veliki je broj irskih hodočasnika ovdje obnovio svoju vjeru i tako dao snažan doprinos misiji Crkve u Irskoj.

Ne znam što će o Međugorju reći Crkva, ali sa svoje točke gledišta mogu reći da se ovdje događa nešto doista izvanredno.

Proslavljen blagdan Male Gospe u Međugorju

Blagdan Rođenja BDM – Mala Gospa u četvrtak 8. rujna u Međugorju bio je u znaku posjeta domaćih i stranih hodočasnika koji su sudjelovali na svetim misama, koje su slavljene u crkvi sv. Jakova i kapelici klanjanja, a slavljeno je ukupno 12 svetih misa. Večernju svetu misu predslavio je fra Slavko Topić, u koncelebraciji 57 svećenika. Prema podacima Ureda informacija u Međugorju su toga dana bili hodočasnici iz Italije, Njemačke, Austrije, Engleske, SAD-a, Irske, Poljske, Češke, Portugala, Ukrajine, Mađarske, Slovačke, Francuske, Belgije i Gabona.

Goran Marjanović, sa suprugom Jelenom i kćeri Ivom živi u Münchenu. „U Međugorje dođemo kad god imamo vremena, barem jednom godišnje, da nađemo duševni mir. Preporučio bih svima da dođu u Međugorje. Tu pronalazim snagu za dalje“, kaže Goran.

„Međugorje je za mene sveto mjesto“

Susreli smo proteklih dana hodočasnika Zorana Bukura koji živi u župi sv. Karla Boromejskog u Pančevu (Srbija). Ovo mu je 4. hodočašće u Međugorje. Prvi je put Zoran došao u Međugorje 1988. godine. Međugorski hodočasnik iz Pančeva o svom je iskustvu Međugorja rekao: „Otkad znam za sebe vezan sam za Katoličku Crkvu. Za Međugorje sam saznao iz Glasa koncila koji smo redovito dobivali u našoj župi u ono vrijeme. Ja mislim da me Duh Sveti vodio. Bio sam i u Mariji Bistrici, ali mi je Međugorje najviše pri srcu. Teško je opisati kako se osjećam u Međugorju. Osjećam Marijino prisustvo, Međugorje je za mene sveto mjesto. Biti u Međugorju za mene je slavlje.“

Hodočašće u Međugorje zajednice Totus Tuus

Međugorje je mjesto molitve i otvaranja srca, svjedoče mladi koji su od 22. do 26. kolovoza s molitvenom zajednicom Totus Tuus hodočastili u Međugorje.

„Pet dana intenzivnog duhovnog programa, molitve krunice, posta, slavljenja, duhovnih nagovora voditelja, čitanja Riječi Božje, ispovijedi, slavljenja sv. mise, klanjanja Presvetom oltarskom sakramentu, odlazaka na Brdo ukazanja i Križevac učinili su da se naša srca ispune radošću Duha Svetoga. Program je obuhvaćao više skupina: djecu od 5 do 12 godina, mlade od 13 do 20 godina, srednju dob i obitelji. Međugorje je mjesto gdje čovjek zaboravi na svoje brige i otvori svoje srce Bogu. U tome nam pomaže nebeska Majka koja donosi radost i mir u naša srca“, svjedoče mladi iz zajednice Totus Tuus.

Statistike za rujan 2016.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 204 900
Broj svećenika koncelebriranih: 4650 (155 dnevno)

Proslavljen blagdan Uzvišenja svetoga Križa u Međugorju

U Međugorju je 11. rujna 2016. proslavljen blagdan Uzvišenja svetoga Križa koji se u međugorskoj župi tradicionalno slavi prve nedjelje nakon blagdana Male Gospe. Svete su mise slavljene u župnoj crkvi u 7, 8, 12 i 18 sati. Svečana sv. misa, koju je predvodio fra Damir Pavić, tajnik Franjevačke provincije Bosne Srebrene, slavljena je uz sudjelovanje mnoštva župljana i hodočasnika na Križevcu u 11 sati.

„Dragi vjernici, dragi štovatelji križa Isusova, dragi štovatelji Blažene Djevice Marije, one koja je podno križa stajala, danas na ovom svetom mjestu, na Križevcu, kao što je i tradicija već dugi niz godina, još od 1934., na prvu nedjelju nakon blagdana Male Gospe slavimo svetu misu. Mnoštvo naroda iz ovih krajeva, iz Hercegovine i iz cijeloga svijeta dolazi ovamo na Križevac razmatrati o Isusovu križu i dolazi svoj pogled upraviti prema križu odakle dolazi spasenje. Stoga smo danas ovdje, okupljeni oko križa Kristova, okupljeni oko najveće svetinje naše vjere“, rekao je fra Damir u propovijedi.

U podne je slavljena sveta misa na vanjskom oltaru župne crkve, koju je predvodio fra Ivan Dugandžić, za sve one koji nisu mogli na Križevac. Večernju svetu misu predvodio je fra Vjekoslav Miličević u koncelebraciji 69 svećenika. Kao i svake godine, rijeke hodočasnika slijevale su se u Međugorje već tijekom noći. Mnogi su od njih došli pješice, neki i bosonogi.

Hodočašće korisnika i djelatnika staračkog doma „Vita“ iz Gruda u Međugorje

Starački dom „Vita“ iz Gruda u srijedu 14. rujna organizirao je jednodnevno hodočašće u Međugorje za korisnike i djelatnike ovog doma. Iako su to sve starije osobe koje, kako kažu, i ne broje koliko su puta dolazili u Međugorje, svaki put je to i za njih jedno novo iskustvo. Nisu se mogli uspeti na brdo Ukazanja niti na Križevac, ali je za njihovu duhovnu obnovu dovoljno bilo doći u krug oko crkve sv. Jakova i pomoliti se ispred Gospina kipa u Međugorju. Nakon molitve u crkvi, zapalili su svijeće kod križa u blizini međugorske župne crkve.

Marija Čorluka, ravnateljica doma rekla je da trenutno u domu ima 110 korisnika: „Možemo reći da je postala tradicija organizirati

hodočašće jednom godišnje u Međugorje. Njih dosta, s obzirom na njihovo zdravstveno stanje, ne može doći. U Međugorje dođe 20 do 30 korisnika. Svaki dan slušaju krunicu i sv. misu preko radiopostaje „Mir“ Međugorje.“ Ljubo Pandžić (93 godine) kaže da od samih početaka dolazi u Međugorje. „Meni je Gospa puno pomogla. Želio bih poručiti mladima da vjeruju u Boga.“

Seminar za animatore Frame Hercegovina održan u Međugorju

Prvi seminar ove framaške godine za animatore Frame Hercegovina održan je od 16. do 18. rujna 2016. godine u Međugorju, pod geslom: „Dajte im vi jesti!“ (Mt 14,16). Cilj i svrha seminara prije svega je kroz predavanja, radionice i druženja osposobiti framaše za vođenje tjednih susreta Frame u mjesnim bratstvima te ih uvesti u osnovna znanja animiranja. Na seminaru je sudjelovalo 48 framaša iz bratstava, a voditelji su bili članovi područnoga vijeća, zajedno s novim duhovnim asistentom fra Antoniom Šakotom.

Seminar je započeo u petak večernjim molitvenim programom u međugorskoj župnoj crkvi. Petak navečer obilježilo je i fra Antonijovo predavanje o temi: „Evangelje kao izvor i temelj svakog našeg susreta.“ Nakon predavanja slijedilo je cjelonoćno klanjanje.

U subotu su mladi mogli čuti tri kružna predavanja. Sudjelovali su i u svetoj misi, te se uspeli na Brdo ukazanja u molitvi krunice. Nedjeljno jutro započeto molitvom, nastavljeno je predavanjem Ivane Gudelj, područne potpredsjednice na temu: „Animatorstvo – put ili izbor?“ Ivana je kroz svjedočanstvo svoga puta animatora podsjetila koliko žara vjere u sebi i truda mora imati jedan framaš da živi svoje animatorstvo te tako oduševljava ostale.

Sam program seminara završen je zajedničkim plenumom na kojemu su mladi iznijeli svoje dojmove, osobne doživljaje i razmišljanja sa seminara te razmijenili iskustva.

Održan molitveno-odgojni seminar za djevojke u Međugorju

Od 23. do 25. rujna u kući Domus Pacis u Međugorju održan je još jedan u nizu molitveno-odgojnih seminara za djevojke sedmih i osmih razreda. Misao vodilja je bila „Lice tvoje Gospodine ja tražim“. Voditeljice seminara bile su s. Vesna Galić i s. Anđela Pervan. Djevojke, njih 39 iz sedam različitih župa, imale su priliku kroz ova tri dana u molitvi, pjesmi, igri, druženju otkrivati Božje milosrdno lice jedna u drugoj, ali i u vlastitoj nutrini.

„Djevojkama želimo uspješan početak nove školske godine i obilje blagoslova u duhovnom životu“, rekly su sestre franjevke.

Hodočasnice iz Italije: „U Međugorju se osjeća mir u srcu.“

Krajem listopada u Međugorje su hodočastile Gabriela Alvarado, Lorena Bravi i Sabina Braschi, djelatnice Međunarodne katoličke televizije *Maria Vision* koja emitira program u Latinskoj Americi i Europi. Ova međunarodna televizija u Italiji djeluje 4 godine. Gabriela je Alvarado u Međugorju treći put. „Svaki se put osjećam kao da je to prvi put, jer je svaki dolazak drugačiji“, rekla je Gabriela.

Lorena ističe da je rad na televiziji *Maria Vision* potpuno promijenio njezin život: „Ja radim u administraciji, tj. u upravi televizije. No iskustvo koje imam i u prenošenju programa jest uistinu duboko iskustvo nove evangelizacije. Vrlo je lijepo čuti ljude koji nam svjedoče o tome kako se njihov život promijenio. U Međugorju sam prvi put. I, kada se govori o Kraljici Mira, mir je uistinu ono što se ovdje na poseban način može iskusiti. Zaista je prekrasno.“

Sabina ne skriva radost zbog dolaska u Međugorje. „U Međugorju se uistinu osjeća mir u srcu. Gdje god se puno moli, tu dolazi mir i čovjek se mijenja. No, to što iskusimo ovdje, moramo prenositi ondje gdje živimo. Uspoređujući druge ljude i različita iskustva s njima, vidim da bi se u Međugorje trebalo doći na neki način 'pripravan', kako bi se moglo prihvatiti sve ono što nam se ovdje dariva. To znači da se ovdje ne dolazi sa znatiželjom!“

PROSLAVA UZVIŠENJA SV. KRIŽA U ŽUPI MEĐUGORJE

U Međugorju je 11. rujna 2016. proslavljen blagdan Uzvišenja svetoga Križa koji se u međugorskoj župi tradicionalno slavi prve nedjelje nakon blagdana Male Gospe. Kao i svake godine, rijeke hodočasnika slijevale su se u Međugorje već tijekom noći. Mnogi od njih su došli pješice, neki i bosonogi. Svete su mise slavljene u župnoj crkvi u 7, 8, 12 i 18 sati. Svečana sv. misa, koju je predvodio fra Damir Pavić, tajnik Franjevačke provincije Bosne Srebrene, slavljena je uz sudjelovanje mnoštva župljana i hodočasnika na Križevcu u 11 sati.

„Dragi vjernici, dragi štovatelji križa Isusova, dragi štovatelji Blažene Djevice Marije, one koja je podno križa stajala. Danas na ovom svetom mjestu,

na Križevcu, kao što je i tradicija već dugi niz godina, još od 1934., na prvu nedjelju nakon blagdana Male Gospe slavimo ovdje svetu misu. Mnoštvo naroda iz ovih krajeva, iz Hercegovine i iz cijeloga svijeta dolazi ovdje na Križevac razmatrati o Isusovu križu i dolazi svoj pogled upraviti prema križu odakle dolazi spasenje. Stoga smo danas ovdje, okupljeni oko križa Kristova, okupljeni oko najveće svetinje naše vjere“, kazao je fra Damir u propovijedi.

U podne je slavljena sveta misa na vanjskom oltaru župne crkve, koju je predvodio fra Ivan Dugandžić, za sve one koji nisu mogli na Križevac. Večernju svetu misu predvodio je fra Vjekoslav Miličević u koncelebraciji 69 svećenika.

Križevac, mjesto na kojem žitelji iz dalekih krajeva svijeta svakoga se petka uspinjući, mole križni put. Stazama kojima su nekada hodile lokalne pastirice s ovcama, hode danas ljudi različitih boja kože koji na najrazličitijim jezicima usnama zazivaju ime Otkupitelja s križa. Tamo gdje je nekada najjače zvukovlje proizvodio ples bure, može se danas čuti molitveno pjevanje tisuća i tisuća glasova. Da je križ s posebnim razlogom uspravljen na ovom mjestu, svjedoče ove Gospine riječi: „Draga djeco! I križ je bio u Božjem planu kad ste ga sagradili. Ovih dana napose idite na Brdo i molite pod križem. Potrebne su mi vaše molitve.“ (I. Šarac)

FRA TOMISLAV PERVAN

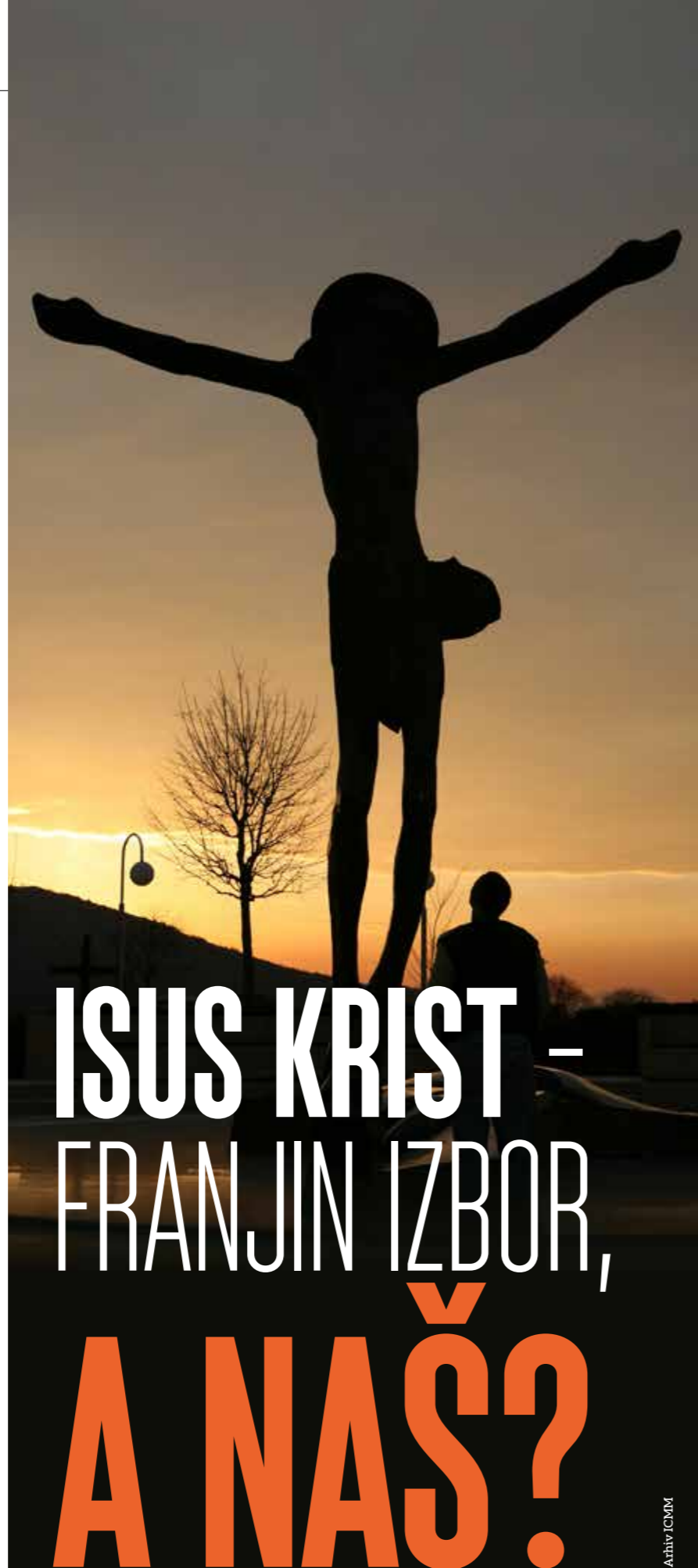
NA OVIM SU PROSTORIMA AKTUALNI IZBORI U KOJIMA SE ODRAŽAVA VOLJA NARODA.

Povod ovomu razmišljanju jest Isusova riječ kod Luke, kad govori o nepoštenu upravitelju (Lk 16,1-13). Primijeniti se riječ može na političare, na one koji su na vlasti, koji vlast gube ili dobivaju, ali i na vjernike, kako se ponašaju, jesu li se možda uspavali, postali prosječni, nezainteresirani itd. Svi se suočavamo u životu sa situacijama kad moramo reagirati, kad gubimo tlo pod nogama, kad više nismo ono što smo bili, kad se gubi pozicija, radno mjesto, ugled, karijera.

Isus nam u svome slovu stavlja pred oči osobu, čovjeka, upravitelja koji je sve, samo ne ideal koji bismo trebali slijediti i nasljedovati. To što on čini u svojoj životnoj nevolji pravi je privredni kriminal. Čovjek je naskroz korumpiran, nastavlja koruptivno djelovati, ali mora spašavati obitelj, vlastitu kožu i budućnost. Korupcija je zacijelo posljednjih godina u društvu, ali i svijetu (gospodarstvu, politici, športu) najčešće spominjana riječ. Ovaj upravitelj, komu je delegirana vlast, vara po tko zna koji put svoga gospodara. I što imamo na kraju? Veli se kako pohvali gospodar nepravedna, nepoštena upravitelja (Lk 16,8). Jasno, sa stanovitom zadržskom, naime, riječ je o razboru sinova ovoga svijeta. Time nam Isus savjetuje preuzeti nešto od te svjetske mudrosti i razbora, jasno na razini i u okvirima u kojima to zamišlja Isus i rana Crkva, koja je ovo zabilježila iz Isusovih usta. Kako su oni mislili i osjećali u ono doba. Kad nas Isus poziva da i sami steknemo tu razboritost, onda to, jasno, u nama budi radoznalost i želju, što bi to bilo toliko vrijedno u ponašanju ovoga upravitelja. Biti budan, uvijek opredijeljen, ne dati se uspavati, ne biti zagledan samo u sebe, kao u zrcalu.

S jedne strane, dobar je znak da je čovjek ostao hladne i trijezne glave nakon što je dobio otkaz. Nije izgubio pamet ni glavu. Suočava se s novonastalim prilikama. Realist je, gleda istini u oči i ne gubi vremena. *Tko sam kad izgubim svoj položaj?* Ovih dana bili su izbori u Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini. Mnogi koji su se nadali položaju, nisu ga dobili, a oni koji su ga imali, nije im ukazano povjerenje. Naprosto su 'otpisani'. Neki su bili prisiljeni dati ostavke. I što nakon svega? Komu se i čemu okrenuti? Tko ostaje prijatelj u nevolji? *Tko sam nakon svega što se dogodilo?* Nitko i ništa. Politički mrtvac. Do jučer 'drmao' državom, od danas si 'mrtvac', ideš u povijesni zaborav ili pak prijetnja 'Remetincem'. 'Prijatelji' se povlače, na ulici te ne pozdravljaju, od tebe okreću glavu, ne postojiš više ni u njihovu telefonskom imeniku, gubitnik na svakom polju života. Ostaješ sam i ne znaš od čega ćeš živjeti. Isusova se slika savršeno uklapa u vrijeme u kome se nalazimo, politički izbori, prevrati u društvu, smjena generacija i samo jedna misao: *Kako se 'uhljebiti' ponovno, da se ne ostane na ulici?*

Ovaj iz Isusove slike ne gubi glavu ni vrijeme. Brzo odlučuje. Upravo kao i u onoj zgodi o izgubljenom sinu (Lk 15). Mlađi je sin protratio svoj dio imetka živeći razvratno s društvom, i sad je sa svinjama. Kad je spao na to da dijeli sudbinu svinja, dozvao se pameti, dolazi k sebi. Promišlja. I upravo isto pitanje: *Tko sam nakon svega? Novaca nemam, prijatelja nemam. Dok sam imao novaca, bio sam im 'prijatelj'. I sada, kad je ponestalo 'čaćinih' novaca, imam samo svinje. Dok razgovara sa samim sobom, promišlja kako bi bio sretan da je doma, sa slugama i sluškinjama. Oni*

ISUS KRIST - FRANJIN IZBOR, A NAŠ?

Artur JCMX

barem imaju stol s kojega objeduju, a ja u društvu svinja! Opametivši se, stvara odluku: *Idem k ocu!* Smišlja što će reći kad se pojavi pred ocem. Misao i odluka koja mu prije toga ne bi pala na pamet, pa ni u snu. To je taj odlučni obrat. Otklon od sebe prema ocu. Ipak otac ulijeva egzistencijalnu sigurnost.

Sva ta razboritost koju Isus preporuča ovdje može se svesti na pitanje: *Tko sam zapravo ja?* Doći će u životu prilike u kojima će se svatko od nas morati jednom s tim suočiti. Od nas osobno zavisu hoćemo li ih uknjižiti u vlastitu korist ili ne. Gore smo spomenuli političke gubitnike. Oni moraju smišljati kako dalje u životu. Tako je i s onima koji izgube radno mjesto. Imati radno mjesto znači biti osiguran, imati život i budućnost. Oni koji ga izgube, prate sve moguće natječeje, natječu se, pišu molbe na stotine strana, traže veze. I na svakoj dobiju odbijenicu. To je jasna poruka: *Nitko me više ne treba. U ovim godinama, pa ni s ovim iskustvom.* Staro sam gvožđe, makar je toliko znanja i iskustva pri meni, u meni.

Još je teža situacija kad puca brak, kad se životni snovi rasplinjuju, kad nestaje ljubavi. Tko sam kad me odbacuje osoba koja mi je značila u životu sve, kojoj sam dao/dala ljubav, s kojom sam planirao budućnost i ostatak života? Kad više nema životnoga zajedništva, kad me djeca odbace, kad muž ode u alkohol ili ovisnost? Svaki lom i rastanak, svako odvajanje i okretanje leđa, izaziva nas i slama u dubini bića. Konačno i završno pitanje svakomu od nas postavlja životni kraj, smrt. Kad čitamo u novinama smrtpise, obično se veli kako pokojnik ostavlja iza sebe prazninu. Bio je dio obitelji, dio života onih koji iza njega ostaju. I sad se ta praznina mora nečim ispuniti.

Pogotovo je potresno kad nam kao oboljelim pacijentima priopće da je bolest neizlječiva, da nema šanse vratiti se u stari život, staru kolotečinu. Nitko se više ne može pouzdati u ono što je bio, što posjeduje, pa ni na pozicije, ugled, karijeru. Nitko nije više kadar zaustaviti razornu snagu bolesti, ni liječnici, ni lijekovi, ni medicina, ni prijatelji, ni obitelj. I što od nas ostaje kad nestanu i otpadnu sva vanjska uporišta, sve ljuske i ljuštore izvana? Što ostaje od naše srži, našega bića? U što smo se pouzdavali, na čemu smo gradili život? Što ako

iznutra zjapi praznina? Bez srčike, bez srži? Što činiti kad se gubi tlo pod nogama, kad se pred nama zjapi provalija?

Od velike nam pomoći mogu biti i poslužiti primjeri kako su se drugi odnosili prema tom pitanju, novonastaloj situaciji. Stoga Isus i pripovijeda tu zgodu. Isus hvali čovjeka jer on misli korak unaprijed (mitološki Prometej – *Onaj-unaprijed-misleći*), jer nalazi pravo rješenje u životnoj krizi. Postaje prijatelj dužnicima svoga gospodara. I nakon sramotna otkaza, otpusta, on je ponovno netko i nešto! Prema standardima i kategorijama ovoga svijeta, prema ljudskim mjerilima, to je hvale vrijedno, dopušteno. Pa i ispravno. Vidimo to iz kronika naših novina. Tako misle sinovi ovoga svijeta. I tako se ponašaju. Ali, što je sa sinovima svjetla, s onima koji bi htjeli i trebaju djelovati prema mjerilima i standardima te nakani samoga Gospodina Isusa? Gdje pronaći pravo uporište kad se (iz)gubi sve?

Franju, društvo više ne zanima niti definira, ne 'kategorizira' niti određuje, nego on postavlja evanđeoska mjerila i kategorije, Franjo doslovce mijenja društvo! I to u Isusovu smislu i zamisli, prema nakani samoga Evanđelja. Franjo je 'drugi Krist', Alter Christus. Franjo svojim stilom mijenja postojeće stanje, utiskuje svemu neizbrisivi biljeg, pečat Isusa Krista, Raspetoga, i Evanđelja. Djeluje 'prevratnički' u Isusovu smislu.

Mi iz franjevačke obitelji imamo znani prizor iz života svetoga Franje. Trenutak kad vraća pred biskupom na gradskom trgu u Asizu novac svomu ocu zajedno s haljinama koje na sebi ima. I ostaje, na zaprepaštenje svih nazočnih, gol. Biskup ga zaogrče. *Dosada sam oslovljavao svoga oca Bernardonea ocem, odsada ću govoriti samo jedno: Oče naš, koji jesi na nebesima.* Stoji pred svima doslovce bez igdje išta. Sve je s njega spalo, sve ljuštore i okovi, svi oklopi kojima bijaše okovan, sva vanjšina, i bogate haljine, sav očev novac, prema standardima svijeta. Kao i onaj upravitelj. Ostaje bez sredstava za život. Nije on više sin bogata trgovca, nije klerik, nije svećenik, nije redovnik, nije monah, ne živi ni u kojoj opatiji, nije ni obrtnik koji bi mogao svojim rukama i umijećem štogod privrijediti za život. U očima ljudi i ovoga svijeta on je nitko i ništa. Upravo to, nitko i ništa! Nije čak ni prosjak u običnom smislu riječi. Ali je on jedno: dijete Božje, sin Božji. Sin nebeskoga Oca. Iskusio je to u dubini svoga bića i stoga može sve ljudsko i zemaljsko odbaciti. Ništa ga više ne veže uz ljudske obzire i standarde. Odsada Franjo zna tko je i što je te što mu je govoriti, što činiti, kako postupati, kako živjeti. Nisu to više prazne fraze koje je naučio iz katekizma ili na vjeronauku, ili pak za studija, na teologiji. I stoga može započeti svoju misiju u svijetu. On je novi, preobraženi, i želi preobraziti, promijeniti svijet, prema mjerilima Isusa Krista, Evanđelja. Ni Isus nije imao gdje bi naslonio glavu. Lisice imaju svoje jazbine, ptice gnijezda, a Sin Čovječji nema nigdje ništa, beskućnik, koji nije imao gdje ni umrijeti, nego između neba i zemlje, na ukriženim gredama. A zapravo je njegov cijeli svijet,

jer ga je s križa objumio! Tako je i s Franjom.

Stekao je spoznaju da je dijete Božje, da je u osobi varnica, iskra koju je Duh zapalio, da je vatra, da je pravi oganj, koji ga je odvojio od obitelji, ali je postao magnetom. Počeo je druge zapaljavati, prenositi iskru na istomišljenike. Nije odsele Franjo upućen ni ovisan o stavu i mišljenju mjesta, susjeda, ljudi. Njemu je svejedno kako ga nazivaju, rugaju mu se i i ismijavaju ga da je luda, da je skrenuo, da je 'šenuo'. Djeca se nabaćuju blatom na njega, ismijavaju ga, sažalijevaju. Upravo kao i kod Isusa kad su njegovi ukućani i rodbina govorili da je *izvan sebe*. Ali nutarnji žar daje Franji sigurnost, samostalnost, stamenost, postojanost. Nema više u njega kategorija ni predodžaba o veličini i malenosti, bitnom i nebitnom, o važnosti i nevažnosti, bogatstvu i siromaštvu. Franjo je odsada jači i snažniji od svoje okoline jer se 'uštekao', priključio na Božji energetski izvor, na Božju «centralu» iz koje crpe snagu, energiju. Njega, Franju, društvo više ne zanima niti definira, ne 'kategorizira' niti određuje, nego on postavlja evanđeoska mjerila i kategorije, Franjo doslovce mijenja društvo! I to u Isusovu smislu i zamisli, prema nakani samoga Evanđelja. Franjo je 'drugi Krist', Alter Christus. Franjo svojim stilom mijenja postojeće stanje, utiskuje svemu neizbrisivi biljeg, pečat Isusa Krista, Raspetoga, i Evanđelja. Djeluje 'prevratnički' u Isusovu smislu.

I mi smo djeca Božja, Božji sinovi i kćeri. To nam se govori od trenutka krštenja, od malih nogu, od našega djetinjstva. U svakome od nas postoji upravo taj Franjin, franjevački potencijal, podmetnuti svoja leđa da se Kristovo zdanje ne sruši. Svjedoci smo teškoga i stalnoga urušavanja Kristova zdanja, poglavito na Zapadu, ali i u nas. Franjo je otkrio blago u siromaštvu. Koji paradoks! Na nama je otkriti pristup tomu blagu. Ali je prvi korak onaj što ga je učinio onaj mudri, razboriti upravitelj, kad se suočio s neizbježivim i neodgodivim pitanjem: *Tko sam ja kad sva uporišta u mome životu prestanu biti uporišta, kad ostanem bez igdje ičega? Kad se suočim sa zadnjim pitanjima svoga života? Tko sam ja zapravo pred Isusom Kristom komu mi je polagati račun? I nakon poštena suočavanja sa sobom dati pravi, životni odgovor.*

KAKO OSVOJITI I PROMIJENITI SVIJET?

FRA MARIO
KNEŽEVIĆ

UĐEMO LI U DUBLJU ANALIZU STANJA DANAŠNJE I CIVILIZACIJA I POREDAKA PRIJE NAS, U SVAKOM DOBU ČEMO IŠČITATI TEŽNJU I ZNAKOVE KAKO ČOVJEK ŽELI VLADATI ČOVJEKOM.

Iz tih motiva i strasti, koristi i dobitka uglavnom su započinjali ratovi, sukobi i raspre. Razumjeti svoju ulogu i poslanje uvijek je mudrost, ali mudrost dana Odozgor. Tu mudrost Odozgor bijaše teško razumjeti i Isusovim učenicima. Vrz mala im se po glavi zemaljska moć i vlast. Htjeli su uz Isusa osvajati svijet. Htjeli su promijene sustava, a Isus je zahtijevao promjene u čovjeku – obraćenje.

Sličnim načelima, u svojim mladenačkim danima, bio je oboružan i asiški svetac sv. Franjo. I on je mislio kako se tuđe područje osvaja u vojnim akcijama i na konju. Tek kad je sišao s „konja“ svoje uznošivosti, bio je sposoban primiti silu Odozgor. Franjo je promijenivši sebe,

pobijedivši sebe, obuzdajući svoju oholost, mnoge osvojio i promijenio. Bio je sposoban za tu misiju kad se oslobodio onoga što ga sputava i veže. Franjo je shvatio što je Isus mislio kad je rekao da će nam ondje biti srce, gdje nam je i blago. To razumjeti može samo srce čisto od grijeha. Stoga je Franjo spoznao grijeh i svoju stranputicu. Bez toga sljedeći koraci nisu mogući. Shvatio je da njegovi puti nisu Božji puti, niti su njegove misli Božje misli.

Što je Franjo učinio? On se jednostavno otvorio ljubavi kojoj se lice i obrisi mogu prepoznati i očitovati na onim najugroženijima, najmanjima. Franjin poljubac gubavcu poljubac je ranjenu i ostavlenu čovjeku. Poljubac gubavcu zapravo je poljubac Boga čovjeku preko Franje. Bog uvijek ljubi. Zato je Franjo znao što znači krik i bol kad ljubav nije ljubljena. Žalio je zbog toga. Takav je Franjo, razgoličen i lišen svega što sputava, pošao osvajati svijet. Njemu to nije bila namjera. No, zar se može sakriti grad na gori? Svojom malenošću postaje velik. Svojom nemoći postaje snagom. Svojim osobnim traženjem drugima je pronašao smisao i put. Franjin stil života je odgovor na bitna čovjekova pitanja.

Poljupcem gubavca i druženjem s njima, premda to bijaše zabranjeno jer su gubavci živjeli u getu, Franjo skida „zvono“ s njihovih života. Oni su bili obilježeni i nosili su zvono oko vrata, tako pišu izvori, kako bi ih drugi mogli čuti i na vrijeme pobjeći od njih. Franjo ne bježi. On im prilazi. Simbolično ih oslobađa etikete koju im je zajednica namijenila. Koliko danas hodaju u našoj blizini sa „zvonom“ i etiketama koje su obilježene lažima, klevetama, ogovaranjima. Poziv je takvima prići i skinuti „zvono“ s njihovih obilježenih života. Isus je takvo „zvono“ skinuo Mariji Magdaleni i u konačnici svakome od nas ga skida kad idemo na ispovijed.

Promatrajući iz kuta zemaljskih postavki i logike,

gotovo je nevjerovatno kako je taj zanesenjak i Božji trubadur iz Asiza osvojio svijet. Nije se zaustavljao iza zatvorenih vrata. Kucao je dok se ne otvori. Očitovao je onu biblijsku *kucajte i otvorit će vam se...* Takav odlazi preko bojišta, u vrijeme Križarskih ratova, do Svete zemlje i do samoga Sultana. Govorili su mu da je to nemoguća misija. No, Franjo ide i stiže do svoga cilja. Kad su čiste i ispravne nakane, ciljevi se ostvaruju. Asiški siromašak u poderanu habitu bijaše izazovom mnogima. Osvojio je svijet bez ispaljena metka! On je pucao od ljubavi. Živio je kasnije ispjevane stihove: „Samo tvoja ljubav može učiniti da sve procvjeta, samo tvoja ljubav može upaliti nova svjetla...“

Franjo glasno poručuje: Ako želiš promijeniti svijet, mijenjaj sebe. Ako želiš pokoriti i osvojiti druge, pokori u sebi ponos i grijeh. Ako želiš druge zaogrnuti plaštem pravednosti, skinij svoj plašt interesa. Kako bi ovom izopačenom svjetskom poretku, kako bi Crkvi dobro došlo kad bi sv. Franjo bio istinski življen, a ne samo spominjan kao u ovom mom tekstu! Počnimo iz početka braćo jer još ništa nismo učinili, poručuje velikan koji je do kraja shvatio kako mu uvijek može dati više Gospodar (Bog) nego sluga. A kome mi služimo?

Dragi Bože,
kad gledam
kako ljudi diljem svijeta umiru
zbog mržnje i zla,
uvijek pomislim
kako sam i ja
mogao biti na njihovu mjestu.

Dođe mi u svijest
kako slabo zahvaljujem
što živim život u miru.

Zato Ti želim zahvaliti
za sve što si mi darovao.
I više od toga,
želim uključiti u svoje molitve
sve ljude koji nemaju mir i žive
u strahu.

Dragi Bože,
uzmi moje padove i žrtvice,
moje probleme i brige,
koliko god male i neznčajne bile,
kao dar tim ljudima
koji nemaju snage nasmijati se.
Dajem to svoje životne križeve
kao žrtvicu za one ljude
koji trpe više od mene.

Sam ne mogu stvoriti mir
i spasiti sve te ljude.
Ti to možeš.
Zato Ti u svojoj nemoći
darujem tu braću i sestre
kako bi im Ti u svojoj svemoći
dao ono što je Tvoje obećanje.

Bože hvala Ti što me čuješ
premda znaš
da često sumnjam je li me uopće čuješ.
Hvala ti što primaš moje žrtvice,
premda mi se čine nedovoljne i malene.
U Tvojim rukama sve dobije sjaj.

SKUP O BUDUĆNOSTI KRŠĆANA NA BLISKOM ISTOKU

U Amanu, u Jordanu 6. rujna započnje XI. opća skupština Vijeća crkvi Bliskoga istoka, na kojoj sudjeluju čelnici i predstavnici svih crkava nazočnih u tom dijelu svijeta. Na susretu, koji ugošćuje grčki pravoslavni Patrijarhat u Jeruzalemu, sudjelovali su, među inima, i grčko pravoslavni patrijarh iz Antiohije Yohanna X., kaldejski patrijarh Louis Raphael I. Sako, umirovljeni latinski jeruzalemski patrijarh Fouad Twal, sirijski katolički patrijarh Ignace Youssif III., grčko-melkitski patrijarh Gregoire III. i koptski pravoslavni patrijarh Tawadros II.

Susreti i razgovori crkvenih čelnika i predstavnika vjerskih zajednica bili su usredotočeni na životne uvjete bliskoistočnih kršćana u ovom vrlo teškom povijesnom trenutku, a raspravljalo se i o potrebi promicanja dijaloga i suživota s većinskim muslimanskim zajednicama te o pomoći izbjeglicama i žrtvama rata, koju pružaju crkvene zajednice. Osim toga, čelnici su raspravljali o mogućim inicijativama za poticanje međunarodne zajednice te svjetskih i pokrajinskih sila da se zauzmu za brzo okončanje oružanih sukoba u Siriji i Iraku.

24. MEĐUNARODNI MARIOLOŠKO-MARIJANSKI KONGRES U FATIMI

„Događaj Fatima sto godina poslije. Povijest, poruka i aktualnost“ tema je 24. međunarodnoga mariološko-marijanskoga kongresa, koji je započeo u utorak 6. rujna u Fatimi. Kongres, koji organizira Međunarodna papinska marijanska akademija (PAMI) i Marijansko svetište u Fatimi, otvoren je u bazilici u Fatimi, a pozdravne govore uputili su posebni papinski izaslanik kardinal Jose Saraiva Martins, biskup biskupije Leiria-Fatima Antonio Marto, rektor Svetišta Carlos Cabecinhas te predsjednik PAMI-ja Vicenzo Battaglia.

Na kongresu je sudjelovalo oko pet stotina stručnjaka iz raznih područja, koji interdisciplinarno nastoje rasvijetliti važnost i poruku Fatime za današnji svijet i današnjega vjernika. Među prijavljenim mariološkim društvima i marijanskim pokretima iz Europe, Sjeverne i Južne Amerike, Afrike i Azije, na kongresu su sudjelovali i članovi Hrvatskoga mariološkoga instituta Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

NACIONALNI DAN MOLITVE PROTIV RASNIH NAPETOSTI

Američki biskupi pokrenuli su nacionalni dan molitve protiv rasnih napetosti koji je održan 9. rujna. Inicijativa je došla nakon više incidenata tijekom ljeta u kojima su neki pripadnici Afroameričke zajednice ranjeni ili ubijeni od strane policije. Početkom srpnja ovi incidenti izazvali su nasilne odmazde. Američki biskupi nastoje ohrabriti međurasni dijalog, ali također i pozabaviti se pitanjem prodaje oružja te potaknuti zapošljavanje najsiromašnijih slojeva stanovništva. Datum 9. rujna izabran je zato što se podudara s liturgijskim slavljem svetog Petra Clavera, isusovca koji je evangelizirao Afroamerikance u 17. stoljeću i hrabro stao u njihovu obranu protiv tiranije trgovaca robljem. Američki biskupi osnovali su radnu skupinu svećenika i stručnjaka laika, čija je zadaća promicati međurasno pomirenje i pomagati biskupima u kriznim stanjima. U SAD-u međurasno nasilje predstavlja velik problem, a u 25% slučajeva žrtve su osobe afroameričkog porijekla.

XIV. SKUPŠTINA MEĐUNARODNE MJEŠOVITE KOMISIJE ZA TEOLOŠKI DIJALOG IZMEĐU KATOLIČKE CRKVE I PRAVOSLAVNIH CRKAVA

U talijanskom gradu Chietiju je od 15. do 22. rujna održana 14. plenarna skupština Međunarodne mješovite komisije za teološki dijalog između Katoličke Crkve i pravoslavnih Crkava. Komisija je ustanovljena 1979. godine od strane pape Ivana Pavla II. i ekumenskog patrijarha Dimitrija I. Od 1980. komisija je održala 13 plenarnih skupština i objavila pet dokumenata, izvijestio je Radio Vatikan. Ovogodišnjom je skupštinom s katoličke strane predsjedavao kardinal Kurt Koch, predsjednik Papinskog vijeća za promicanje jedinstva kršćana, a s pravoslavne strane nadbiskup Job Getcha, predstavnik Carigradskoga ekumenskog patrijarhata pri Ekumenskom vijeću crkava.

POLAGANJE SVEČANIH ZAVJETA U MOSTARU

U nedjelju 18. rujna 2016. godine petorica bogoslova: fra Jure Barišić (r. 1979.) iz Župe sv. Ante, Šuica; fra Dragan Bolčić (r. 1989.) iz Župe sv. Ivana Krstitelja, Konjic (nastanjen u Župi sv. Jakova ap., Međugorje); fra Jozo Hrkać (r. 1992.) iz Župe Uznesenja BDM, Široki Brijeg; fra Robert Kavelj (r. 1990.) iz Župe bl. Alojzija Stepinca, Chicago; fra Robert Pejičić (r. 1992.) iz Župe sv. Petra i Pavla, Mostar, položili su svečane (doživotne) zavjete u Mostaru. Svečano misno slavlje predvodio je provincijal hercegovačkih franjevaca fra Miljenko Šteko u koncelecijaciji s mostarskim župnikom fra Božem Milićem, mešтром hercegovačkih bogoslova fra Ivanom Landekom ml., uz još tridesetak braće i brojnim pukom u mostarskoj crkvi. Misno slavlje uzveličali su svojim pjevanjem naši bogoslovi i novaci uz ravnanje fra Stanka Mabića. U liturgiji su

u asistenciji služili naši bogoslovi, uz ravnanje ceremonijera fra Antonia Šakote.

MEĐURELIGIJSKI SUSRET ZA MIR U ASIZU

Nakon što su 20. rujna predstavnici pojedinih crkava, kršćanskih zajednica i svjetskih religija molili za mir u duhu svoje denominacije, na trgu ispred donje bazilike u Asizu održana je završna svečanost Međureligijskog susreta za mir. U završnom je govoru papa Franjo izrekao zahvalu za odaziv na ovaj skup carigradskom ekumenskom patrijarhu Bartolomeju I., predstavnicima kršćanskih zajednica i religija. Posebno je pak zahvalio organizatorima – zajednici sv. Egidija, biskupiji u Asizu i franjevačkim obiteljima na pripremi toga dana molitve.

„Nastavljamo put započet prije 30 godina u Asizu, gradu živog sjećanja na sv. Franju, Božjeg čovjeka i čovjeka mira. Neumorno ponavljajmo da Božje ime nikada ne može opravdati nasilje. Samo je mir svet, a ne rat. Došli smo u Asiz kao hodočasnici u potrazi za mirom. Nosimo u sebi očekivanja i brige mnogih naroda i osoba. Žedni smo mira, željni svjedočiti mir, potrebni molitve za mir, jer mir je Božji dar, a na nama je da svakoga dana zazivamo, prihvaćamo i gradimo mir, s njegovom pomoći. Danas smo molili za sveti dar mira. Mi, zajedno i u miru na ovom mjestu, vjerujemo i nadamo se bratskom svijetu. Želimo da se svugdje muškarcima i ženama različitih religija složno ujedine, posebno tamo gdje vladaju sukobi. Naša je budućnost zajednički život. Zato smo pozvani osloboditi se teških bremena nepovjerenja, fundamentalizama i mržnje. Neka vjernici budu graditelji mira, zazivanjem Boga i djelovanjem za čovjeka! A mi, kao vjerski vođe, moramo biti čvrsti mostovi dijaloga, kreativni posrednici mira. Obraćamo se i onima koji imaju najveću odgovornost u služenju narodu, vođama naroda, neka se ne umore u traženju i promicanju puteva mira, gledajući onkraj pojedinih privremenih interesa, neka ne ostanu gluhi na Božji apel savjestima, na krik mira siromašnih i na dobra očekivanja mladih generacija, rekao je papa Franjo te ponovno podsjetio na riječi koje je izgovorio prije trideset godina sveti Ivan Pavao II. Mir je gradilište otvoreno svima, ne samo stručnjacima, mudrima i stratezima.

Mir je odgovornost svijetu“, pozvao je Papa.

CRKVA UPUTILA 358 MILIJUNA EURA POMOĆI UGROŽENIMA U SIRIJI I IRAKU

Katolička Crkva uputila je u razdoblju od 2015. do lipnja 2016. više od 358 milijuna eura pomoći ugroženima u Siriji i Iraku, objavilo je Papinsko vijeće Cor Unum koje koordinira crkveno slanje pomoći u taj dio svijeta, objavio je Radio Vatikan.

Od početka sukoba u Siriji ubijeno je više od 300 tisuća ljudi, a više od milijun ih je ranjeno, podsjetilo je Vijeće. Pomoć koju je u navedenom razdoblju uputila Katolička Crkva stigla je do više od devet milijuna ljudi u ratom zahvaćenim područjima. Prema podacima Papinskog vijeća, u potrebi je još više od 13 milijuna ljudi u Siriji i više od 10 milijuna u Iraku. U susjednim zemljama – Turskoj, Libanonu i Jordanu, nalazi se oko 4,8 milijuna sirijskih izbjeglica.

PAPA FRANJO POSJETIO GRUZIJU

30. rujna oko 15 sati po lokalnom vremenu Papa Franjo je doputovao u Tbilisi, glavni grad Gruzije, prvo odredište svoga 16. međunarodnog apostolskog putovanja koje ima snažno ekumensko i međureligijsko značenje. Geslo Papina pohoda „Mir vama“ preuzeto je iz Ivanova evanđelja. U zračnoj luci u Tbilisiju Svetog Oca dočekali su gruzijski predsjednik Giorgi Margvelashvili i stari patrijarh cijele Gruzije Ilija II., s kojim se Papa srdačno zagrlio, te predstavnici građanskih i vjerskih vlasti. Papa se najprije u Predsjedničkoj palači susreo s gruzijskim predsjednikom. Slijedio je zatim susret s katolikosom Ilijom II. te s asirsko-kaldejskom zajednicom u kaldejskoj katoličkoj crkvi Sv. Šimuna.

Idućeg dana na stadionu Meskhi u Tbilisiju Papa je slavio misu na kojoj se okupilo oko 6500 vjernika. Na kraju mise Papa se zahvalio predsjedniku Gruzije i ostalim predstavnicima vlasti, dragim prijateljima iz Armenske apostolske Crkve kao i predstavnicima ostalih kršćanskih zajednica, te je na poseban način zahvalio prisutnim vjernicima Gruzijske pravoslavne Crkve. Zamolio je prisutne da se mole za njega te im je poručio kako će on moliti za njih.

BLAŽENA MAJKA TEREZIJA PROGLAŠENA SVETOM

„Beatam Teresiam de Calcutta Sanctam esse decernimus et definimus ac Sanctorum Catalogo adscribimus...“ (Proglašavamo i određujemo da je blažena Terezija iz Kalkute svetica, upisujemo je u popis svetaca). Ovom je svečanom formulom pred nepreglednim mnoštvom ljudi iz cijeloga svijeta, poglavito Albanije i Indije, „velikodušnu širiteljicu Božjeg milosrđa“ papa Franjo proglašio svetom.

U OBREDU KANONIZACIJE KOJU JE PREDVODIO PAPA FRANJO KONCELEBRIRALO JE 70 KARDINALA, 400 BISKUPA I VIŠE OD 1 700 SVEĆENIKA.

U prvi red pokraj oltara Papa je dao smjestiti 1 500 siromaha, za koje je nova svetica brinula s velikom ljubavlju.

Terezija iz Kalkute bila je majka siromaha, uvijek raspoloživa za sve „kroz prihvaćanje i obranu ljudskog života, nerođenog i napuštenog i odbačenog“, rekao je papa Franjo proglašavajući svetom „onu koja je dala svoj život svima posljednjima kojih je u našem svijetu sve više i više“.

„Zauzimala se za obranu života neprestano proglašavajući da 'onaj koji još nije rođen je najslabiji, najmanji i najsiromašniji'. Priginjala se nad nemoćne osobe, ostavljene da umru kraj ceste, prepoznajući dostojanstvo koje im je Bog dao. Dala je da njihov glas čuju moćnici ovoga svijeta, da prepoznaju svoje krivnje zbog zločina siromaštva koje su oni sami stvorili. Milosrđe je za nju bila 'sol' koja je davala okus svakom njezinu djelu i 'svjetlo' koje razgoni tamu onih koji više nisu imali ni suze za plakati, da oplaću svoje siromaštvo i patnju“, istaknuo je Papa u homiliji.

„Misija Majke Terezije prožimala je periferije gradova i egzistencijalne periferije i danas nastavlja biti rječito svjedočanstvo Božje blizine najsiromašnijima od siromašnih. Neka nam ta neumorna radnica milosrđa pomogne sve više razumjeti da je jedini naš kriterij djelovanja besplatna ljubav, lišena svake ideologije i svake veze i izlivena prema svima, bez obzira na jezik, kulturu, rasu ili vjeru“, istaknuo je Sveti Otac.

Citirajući svetičinu riječi: „Možda ne govorim njihov jezik, ali se mogu smiješiti“, Papa je od svih zatražio da nose „u srcu osmijeh kako bi ga darivali onima koje susrećemo u našem životu“, a posebno onima koji pate, jer tako „otvaramo horizonte radosti i nade tolikim ljudima koji su bez nade i koji trebaju razumijevanje i nježnost“.

Na dan posvećen svetici milosrđa Papa je pozvao vjernike da „pretoče u konkretno ono što molimo u molitvi i ispovijedamo u vjeri.“ „Ne postoji alternativa ljubavi“, istaknuo je, „oni koji se stavljaju u službu braće, čak iako to i ne znaju, oni su koji Boga ljube“. Tko služi posljednjima i potrebitima iz ljubavi prema Isusu, ne očekuje ni zahvalu ni nagradu, već je se odriče jer je „otkrio pravu ljubav“. „Kao što je Gospodin meni izašao ususret i prignuo se nada mnom u času potrebe, tako i ja idem ususret Njemu i priginjem se nad one koji su izgubili vjeru ili žive kao da Bog ne postoji, nad mlade bez vrijednosti i ideala, nad obitelji u krizi, nad bolesne i zatvorene, izbjeglice i migrante, nad slabe i nemoćne u tijelu i duhu, nad djecu prepuštenu sebi samoj, kao i nad napuštene starije osobe“, rekao je Papa poručivši na kraju da gdje god postoji pružena ruka koja traži pomoć da ponovno ustane, tamo mora biti naša prisutnost i prisutnost Crkve koja podupire i daruje nadu, čineći to sa „živim sjećanjem na Gospodinovu pruženu ruku nada mnom kada sam bio na tlu“.

Na kraju mise Papa je s okupljenim vjernicima izmolio Anđeo Gospodnji. U svom obraćanju uz Angelus Papa je pozdravio i zahvalio svima koji su sudjelovali na slavlju kanonizacije, prije svih misionarima i misionarkama ljubavi, koji su duhovna obitelj Majke Tereze. „Neka vaša sveta utemeljiteljica trajno bdije nad vašim putem i izmoli vam da budete vjerni Bogu, Crkvi i siromašnima“, poručio im je Papa. Obratio se i volonterima i svima koji čine djela milosrđa te ih je povjerio zaštiti Majke Tereze da ih „nauči svakodnevno kontemplirati i klanjati se raspetom Isusu kako biste ga prepoznali i služili mu u braći u potrebi“.

FRA MARINKO ŠAKOTA

Je li Bog milosrdan ili je strogi sudac koji gleda svaki čovjekov krivi potez kako bi ga ukorio ili osudio? Kažnjava li Bog čovjeka kada pogriješi ili mu prašta? Takva pitanja mučila su čovjeka oduvijek. Nalazimo ih i u Bibliji: „...razmišljam noću u srcu, mislim, i duh moj ispituje: ‘Hoće li Gospodin odbaciti zauvijek i hoće li ikad još biti milostiv? Je li njegova dobrotu minula zauvijek, njegovo obećanje propalo za sva pokoljenja? Zar Bog je zaboravio da se smiluje, ili je gnjevan zatvorio smilovanje svoje?’“ (Ps 77,7-10)

VEĆ U STAROM ZAVJETU NAILAZIMO NA POZITIVNE ODGOVORE: „MILOŠTIV JE JAHVE I MILOSRDAN, SPOR NA SRDŽBU, BOGAT DOBROTOM. Gospodin je dobar svima, milosrdan svim djelima svojim.“ (Ps 145,8-9) U Novom zavjetu taj odgovor je još jasniji: „Bog nije poslao Sina na svijet da sudi svijetu, nego da se svijet spasi po njemu.“ (Iv 3,17)

Iako je odgovor jasan, pitanja ipak nisu prestala. Štoviše, u ljudima se javljao otpor prema milosrđu. Isusovi slušatelji ne shvaćaju i ne prihvaćaju njegov govor o milosrdnom Bogu. Kritiziraju ga što prašta grješnicima i što se druži s njima. Otvoreno ga napadaju što je svratio u Zakeja ili kad je blagovao u Mateja carinika.

I kroz cijelu povijest kršćanstva možemo pratiti otpor prema milosrđu. U novije vrijeme u Rusiji su za vrijeme komunizma riječ *milosrđe* (miloserdie) izbacili iz rječnika, a ulicu koja se zvala *Ulica milosrđa* preimenovali su u *Ulicu tekstilnih radnika*.

Neshvaćanje Božjeg milosrđa nije nestalo ni danas. „Koliko smo se puta u različitim životnim situacijama upitali: Kako Bog može biti dobar prema grješnicima i nepravdicima, kako može praštati i ljubiti čak i one koji ne ljube niti praštaju, i još uz to zlo čine? Zar nam se u takvim situacijama ne pojavljuje opravdana želja da se grješnici kazne i unište, a pravednici nagrade i priznaju!?“ (fra Slavko Barbarić)

Razni su razlozi zbog kojih ljudi ne prihvaćaju Božje milosrđe. Prema nekima milosrđe se protivi pravednosti. Štoviše, nije pravedno grješniku oprostiti grijeh. Kako se može oprostiti osobi koja je učinila zlo, napravila prekršaj Zakona? Zar nije nepravda praštati nepravdu? Zar se time ne čini nova nepravda? Neprihvaćanje milosrđa drugi argumentiraju time što biti milosrdan označuje slabost i govori o slabiću. U toj skupini razlikuju se oni prema kojima je milosrđe govor o Bogu kao slabiću. To je *dragi Bog* koji gleda kroz prste našoj zloći, koji olako prelazi preko naših grijeha. Pred takvim Bogom može se raditi sve što se hoće, može se nastaviti griješiti jer će On ionako oprostiti sve grijeha. Postoje i oni prema kojima je milosrđe znak čovjekove slabosti, što neki nikako ne mogu prihvatiti jer sebe smatraju jakima i perfektnima. Prema trećima milosrđe je popuštanje pred zlom. Nepravdi bi se trebalo oduprijeti, a ne je odobravati, jer se na taj način odobrava širenje zla.

Bog nije poslao svojega Sina na svijet da traži grješnike zbog toga što su grješni pa da prstom upre u njih i kaže: „Ti si grješnik!“ Bog pogledom prodire u dubinu – u čovjekovo srce. Najjasnije se to očitovalo u Isusovu gledanju na križu: „Oče, oprostimo im jer ne znamo što čine.“ Isus vidi čin (grijev), ali ne samo čin nego i njegovu pozadinu – razloge i uzroke toga čina. Vidi opterećenje u čovjekovoj duši.

ŠTO JE BOŽJE MILOSRĐE?

Snimio Fernando Pérez

ŠTO JE BOŽJE MILOSRĐE I KAKO GA ISPRAVNO SHVATITI?

U jednoj od zanimljivih i poučnih anegdota iz svoje knjige *Božje je ime Milosrđe* papa Franjo govori o baki koja se ispovjedila pred njim u vrijeme kad je bio pomoćni biskup Buenos Airesa. Na njegovu primjedbu da *Gospodin možda ne oprašta grijeha*, baka je s mjesta odgovorila: „Gospodin sve oprašta.“ Biskup Bergoglio nastavio je s pitanjima: „Kako vi to znate?“, a baka je na to odgovorila: „Kada Gospodin ne bi sve oprostio, svijet ne bi postojao.“ „Ostao sam zadivljen“, nastavlja papa Franjo „nad tim riječima jedne jednostavne starice: bez milosrđa, bez Božjega praštanja, svijet ne bi postojao, ne bi mogao postojati.“

Istina, da Bog nije milosrdan, da ne prašta čovjeku, ni svijet ni čovječanstvo ne bi postojali. No, zašto je Bog milosrdan? Zašto ne kažnjava čovjeka koji pogriješi?

Odgovor na postavljena pitanja traži razmatranje ne samo čovjeka i njegova grijeha, ne samo Zakona nego zahtijeva dublje poniranje u Božje biće. Nužno je postaviti pitanja: Kakav je Bog u sebi, što je Božja volja i kakvo je Božje srce?

Bog nije strogi sudac koji gleda samo gdje će i kad će čovjek pogriješiti da ga kazni. Bog je ljubav koja traži zalutala čovjeka i želi mu pomoći da se vrati i da se podigne na novi život. Bog se ne raduje smrti grješnika nego želi da se obrati i živi (usp. Ez 18,23; 33,11).

Uđemo li imalo dublje u biblijske tekstove – posebno u evanđelja – otkrivamo da je Božja volja čovjekovo dobro. Bog želi da čovjeku bude dobro. Riječima „Mir vam ostavljam. Mir vam svoj dajem“ Isus očituje Božju volju svojim učenicima. Božja volja je da čovjek živi u miru. No ne samo to nego Božja volja je da čovjek koji je izgubio mir, taj mir ponovno stekne. „Došao sam da život imaju“, poručuje Isus ljudima. Bog želi život, stvara život, ali želi i da se iscijeli život koji je ranjen i slomljen. Božja volja je da čovjek živi kao slobodno biće, ali budući da ljudi upadnu u razna ropstva, Božja volja je osloboditi čovjeka i spasiti ga.

Bog nije strogi sudac koji gleda samo gdje će i kad će čovjek pogriješiti da ga kazni. Bog je ljubav koja traži zalutala čovjeka i želi mu pomoći da se vrati i da se podigne na novi život. Bog se ne raduje smrti grješnika nego želi da

se obrati i živi (usp. Ez 18,23; 33,11). Bog nije Bog mrtvih nego Bog živih (usp. Mk 12,27). Bog je prijatelj života. Bog želi i voli život. Zato čovjeku koji je pogriješio daje novu priliku da se obrati i da oživi.

Bog je milosrdan jer je njegova ljubav *kao sunce koje sja i dobrima i zlima*. Njegovo srce je široko da primi svakoga. Ne isključuje nikoga. Traži ranjena, bolesna, zarobljena. Napušta 99 ovaca samo da spasi onu jednu. Stalo mu je i do starijeg i do mlađeg sina. Želi da obojica budu s njim na gozbi.

Božje gledanje ne ostaje na površini. Bog nije poslao svojega Sina na svijet da traži grješnike zbog toga što su grješni pa da prstom upre u njih i kaže: „Ti si grješnik!“ Bog pogledom prodire u dubinu – u čovjekovo srce. Najjasnije se to očitovalo u Isusovu gledanju na križu: „Oče, oprostimo im jer ne znamo što čine.“ Isus vidi čin (grijev), ali ne samo čin nego i njegovu pozadinu – razloge i uzroke toga čina. Vidi opterećenje u čovjekovoj duši.

Bog ne ostaje samo kod gledanja nego nalazi argumente da pomogne čovjeku koji je pao u grijeh, da spasi utopljenika, da pronađe izgubljenog: „Nisam došao zbog pravednih nego zbog grješnih.“ Budući da je Božja volja da pomogne bolesnu čovjeku, da mu vrati zdravlje, za to pronalazi i argumente: „Ne treba zdravima liječnik nego bolesnima.“

Bog ima mnogo razloga da čovjeku ne pomogne, da ga kazni, osudi, da *okrene glavu* od njega. Bog ima mnogo argumenata koji ni malo ne idu u prilog čovjeku, ali ti argumenti gube bitku pred argumentima njegove *ljubavi*. Mnogo je razloga za osuditi čovjeka, *ali* Božja ljubav je jača od svih protivnih argumenata. Bog uvijek traži i nalazi ulaz i pukotinu do čovjeka jer mu je želja da mu pomogne.

„Čovjeku se grješniku svratio!“ (Lk 19,7). To je bio argument nekih ljudi protiv Isusa kad je svratio u Zakeja. No Isusov argument zašto je svratio u Zakeja bio je: „... jer i on je sin Abrahamov!“ (Lk 19,9) Ljudi nalaze *jedan* argument da osude Zakeja (jer je grješnik), a Isus nalazi *jedan* argument da ga spasi (jer je Abrahamov sin).

Slično je bilo kad su htjeli ženu kamenovati. Razlog za kamenovanje farizejima je bio ženin grijeh – zatekli su je u preljubu. Jedan razlog, i dovoljan, da je okrutno ubiju. Isusu je, naprotiv, jedan razlog bio dovoljan da je ne kamenuju: „Tko je od vas bez grijeha, neka prvi baci kamen na nju.“ Isus nije rekao da žena nije griješila. Jasno mu je da je griješila, ali nije samo ona počinila grijeh (i muškarac je sudjelovao u tome), a i svi koji su podigli kamen bili su grješnici. To je dovoljan argument Božjoj pravednosti i ljubavi da reagira i spasi ženu.

S pravom je papa Franjo svojoj knjizi dao naslov *Božje je ime Milosrđe*. Jer upravo je Božje milosrđe vrata kroz koja ulazeći, možemo naslutiti Božju bit – tko je Bog i kakav je Bog.

MATEO KRAJINA

**HRVATSKE KATOLIČKE OBITE-
LJI DOBRIM DIJELOM POVEZAO
JE INTERNET I FACEBOOK TE
JOŠ NEKE DRUGE VIRTUALNE
INAČICE – NEKA IZVOLI TKO
ŠTO CIJENI I VOLI. SVE TAMO
VRVI OD SILNIH IDEJA, MOLI-
TVENIH POZIVA I PRIJEDLOGA.**

Lamentiraju laici i klerici, pa usput pošalju produhovljen tzv. *status* „baš sam pojeo dobru janjetinu“ ili „kupio mi dragi novi parfem“, pa onda opet red molitve ili poziva na dramatične molitvene akcije. I to najčešće protiv nekoga ili nečega... Ne bunim se, jer bolje išta nego ništa – neka se Bog moli i spominje! Ipak, učini se katkad da je tu više pljeve nego žita. Olako se lupa po tipkovnicama kao

kom medijskom prostoru – poštivati i provoditi.

U tom kontekstu valja nam se upitati – osobno i obiteljski – jesmo li štogod prebrzo zaboravili i što je s golemim duhovnim nasljeđem, našim drevnim obećanjima iz dana posta i molitve: iz Nina, Solina, Marije Bistrice, Širokog Brijega, Kondžila, Hrasna i nebrojnih drugih velebnih slavlja koja smo doživjeli zadnjih desetljeća 20. stoljeća? Zašto, mi baštinici toga *par excellence* duhovnog pologa, eksperimentiramo i otkrivamo „toplu vodu“, pa i ovih naših domicilnih duhovnih inovatora, kad je tada npr. u samo jednoj rečenici sažet program za sav život: *Hrvatska katolička obitelj dnevno*

potvrditi i ustrajati barem u obiteljskoj molitvi, npr. krunice, a posebno svakodnevnim ispitom vlastite savjesti i spremnošću na promjenu svog, najvlastitijeg života? *Zašto polijećete kao kokoši, kad se možete vinuti poput orla*, davno je katolicima poručio veliki Josemariá Escrivá de Balaguer. „Spas je u istini“, kaže se i u (nažalost!) već pomalo zaboravljenom dokumentu *Dominus Jesus (22)*, koji je posebno „skladao“ tada kardinal Ratzinger.

Istina je „rijeka duboka“ koja traži poniznost, svakodnevni ispit savjesti i konkretnost sa što manje duhovnih eskapada, npr. ono udari kozaračko kolo na duhovnoj obnovi ili mladoj misli. Istinu o vjeri i o

pomogne da autentično progovore i taj njihov glas podrži. Svjedoci smo zadnjih desetljeća da molitva krunice snažno okuplja i ujedinjuje u dobru – i Međugorje je tu dalo i daje velik doprinos! Tako se stvari mijenjaju na bolje: povjerenje potvrđeno životom dat će svoj obol izlasku iz tuge i depresije. Pa dosta je bilo ubijanja mozga, pa i zanemarivanja temeljnih vjerskih prava na našim prostorima – neka se i Bogu povjeruje!

Nužan nam je sada na ulasku u novo stoljeće vjere program sličan onom legendarnom „Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata“, koji se odvijao od 1975. do 1984. Možda bi neki novi program trebao krenuti npr. od pra-

nas je poučio kako sve to ima svoj smisao, pa, unatoč opasnostima koje su velike i pogibeljne, valja vjernicima ovu grozu iskoristiti kao milost i šansu za novi početak jače i angažiranije vjere. Štoviše, bogatstvo duše i darovane ljubavi ne smije uvenuti u našoj neodlučnosti i lijenosti, nego postati zanos i vatra na kojoj će se mnogi ogrijati. Na taj način možemo i moramo mijenjati famozni „svijet“. Za početak valja početi od sebe, svoje obitelji i župne zajednice, te nado-knađivati ono za što smatramo da nedostaje.

Nadam se da će današnji kršćani razmisliti o ovim poticajima i da ne će čekati da Europska unija ili Vijeće Federacije riješi i ove probleme.

Svijet, takav kakav jest, upravo nam mora biti poticaj da se osobno žurno obratimo te uz duboku poniznost donosimo autentičnu Kristovu ljubav i život svome okruženju. Činjenice nisu blistave: hrvatski i svi drugi kršćani su ovog povijesnog časa čvrsto prikovani za tvrdnu zemlju i čini se, sami su u svom zemaljskom Getsemaniju.

stare crkve sv. Spasa uz vrelo Cetine... – a kod nas u Hercegovini sa zadnje katoličke „čuke“ koju još čuva don Ante Luburić u Istočnoj Hercegovini, *ali o tom po tom*. Možda će činjenica da smo ušli u novo stoljeće vjernosti Bogu pomoći da krenemo s jasno definiranim prioritetima i uz geslo koje izreče Marija u Kani Galilejskoj: „Što god vam rekne, učinite!“ (Iv 2,5)

U tom kontekstu poticajno zvuče riječi velikog sv. Tome Akvinskog kada očinski savjetuje: *Bonum est diffusivum sui – dobro teži dijeliti se!* Što je dobro više zajedničko, toliko je više i vlastito: moje – tvoje – naše. To je unutrašnja zakonitost opstanka u dobru, u istini i ljubavi. Ako čovjek zna tu zakonitost prihvatiti i slijediti, njegov opstanak uistinu postaje 'nesebični dar'.

Svijet, takav kakav jest, upravo nam mora biti poticaj da se osobno žurno obratimo te uz duboku poniznost donosimo autentičnu Kristovu ljubav i život svome okruženju. Činjenice nisu blistave: hrvatski i svi drugi kršćani su ovog povijesnog časa čvrsto prikovani za tvrdnu zemlju i čini se, sami su u svom zemaljskom Getsemaniju. Ipak, Krist

Naše vrijeme, vrijeme darovano ovoj generaciji ističe, i moramo ga pametno iskoristiti. Budimo poštteni i priznajmo: samo osobnim zalaganjem možemo promijeniti svoju duhovnu, kulturnu, pa i političku stvarnost. Kršćani su u stalnoj borbi za bolji svijet od samih početaka. Ako dobro milošću baštinimo, onda ga moramo umnažati i dijeliti. Hrvatski katolici, naša časna povijest to potvrđuje – uzmimo za primjer samo fra Didaka Buntića – uvijek su to znali i činili. Takvu praksu valja nastaviti i iste imperativne svojice djeci ostaviti. To smo dužni našem Kristu i njegovoj Svetoj Majci! I pustimo apstrakciju: uhvatimo se vlastita obiteljskog stola, svoga sela i zaselka, i za početak tamo budimo apostoli – ma koliko bili prisutni na tzv. virtuali. Za svakog normalnog to mora biti pitanje vjerničke časti!

I nama „laicima ispod kora“ koji se nemamo kome žaliti i davati ostavke, postavljati feudalne prohtjeve, ostaje boriti se sa svojim slabostima, pomesti – kao metlom – u duši što se pomesti dade i naviještati radost u odgovornoj jednostavnosti i miru.

**Dodite,
poklonimo se!**

Klanjanja
u Međugorju

Klanjam ti se, Gospodine!

To bi mogao biti zajednički nazivnik svih tekstova koji se nalaze u ovoj knjižici, a nastali su prigodom klanjanja pred Presvetim, čašćenja križa Gospodinova i kao molitve za ozdravljenje. Plod su vjerničkog uma i srca, potaknuti Gospinom pojavom i njezinim porukama.

Tekstovi potječu od različitih franjevac koji su djelovali ili još djeluju u Međugorju i odaju osobnost svakoga od njih. No svima je zajedničko to što su to doista duboko proživljeni molitveni tekstovi. Jednostavni su i u toj jednostavnosti jezgroviti. Klanjatelju žele približiti otajstvo i pozvati ga na njegovo čašćenje.

Može se samo poželjeti da ova knjižica postane nezaobilazno štivo svakog međugorskog hodočasnika.

INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

KAKO U ČETRINAESTO STOLJEĆE VJERE?

da će kompjutorski program nastaviti dalje – bez nas – moliti. Izgleda da su mnogi zaboravili ili nikad nisu čuli za onu narodnu: „Vuk mesa po poruci ne jede!“ Stoga da se izbjegne *molitvena inflacija*, valja nam podvući crtu i pošteno izabrati, u skrovitosti vlastita srca, temeljne principe koje ćemo u životu – osobito na katolič-

moli i nedjeljom ide na svetu misu! Zašto se oduševljavamo sumnjivim duhovnim fatamorganama različitih *teoloških* smutljivaca širom svijeta i zapličemo u površne internetske kućine kad nam je sve bitno već rečeno i nacrtano? Zašto šapućemo u virtualni lonac kad nam je zadaća vikati sa krovova, zapravo životom

sebi, srećom, još uvijek traži većina naših vjernika i obitelji. Žude za jasnim smjerokazima i programima. Valja znati i da većina tzv. laika živi u većoj materijalnoj bijedi negoli se misli, ali i da je većina unatoč svome konstruktivnom djelovanju marginalizirana u crkvenom životu. Stoga, pohvalno je kad im Crkva

KAKO SMO SE UPOZNALE I ZAVOLJELE GOSPINA KRUNICA I JA

NE ZNAM TOČNO KAD SAM POČELA REDOVITO MOLITI KRUNICU. U svakom slučaju ne dovoljno rano. Nisam je uvijek razumjela, nije mi uvijek dobro ni sjedala, znala sam se s njome i dobro pomučiti. Misli, moje uvijek prebrze i neukrotive misli, bježale bi s razmatranja i s mukom bih ih vraćala gdje bi trebale biti. No svakodnevnica, taj vječni neprijatelj molitvene meditacije, ne bi mi nimalo olakšavala posao.

Dugo i predugo krunica i ja susretale smo se samo uoči svete mise, i dugo i predugo sam je molila kao nizanje Zdravomarija, dok ne dođeš do broja deset i to je to. I kad se srce zaželjelo moliti je na drugačiji način, trebalo je prvo naučiti kako je samostalno moliti... smiješno mi je danas i pomisliti kako mi se činila kompliciranom.

Prva stvar koju sam tada otkrila bila je da krunica i nije toliko zahtjevna koliko mi se isprva činilo. U danu koji ima dvadeset i četiri sata ne pronaći dvadeset minuta za izmoliti krunicu, ustvari govori dovoljno o nama. Ako čvrsto odlučimo, naći ćemo vremena za ono što želimo. Tu mi je um i srce otvorila jedna rečenica fra Slavka Barbarića, kojem se u svom srcu i molitvama obraćam kao svetom, onako jednostavna i snažna istovremeno, i blaga i oštra odjednom, a govorila je upravo o našoj odluci da ne želimo naći vrijeme za Boga i za molitvu, i da to zapravo svi možemo i trebamo. No mi svejedno i dalje ne želimo. Najveće su istine uvijek tako jednostavne, nisu li?

Sljedeća stvar koja mi je bila fascinantna i zapanjujuća jest da je moljenje krunice kao pijenje žive vode koja nikako da utaži žeđ... kao da je gasi dok je moliš, a kad završiš, željan si još. Nisi sretan što si završio, što si „odradio“, jednostavno želiš još. Pa sam se malo pomalo odlučivala na još pokoje otajstvo, dok jednog posebno plodonosna ljeta nisam počela moliti

NIKOLINA NAKIĆ

NE ZNAM TOČNO KAD SAM POČELA REDOVITO MOLITI KRUNICU. U SVAKOM SLUČAJU NE DOVOLJNO RANO. NISAM JE UVIJEK RAZUMJELA, NIJE MI UVIJEK DOBRO NI SJEDALA, ZNALA SAM SE S NJOME I DOBRO POMUČITI. MISLI, MOJE UVIJEK PREBRZE I NEUKROTIVE MISLI, BJEŽALE BI S RAZMATRANJA I S MUKOM BIH IH VRAĆALA GDJE BI TREBALE BITI, NO SVAKODNEVNICA, TAJ VJEČNI NEPRIJATELJ MOLITVENE MEDITACIJE, NE BI MI NIMALO OLAKŠAVALA POSAO.

sva otajstva. Iako imam nakane koje su moje vlastite i vječne, i molit ću ih uvijek dok me bude ili dok Gospodin ne procijeni da je došao trenutak za uslišanje, tog ljeta sam imala jednu posebnu nakanu, za jedno obraćenje, i nekako sam u srcu osjetila da se za nju približilo vrijeme.

Da se razumijemo, ja nisam mistik. Racionalan sam i analitičan tip koji nastoji sve objasniti, analizirati, štreberski i pomalo nadobudno iz prve klupe naučiti i proučiti, obrnuti sa svih strana dok se ne uvjerim da je zaista tako... Za moj duhovni život možda bi zbilja bilo bolje da manje mislim, a više se prepuštam. Ni tada nisam začula nikakav glas ni ništa tome slično, no dok smo se promatrale oči u oči moja međugorska Gospa i ja, ja onako zburnjeno ljudska, a ona, iako kameni kip na mojoj polici, tako živo prisutna da sam osjećala njezinu prisutnost gotovo fizički opipljivo, osjetila sam snažan poticaj, rečenicu koja to nije, ali zapravo ne može biti ništa drugo, a koja je glasila: Dovedi ga k meni.

A gdje da idem k njoj nego u Međugorje? Znam ja dobro da se Gospi može moliti svagdje i da nas ona uvijek čuje, ali ova rečenica je mogla značiti samo jedno.

Prilika se stvorila zapravo za nekih mjesec dan, baš u Gospinom mjesecu krunice. Iako je sve izgledalo i djelovalo kao da nema šanse da se u dogledno vrijeme s dotičnom osobom nađem u Međugorju, ipak je ispalo baš tako. Danas mislim... pa zar je moglo ispasti drugačije?

O da, Gospa je održala obećanje. Sve što je trebalo bilo je uputiti se na Podbrdo.

Molili smo krunicu dok smo se penjali i počela sam primjećivati kako je korak mog suputnika postajao sve laganiji, a molitva sve tečnija.

Na Podbrdu smo se razdvojili. Možda smo tako proveli pola sata. Ja više nisam imala potrebu moliti na

Svako malo dogodi se nešto što me podsjeti na moć i ljepotu krunice. Ne budu to neke važne stvari, prije neke sitnice, svakodnevna malena svjedočanstva što moja, što bliskih mi ljudi u mojoj okolini, „slučajnosti“ koje možda ne će promijeniti svijet, ali zasigurno će promijeniti moj svijet. No prije tih sitnica željela bih ipak prvo spomenuti na koje je načine krunica promijenila moj život. Kako sam postupno otkrila njenu ljepotu, ali i kako me pomalo prestrašila njezina moć. Ono, baš prava moć koja doslovce pokreće i mijenja svjetove, nemoguće čini mogućim, suprotstavlja se zakonima biologije ili fizike i ne poštuje postulate psihologije. Nije ju ustvari uopće ni najmanje briga za naše ljudske zakonitosti i okvire koje smo si sami nametnuli i krenuli procjenjivati što može, a što ne može biti.

Snimio Mateo Ivanković

nakanu tog obraćenja, ni najmanju, što je zapravo čudno jer sam ljeto provela na koljenima uglavnom moleći krunicu na tu jednu nakanu. Sad sam se vratila svojim uobičajenim nakanama, onima s kojima se i inače bavim i koje inače prikazujem, a Gospa se bavila dušom koju sam joj dovela. Moju je ionako već imala cijelu.

Povirila sam u jednom trenutku i vidjela mog suputnika kako sjedi na jednom kamenu sa strane toliko pod dojmom, toliko, pa reći ću, skršenog, kao razmontiranog na sastavne dijelove i ponovno sastavljenog, da sam nehotice uspjela samo pomisliti jedno zgranuto: O!

Na Podbrdo sam se popela s jednim čovjekom, a spustila se s njega s drugom. Duša i srce bili su obraćeni. Put i proces započeti, ali nepobitni.

Tada sam ustvari spoznala koliko je moćna ta divna molitva. I ta me spoznaja, moram priznati, onako istinski prestrašila i zadivila u isto vrijeme. Koja se divna otajstvena moć skrivala u mojoj, pazite, mojoj, neznatnog i grješnog crva zemaljskog, ali ipak i istovremeno ljubljenog djeteta Božjeg, odluci da ustrajem, da se molim, da ne odustanem... i da će Nebo čuti. Da nas Nebo zaista sluša i čuje!

Od tog ljeta su prošla neka druga ljeta, nekad je molitva išla teže, nekad sam se mučila, ali istovremeno osjećala da je i odluka moliti, pa makar nekad i sa suhoćom ali ustrajno, važna i vrijedna. Nekad me trebalo vratiti u tračnice, to su te neke sitnice s početka teksta, svjedočanstva meni bliskih osoba koje su počele moliti krunicu i bile u nekim zapetljanim situacijama koje su gotovo odmah razriješene, i uvijek sam te priče u ljubavi prihvaćala kao majčinsku opomenu i podsjećanje što je važno, a što manje važno, a sve su vodile uvijek u jednom smjeru, u smjeru krunice pod sigurno okrilje Marijinog plašta – mjesta gdje rane bole manje, a ljubav ljubi jače. Mjesta gdje dovijeka želim biti.

KRITERIJI ZA DOBROG POLITIČARA

Ovogodišnju jesen u Bosni i Hercegovini i u Hrvatskoj obilježili su izbori. Često ih nazivamo praznikom demokracije jer tih dana građani imaju stvarnu političku moć u svojim rukama, a političari se znoje iščekujući odluku tko je od njih dobio povjerenje naroda da vodi politike na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini. Neizvjesnost koju su proživljavali političari u izbornoj noći kod običnih će ljudi potrajati mjesecima, jer novoizabrani se tek trebaju dokazati kako bismo njihova laskava obećanja osjetili kao olakšanje i napredak u svakodnevnom životu.

BOŽO SKOKO

ZNAMO DA KANDIDATI KOJIMA SMO UKAZALI POVJERENJE I KOJIMA SMO VJEROVALI ČESTO IZNEVJERE NAŠA OČEKIVANJA PA SE OLAKO RAZOČARAMO I U POLITIKU I POLITIČARE. Netko je napisao kako su političari kvarljiva roba, uz časne iznimke. Naime, nije lako sačuvati vjerodostojnost, načela i vrijednosti u svakodnevnom nastojanju da se svidite biračima, vlastitoj stranci, medijima i interesnim skupi-

nama, a pritom udovoljite koalicijskim partnerima, sponsorima i ideološkim istomišljenicima. Previše je izazova u politici koji zahtijevaju visoke kriterije izvrsnosti, a tome su rijetki dorasli. Zato se ljudi često pitaju kakvi bi trebali biti idealni kandidati i koje bi kvalitete trebali imati kako bi zadobili naše povjerenje.

Poznati teoretičar liderstva Brian Tracy svojedobno je objavio deset osobina koje bi lider 21. stoljeća morao imati, želi li ostvariti ciljeve u politici ili na tržištu. To su: vizija, hrabrost, učinkovito ponašanje tijekom krize, ispunjavanje obećanja, osjećaj za realnost, dosljednost, preuzimanje odgovornosti, sposobnost predviđanja, kooperativnost i izvrsnost. Zapravo većina relevantnih istraživanja dolazi do zaključka kako oni koji se stavljaju na čelo neke skupine ili cijelog naroda moraju imati viziju, odnosno cilj kamo idu i jasna sredstva za postizanje tog cilja. Pritom je jako važno da predodžbu te vizije uspješno prenesu na druge i potaknu ih na njezino ostvarenje, odnosno stvore preduvjete za zajedništvo i suradnju. Najvažniji dio vizije su *vrijednosti* za koje se zauzima, i iza kojih se čvrsto stoji. Drugi dio vizije je *cilj*, pri čemu je važna i

jasnoća postavljenog cilja. Treći dio vizije je *namjera*, odnosno razlog radi kojeg djelujemo, smisao rada, životna misija... Hrabrost znači sposobnost da napravi korak naprijed i da se suoči s opasnošću, da donese teške odluke, posebno u nepovoljnim trenucima, da čvrsto stane iza svojih vrijednosti i načela. Hrabrost je najprepoznatljivija osobina velikih vođa. To je sposobnost *riskiranja*, u kojoj *drskost* igra značajnu ulogu. Ako netko želi postati vođa, mora biti spreman na neuspjeh, protivljenje i neizvjesnost. *Smjelost* je simbol odlučnog vođe. To znači neprestanu ofenzivu, izazov napredovanja, stvari dovesti do kraja, a ne čekati da se pomaknu same od sebe. Najhrabriji vođe ustraju do kraja, čak i kad nema rezultata i kad drugi odustaju, jer oni imaju čvrstu

vjeru i nadu. Testovi sposobnosti provedeni na Sveučilištu Stanford u SAD-u pokazali su da je odlučujući test na kojem se vođa stvarno može dokazati njegova učinkovitost u kriznoj situaciji. Istinski vođe čak i u najtežim trenucima ostaju mirni, hladni, pribrani, stvaralački raspoloženi i usmjereni na rješavanje problema. Najviše cijenjena osobina vođa je *čjelovitost*, odnosno držanje riječi i ispunjavanje danog obećanja. Poštenje i ispunjavanje obećanja izazivaju divljenje i poštovanje u narodu. Osjećaj za realnost znači suočavanje i sukobljavanje s realnim, a ne zamišljenim svijetom. Svi veliki vođe imaju puno slabosti i prilično ih teško priznaju. Osjećaj za procjenu vlastitih dobrih i slabih točaka, prednosti i nedostataka suradnika te situacije u kojoj se nalaze velika je prednost u postizanju ciljeva. Ljudi moraju imati osjećaj da će se vođa uvijek jednako ponašati, da će se moći osloniti na njega bez obzira na situaciju. Dobri lideri se sa

potpore. Eisenhower je rekao da se ugled i moć vođenja temelje na tome da uvjerite ljude da ste vi onaj koji će im dati zadatak i pomoći im da ga ostvare. Lider je primjer svojim suradnicima. Njegova vidljivost ih motivira i daje im inspiraciju.

Kad pogledamo sve te poželjne osobine za dobrog političara, svjesni smo da rijetki kandidati mogu odgovoriti tim visokim kriterijima. No, tu nije kraj. Njima treba dodati one općeljudske i kršćanske kriterije.

Papa Franjo poručuje kako poniznost i ljubav moraju biti odlike onih koji obnašaju vlast. Dodaje kako političari moraju voljeti svoj narod, jer je obnašanje vlasti služenje. Zato političara moraju resiti dvije osobine: ljubav prema narodu i poniznost. „Svaki muškarac i svaka žena, koji preuzimaju neku službu vezanu uz vlast moraju postaviti ova dva pitanja: Volim li svoj narod da bi mu bolje služio? Jesam li ponizan, slušam li ostale, uvažavam li različita mišljenja, kako bih izabrao najbolji put? Ako si ne postavlja ta pitanja, svoju vlast ne će obnašati dobro!“ – jasan je bio papa Franjo.

Tko bi onda mogao biti uzor koji je svojim djelovanjem zadovoljio sve te svjetovne i duhovne kriterije? Mnogi bi istaknuli velike vođe poput Churchilla, Mandele, de Gaullea, Tuđmana... Ali bit će slobodan na toj poziciji istaknuti jednog istinskog vođu, koji je njihovu veličinu nadmašio na drukčiji način – fra Didaka Buntića, čiju

bio je izvrstan svećenik te je sagradio i prekrasnu baziliku na Širokom Brijegu. Razgovarao je, molio, prosio, tražio, zagovarao, putovao, propovijedao, podučavao... Fra Didak je imao jednostavan recept – prepoznati potrebe obična čovjeka, imati viziju i dati cijeloga sebe za svoj narod. Imati mudrosti, poštenja i hrabrosti te služiti, a ne vladati! Uzmemo li njegovo djelo i testiramo ga kroz sve navedene kriterije, bit će nam jasno kako je riječ o istinskom predvodniku svoga naroda, kojem institucionalni interesi nisu zasjenili one narodne, koji nije uživao u aplauzima već dobru svojih sugrađana. Tko slijedi taj put, sigurno ne će pogriješiti! I danas mnogo toga podsjeća na Didakovo doba, ali je djelovati puno lakše. Imamo vlastitu državu iako u njoj puno toga ne štima. Imamo mnoštvo gospodarskih mogućnosti, ali i neiskorištenih potencijala – od poljoprivrede do industrije. Iako je kriza, još se ne gladuje. Iako imamo

svima svaki dan isto ponašaju, sigurno, čvrsto i nepromjenjivo, bez obzira na osobne probleme i raspoloženja. Odgovorni vođe prihvaćaju ulogu vođe. Ne traže opravdanja za svoje pogreške, ne svaljuju krivicu na druge i ne kritiziraju podređene za svaku sitnicu. Ne ljute se, ne optužuju, nisu razočarani, radije čuvaju svoju energiju i koncentriraju se na budućnost. Razmišljaju o tome što napraviti, a ne što se dogodilo. Moraju imati sposobnost gledanja u budućnost.

Vođe uspostavljaju mjerila izvrsnosti za sve što rade, koncentriraju se na rezultate i pitaju se što moraju napraviti za svoje bližnje. Koncentriraju se na svoje jake strane, na uspjeh, na mogućnosti, a ne na nedostatke, nemogućnosti i loše strane. Također inspiriraju i motiviraju druge da se tako ponašaju. Neophodna kooperativnost je sposobnost uspješne suradnje s drugima, sposobnost pridobivanja privrženih ljudi, onih koji žele surađivati za opće dobro, raditi s njima, podupirati i pomagati im u postizanju ciljeva. Sposobnost izvlačenja natprosječnih rezultata iz običnih ljudi je ključ uspjeha. Moć se skriva u stvaranju mreže uzajamne

VLASTI NAM SE BORE ZA NARODNE INTERESE, A NAROD SVE MANJE OD TOGA IMA KORISTI. PONOSE SE TITULAMA, A PREBACUJU ODGOVORNOST KAD SE TRAJE DJELA. PROMOVIRAMO ZAJEDNIŠTVO, A RAZDIRU NAS SUKOBI, NESLOGA I LJUBOMORA. ZAKLINJEMO SE NA BUDUĆNOST, A NEMAMO VIZIJE ŠTO HOĆEMO I KAMO IDEMO.

145. obljetnicu rođenja slavimo baš u listopadu. Kako se netko ne bi iznenadio – otkud fratar iz vremena Austro-Ugarske te Prvog svjetskog rata i poraća uzor političarima – podsjetimo da je fra Didak bio narodni vođa pa i političar tijekom jednog od najtežih razdoblja u životu Hercegovine. Dijelio je sudbinu naroda i pomagao mu da preživi. Bez ikakvih materijalnih sredstava pokrenuo je gospodarstvo, udarivši temelje proizvodnji duhana i voćarstvu. Osnivanjem hrvatskih seljačkih škola i u najzabitijim mjestima, opismenio je Hercegovinu. Organizirao je gradnju cesta, kopanje kanala, isušivanje polja, podizanje pošta i telefona. Radio je na zapošljavanju domaćeg seoskog stanovništva. Zalagao se za interese naroda kod vlasti u Sarajevu, Beču i Beogradu, koje su se nerijetko maćehinski ponašale prema ovom kraju. Oštro se suprotstavljao svim nepravednim potezima i odlukama vladodržaca, makar dolazile i od samog cara. Borio se za slobodu i predvidio je propast Austro-Ugarske, diplomatski je jačao političke veze s bosanskim muslimanima i Srbima. A kad je stigao rat i zavlada glad, vizionarski je spasio tisuće djece odvođeci ih u Slavoniju... Uza sve to,

škole, među nama je žalost puno neobrazovanosti i nekulture. Dičimo se katoličanstvom, a ponašanjem smo nerijetko daleko od Isusovih načela. Stalno nešto gradimo, a istovremeno nam propada baština koju smo naslijedili i kojom bi se mogli ponositi. Vlasti nam se bore za narodne interese, a narod sve manje od toga ima koristi. Ponose se titulama, a prebacuju odgovornost kad se traže djela. Promoviramo zajedništvo, a razdiru nas sukobi, nesloga i ljubomora. Zaklinjemo se na budućnost, a nemamo vizije što hoćemo i kamo idemo. Solimo pamet drugima, a ne vidimo smeće pred vlastitim vratima. Mnogo bi ih htjelo vladati, a rijetki služiti. Svako vrijeme ima svoje jade i tegobe. I svako vrijeme traži heroje. Ali isto tako svako vrijeme može izroditi i lidere. A za to ne treba poseban recept, već samo svjesno i odgovorno izvršavanje svoga poslanja. Fra Didak je samo to činio! Nadajmo se da će nam Gospa podariti nekoga tko će u našem vremenu među silnim novoizabranim političarima barem malo nalikovati tom velikanu.

ZVIJEZDA MORA I POSREDNICA MILOSTI

Za tri najveća izraelska grada postoji izreka: „Ako želiš raditi, idi u Haifu; ako se želiš zabavljati, idi u Tel-Aviv; ako želiš moliti, idi u Jeruzalem“. Dakako, izreka nije isključiva. Ali, u njoj ipak ima istine. Osobito za Haifu. Čini se da je taj grad sa svojim stanovništvom prilično „operiran“ od jeruzalemske (političko-religijske) napetosti i tel-avivske raskalašenosti. U njoj, dakle, i nema baš nekog ekstremizma. Izraelci i Palestinci žive mirno. Vjerski službenici također.

FRA ANTONIO
ŠAKOTA

HAIFA - KARMEL - SV. ILIJA - STELLA MARIS

Inače, Haifa na hebrejskom znači „lijepa obala“. Grad se pruža niz sjeverozapadnu padinu gore Karmel sve do Mediterana te svojim položajem neodoljivo podsjeća na Rijeku. Početkom prošloga stoljeća Haifa je imala je svega oko 5 000 stanovnika, dok danas broji oko 300 000, u skladu s „proročanstvom“ uz nju vezanim da je „grad budućnosti“.

Bez obzira što je grad „radni“, sa svojim industrijskim pogonima, rafinerijom nafte, trgovinom nakita i dijamanta, u njemu nalazimo mnoštvo zelenih površina koje ga čine prozračnim i ugodnim za život. Ta ugodnost, povezana i s pogodnom klimom, učinila je od Haife i najveće lječilište u Izraelu izgradnjom ogromnog kliničkog centra. Znanost i kultura sa svojim dvoranama i

ustanovama također ne zaostaju. Izrael ima svojih lučkih gradova, od Ashdoda, Jaffe (Tel-Aviva) i Akrija. Neki od njih ostali su samo na slavnj prošlosti. Danas je primat preuzela upravo Haifa izgradnjom najveće luke na čitavom Bliskom Istoku. Svemu ovom valja nadodati i prekrasnu kupolu perzijske sekte „Bahai“ koja strši nad gradom okružena prekrasnim vrtovima, dodajući

mu jednu iznimnu estetsku dimenziju, i samim tim turističku primamljivost, osobito profesionalnim fotografima, ali i onim amaterskim. Što se same sekte tiče, moglo bi se reći da je sinkretistička, bez obzira na vjeru u jednoga Boga, jer prevladavaju elementi kršćanstva i islama, uz neke druge. Po svojim nitima vodiljama, netko će reći i „new-ageovska“, nastala 1844. godine. Utemeljitelj joj je izvjesni Baha u-Illah, sa svojim pretečom koji je naviještao dolazak jačega (koje li sličnosti!), Muhamedom al-Babom.

Ipak, nama je u Haifi od najveće važnosti već spomenuta gora Karmel sa svojom biblijskom memorijom. Visok oko 500 metara, Karmel se u svojoj dužini od 25 kilometara proteže od sjeverozapada prema jugoistoku zemlje, od Haife prema dolini Jizreel (Ezdralon), koju dijeli od druge velike doline, one Šaronske. Također, ono je mjesto ne samo biblijske, nego i općeljudske memorije, jer su upravo na području Karmela nađeni ostatci nastambi ljudske civilizacije na razini neandertalca. Ova gora koja na hebrejskom znači „Božji vinograd“ oduvijek je bilo sveto brdo.

Svima nam je poznata borba proroka Ilije s baalovim svećenicima, koja se upravo odigrala na Karmelu (1 Kr 18,21.40), što govori ne samo o mjestu na kojemu su boravili sv. Ilija i njegov nasljednik Elizej sa svojim proročkim sinovima, nego i o prisutnosti poganskoga kulta kroz duga povijesna razdoblja. U kršćanskom razdoblju nastavilo je biti mjestom monaštva i pustinjaštva. Tako za vremena križara upravo ovdje nastaju Karmelićani. Nakon što su se razbježali od Saracena, ponovno stižu na Karmel u 18. st., gradeći samostan i crkvu Djevice Marije i sv. Ilije. Vrijeme njihova konačnog povratka bilo je također turbulentno, pa svoje lijepo zdanje nisu mogli dovršiti u jednom koraku, nego tek stoljeće kasnije. Tako su za vremena Napoleonova pohoda na ovom području njegovali njegove ranjene vojnike, za što su se njegovi protivnici krvnički osvetili ubijajući ih, o čemu svjedoči piramidalni mauzolej što ga nalazimo ispred same crkve. Ona, pak, u sebi nosi uspomenu na proroka Iliju, jer se ispod oltara nalazi pećina u kojoj je slavni prorok boravio, ali i na Gospu Karmelsku, ili bolje, Zvijezdu mora – Stella maris – kojoj je upravo posvećen oltarski prostor s njezinim kipom izrađenim od libanonske cedrovine. Crkvom dominira prekrasna kupola oslikana raznim motivima: Marijinih okrunjenjem, Ilijinim uznesenjem u nebo, predajom plašta Elizeju, te Svetom obitelji. Posebno mje-

Piramidalni mauzolej posvećen poginulim vojnicima za Napoleonova vremena

Unutrašnjost crkve Stella maris

Kupola s motivima Marijinog okrunjenja, Ilijinog uznesenja u nebo, predaje plašta Elizeju te motivima Svete obitelji

Kip sv. Tereze Avilske

sto u crkvi zauzimaju i veliki karmelski mističari: sv. Ivan od Križa, sv. Terezija Avilska, sv. Edith Stein te Mirjam Baouardy. Zanimljiv je i nastanak naziva „Stella maris“ – Zvijezda mora – što ga koristimo za Blaženu Djevicu Mariju. Naime, naš sv. Jeronim je želio protumačiti samo Marijino ime, „Marjam“, na hebrejskom. Ono bi značilo „morska kap“, na latinskom „Stilla maris“. Kada je neki prevoditelj prepisivao Jeronimov rukopis, umjesto „Stilla“ napisao je „Stella“ – zvijezda, pa smo tako dobili jedan litanijski zavij posvećen Gospi.

KANA GALILEJSKA

Kad se od Haife krene prema Nazaretu, naići ćemo na još jedno marijansko mjesto, Kanu Galilejsku. Točnije, ona je puno bliže Nazaretu nego Haifi, kojih 9 kilometara udaljenosti. U Kani se sjećamo prvog Isusova čuda, kada je pretvorio vodu u vino na jednoj svadbi (Iv 2,1-11). Bolje bi bilo, zbog Ivanove kristologije, koristiti naziv znamenje

jer s ovim prvim znamenja rastu sve do onoga najvećega, kalvarijskoga. Što se samog lokaliteta tiče, postoje određeni sporovi. Naime, predaja nam govori o dva, ili čak tri mjesta koja su se kroz povijest identificirala s Kanom. Osim ove Kafr-Kane o kojoj mi govorimo, postoji i druga pod nazivom Kirbet-Kana, što se nalazi kojih 14 km sjevernije, i jedna treća u blizini libanonskog Tira, što je najvjerojatnija mogućnost. Spomen na Isusovo prvo čudo ustao se u Kafr-Kani u 16. st., kada Grci u njoj grade svoje svetište. Za njima dolaze i fratri, 1641. godine, koji 1879. godine u dvije faze grade svoju crkvu, „Crkvu svadbe“. Radi se o jednoj lijepoj, maloj crkvi s tri apside u kojoj nad oltarom dominira slika Isusa i Marije, Posrednice milosti, kako je nazivamo upravo zbog njezina posredništva pri Isusovu čudu u Kani. U samoj crkvi nalazimo i određene ostatke iz starine, s jednim natpisom na aramejskom što bi, možda, upućivalo na sinagogalnu prošlost ovoga mjesta. Danas Kana broji kojih

8 000 stanovnika, većinom muslimana. Treba spomenuti da evanđelist Ivan spominje Kanu i u drugim zgodama. Tako se za apostola Natanaela, ili Bartolomeja, kaže da je iz Kane Galilejske (Iv 1,45-51; 21,2), komu je posvećena jedna malena crkva preko puta Crkve svadbe. Također, ozdravljenje sina kraljeva službenika dogodilo se u Kani, ili na putu iz Kane u Kafarnaum (Iv 4,43-54).

Evandeoski odlomak svadbe u Kani veoma je popularan na vjenčanjima. Kao što je i običaj u samoj Kani, za hodočašća, obnoviti bračna obećanja. No, na ovoj svadbi dogodilo se puno više, a to su zaruke između Boga i svoga naroda (X. Leon-Dufour). Nakon što je oko sebe okupio učenike (Iv 1,19-51), on ih sada okuplja na svadbi, znaku posljednjih vremena. Također, tu je i Isusova majka, koja simbolizira izraelski narod koji u praznim vrčevima kuša i vlastitu prazninu bez Krista, te se otvara, upravo po Mariji, Božjem spasenijskom djelovanju. Tako Isus u Kani objavljuje da je vjerni Izrael uslišan, i to preko svake mjere, što uključuje i mogućnost spasenja čitava čovječanstva. Nadalje, znamenje Kane Galilejske otvara nam mogućnost razumijevanja dvaju zavjeta, Staroga i Novoga. Vino se ne pridodaje vodi, nego se sama voda pretvara u vino. Tako i biblijski zavjeti. Isusovim dolaskom ne prestaje staro, nego u Njemu nalazi svoje ispunjenje, jer Božji savez je jedan

što svoj vrhunac nalazi u Kristovoj pashi koju događaj u Kani već predoznačuje. Pridodajući ovom znaku i onaj o umnažanju kruha (Iv 6), jasno stojimo pred euharistijskim znakovima koji će svoje ispunjenje dobiti na Kalvariji, posljednjem znaku kojim do kraja razumijevamo ove prethodne. I upravo se na Kalvariji ponovno pojavljuju riječi upućene Mariji – „Ženo“ – koju čitamo na početku Isusova djelovanja u Kani, s početnim negativnim prizvukom. No, upravo je taj vokativ, u sebi simboličan jer označava Izraela i goru Sion koja je dočekala svoga Spasitelja, povezan s Isusovim govorom o „času“ koji se istinski dogodio na Golgoti. Konačno, Isusova škola, kako nam se otkriva u cjelini Ivanova evanđelja i opisanih znakova, škola je stupnjevitosti koja nadilazi onu čisto ljudsku razinu potrebe uzdižući ju na božansku, pokazujući u čemu se sastoji vrhunac

saveza i zaruka između Boga i svoga naroda, a to je ljubav Zaručnikova koja se otkriva u žrtvi jer, ako ljubav nije žrtvena, onda je negacija ljubavi. Marija je tu pedagogiju bolno osjetila. No, bila je vjerna u „malome“ u Kani, te je ostala vjerna u „velikome“ na Golgoti. Početak bračnoga zajedništva također je okupljanje na gozbi, u radosti zaručnika i sustolnika. No samo sklapanje braka tek je početak. Potrebno je i te posude napuniti onim vinom koje Isus daje, a ostavio nam ga je po euharistiji, koja jest trajne kvalitete i tom trajnošću ispunja i posude naših života, učeći nas da do nje dolazimo žrtvom, od koje se ne bježi i zbog koje se ne odustaje, nego se po njoj događa naše svakodnevno suooblčavanje Kristu i preobrazba u novog, kristovskog čovjeka, po Marijini zagovoru.

Marijo, Zvijezdo mora i Posrednice milosti, moli za nas!

Crkva svadbe u Kani Galilejskoj

Svetište Majke Božje Remetske

FRA KARLO
LOVRIĆ

TOPONIM REMETE, PO KOJEMU JE POSLIJE NAZVANO I SELO NASTANJENO NA OBLIŽNJEM BRIJEGU, PAVLINI SU IZVELI OD LATINSKE RIJEČI I U DUHU SVOJE KARIZME EREMUS, ŠTO NA HRVATSKOM ZNAČI PUSTINJA.

Pretpostavlja se da je 1319. kralj Karlo Robert sagradio pavlinima – u stilu rane gotike – novu kamenu crkvu sa samostanom, koja je, prema nekim kroničarima, vjerojatno opzerala samo današnje svetište, odnosno prednji dio crkve. Poslije toga siromašnim je i marljivim bijelim patri-ma zagrebački Kaptol obilato darovao imanja (oranice, trsja i šume), s obvezom da oni mole za osnivače Kaptola i za sam Kaptol, inače utemeljitelja i zaštitnika remetskog samostana s crkvom.

Na temelju vrijednih posjeda, dobivenih od plemića, remetski su pavlini materijalno ojačali. Događivali su samostan i crkvu, obnavljali i širili pobožnost prema Gospi. Ali, kao i u hrvatskom narodu, čiju su sudbinu dijelili, bilo je i među njima udaraca sudbine jedva podnošljivih: požara, kuge više puta, osmanlijskog pustošenja, pljačkanja i ubijanja dvanaest redovnika-pustinjaka, jer nisu se htjeli islamizirati, pa opet kuge 1610., od koje su, primjerice, u samostanu pomrli svi pavlini, a samostan opustio.

Taj potresni događaj dospio je u legendu i pripisuje se čudu Majke Božje Remetske. Pavlini su umirali jedan za drugim. Svakomu od njih zvonio je zvonar. On je posljednji obolio od kuge i kad je vidio da mu se bliži kraj, zabrinuo se tko će njemu

Za razliku od svetišta u Mariji Bistrici, Sinju ili Trsatu, gdje dolazi mnoštvo hodočasnika, remetsko svetište je svetište intime i mira. Svetište gotovo nikada nije prazno. Po cijeli dan je otvoreno i uvijek se zaustavi poneki automobil. Ljudi ne žele biti primijećeni i žele moliti u samoći pred Gospinim kipom. Remete su glavno marijansko svetište grada Zagreba i drugo po važnosti u Hrvatskoj. Gospa Remetska nosi naslov *Fidelissima Mater Advocata Croatiae Sanctissima Virgo Remetensis*, tj. Najvjernija Majka Odvjetnica Hrvatske Presveta Djevica Remetska, što je jedincat naslov u našoj katoličkoj nomenklaturi, te su joj se kroz povijest molili i utjecali brojni hrvatski vladari i velikani.

zvoniti. U jednom trenutku zapazio je da na oltaru nema kipa Majke Božje i, prema samostanskim ljetopisima, rekao: Otišla je meni zvoniti! Kao odjek te nesreće, ali i čuda, u remetskoj crkvi, s desne strane oltara, obješeno je zvono, koje je poslije opjevalo i spominjalo nekoliko hrvatskih pjesnika. Nakon 1787. godine, kad je car Josip II. crkvenom reformom ukinuo desetke redova, među njima i pavline, nastupilo je razdoblje propadanja njihove imovine u Remetama.

Tradicionalni proštenjarski dani su Uskrсни ponedjeljak, Duhovski ponedjeljak, Velika i Mala Gospa. S velikim proštenjima prestalo se u Remetama pedesetih godina, jer tradicionalni dani, Uskrсни i Duhovski ponedjeljak postali su radni dani pa su ljudi morali ići na posao.

CRKVA MAJKE BOŽJE REMETSKE

I za povjesničare je misterij vrijeme nastanka remetske crkve i kipa remetske Majke Božje. Najstariji tragovi sežu do 13. st., kad je iz Ugarske došao u Remete prvi pavlin, redovnik Iskvirlin, po svemu sudeći Hrvat rodom, što je zapisalo više pavlinskih pisaca i kroničara. On je, navodno, poslan da u Hrvatskoj utemelji pavlinsku zajednicu, pustinjački crkveni red nazvan po sv. Pavlu, prvom pustinjaku. Prvi pouzdan podatak o pavlinskoj oazi, pavlinskom samostanu, nalazi se u darovnici zemljišta iz 1288., u kojoj se izravno govori o daru redovničkoj kući Blažene Djevice kraj Zagreba. Ta godina proslavlja se još i danas u remetskoj crkvi kao rođendanska. U potresu koji je 9. studenog 1880. uzdrmao gotovo cijelu Hrvatsku, teško je stradao samostan u Remetama, urušili su se zidovi crkve i strop, uništeni su oltari, klupe, orgulje. Od cijelog zdanja ostali su samo glavni zidovi, krov, veliki oltar i pjevalište. Nakon potresa obnova crkve povjerena je slavnom arhitektu i graditelju Hermannu Bolléu. Crkva je izmjerena starim mjerama za dužinu: dugačka je 18 hvata i nešto više od tri stope (1 хват iznosi 1,9 m; 1 stopa iznosi prosječnu dužinu ljudskog stopala), široka je četiri hvata i deset stopa, a visoka pet hvata i dvije stope, zvonik je visok četrnaest hvata. Prema dimenzijama, koje su do danas ostale nepromijenjene, ubraja se u veće crkve. Po stilu je gotička crkva barokizirana i barokno oslikana. Iznutra stvara osobit ugođaj, ne samo zbog impozantnosti prostora, njezinih fresaka, nego i nekog traga pustinjačke osame, prozračnosti i bljeskanja svjetlosti. Podijeljena je na tri cjeline: pjevalište, lađu i svetište s čudesnim kipom Majke Božje Remetske. Od polovice 17. stoljeća remetska crkva se službeno zove „zagovornica Hrvatske“.

KIP MAJKE BOŽJE REMETSKE

Kip Majke Božje Remetske spašen je, vjeruje se, čudom, jer zagrebački ga je biskup Maksimilijan Vrhovac, koji je

u Remetama imao svoje odaje, davno prije potresa premjestio iz kapelice, koja je u potresu potpuno srušena. Najromantičnija priča o ovom kipu vezana je uz ime prvoga remetskog redovnika Iskvirina, prema kojoj je on iz Ugarske ponio sa sobom čudotvorni kip. U jednoj verziji on ga je čak sam izradio. Ali, na kipu piše 1490., i to je venecijanska gotika. Autor je nepoznat. Tijekom vremena čudotvorna su događanja, u čijemu se središtu nalazio Gospin kip, razglasila remetsku crkvu, koja je postala hodočasničko mjesto i među hodočasnici nazvana Pharmacopaea Coelestis (Ljekarna nebeska). Kip Majke Božje s djetetom postavljen je u kasnogotički drveni oltar, od kojega je sačuvan samo središnji dio.

Na ulaznim vratima svetišta stoji uklesano u kamenu: Zdanje ovo podigla je Marijanska pobožnost. Tko je ona djevica što uzlazi iz pustinje kao zora što sviće? Je li to žena, tješiteljica, čudotvorka, Bogomajka, ili stan, hram i svetište? Anonimni pjesnik ne daje odgovor, ali i ne dvoji. Njegovo je nadahnuće Majka Božja Remetska – crkva s čudotvornim kipom Majke Božje Remetske.

UNUTRAŠNJOST CRKVE

Osim ranobaroknog mramornog glavnog oltara, koji nije samo remek-djelo nego i jedan od najljepših oltara u Hrvatskoj, u crkvi se nalaze još dva umjetnički vrijedna mramorna klasicistička oltara, na kojima su slike sv. Antuna Padovanskog i Ivana Nepomuka, slika Vizenza Walleneka, te pod pjevalištem žrtvenici sv. Josipu i sv. Donatu u baroknom slogu. Svetište, crkvenu lađu i medaljone na stropu pjevališta oslikavao je od 1745. do 1748. godine jedan od najznačajnijih hrvatskih baroknih freskoslikara, pavlin Ivan Ranger. Djelo Ivana Rangera u Remetama bilo je, velikim dijelom, ugroženo zbog drugog majstora – Hermanna Bollea, slavnog arhitekta i graditelja koji nimalo nije bio sklon baroku. Poslije raščišćavanja ruševina, Bollé, historičistički duh, nastojao je iz izvornoga gotičkog prostora ukloniti barok. I to je u Gospinoj crkvi u Remetama

postigao tako što je Rangerovo djelo prežbukao i prebojio zelenom bojom. Ostali su jedino medaljoni pod pjevalištem i jedna uljana slika na zidu. Pod pjevalištem koje, na sreću, Bollé nije prežbukao nalaze se tri skupine slikarija: oslobađanje od đavla, nesretna događanja i oslobađanje od njih po zagovoru Majke Božje Remetske i, naposljetku, ratovi i oslobađanje od osmanlijskog zarobljeništva. Taj ulaz u crkvu prikazuje čovjekovu vjeru, tj. čovjeka siromaha koji se oslobađa opsjednutosti, bolesti i okova.

ČUDESNA OZDRAVLJENJA

U remetskom svetištu događala su se po zagovoru Majke Božje i brojna čudesa. Zapis o tim čudesima izgorjeli su u požaru. Ostala je „Farmacopeacelestis“ Andrije Eggerera i „Liber votorum“. U medaljonima koje je oslikao Ivan Ranger pedeset je i devet prizora čudesa remetske Gospe, a pod svakom slikom ispisan je kratak sa-

držaj na latinskome. Primjerice, sinčića gospodara utvrde Medvedgrada neki je dvorjanin zadavio svježom šljivom. Učinio je to iz mržnje prema djetetovoj dadilji. Dijete je doneseno u Remete i položeno pred oltar sv. kipa. Nakon tri dana vratilo se u život. Dogodilo se to oko 1250. godine. To je najstarije čuderno događanje vezano za kip Majke Božje Remetske. U jednome je medaljonu slika plemenitog Bernardina, orguljaša crkve sv. Marka, koji je 1635. obolio teško na noge, utekao se zagovoru Remetske Liječnice i ozdravio. Neki se čovjek, po zagovoru Gospe, oslobodio turskog zarobljeništva, neka je Turopoljka, polomljenih kukova, ozdravila već u čamcu kojim se vozila Majci Božjoj Remetskoj. U svakome medaljonu napisano je ime osobe, selo iz kojega je te godina izlječenja. Slijepi Mihael Iz Velike Mlake progledao je 1655. godine zagovorom Marijinim. Iz crkvenih knjiga sa zahvalama, Ranger je izdvojio slučajeve koji su ga se najviše dojmili i naslikao ih. To su, dakle, čuda iz prijašnjih, ali i današnjih vremena koja se događaju u našoj crkvi, po njima je svetište poznato i ima svoju povijest.

PAVLINI

U Remetama se ne zaboravljaju niti zasluge pavlina. Više od pet stoljeća bili su najčvršće povezani s vjerskim i prosvjetnim životom Hrvata, njihova duša i srce. Ni njima nije trebalo otvarati vrata, pogotovo kad je sudbina bila ugrožena. Nacionalna svijest bila im je neprestano u molitvi i na umu. U njihovu je crkvu redovito, svakog mjeseca, dolazio pješke kardinal Alojzije Stepinac, a kardinal Franjo Kuharić jedanput na tjedan. Zbog milosti Božje, zbog Majke Božje Remetske, pred kojom su sve žalosti male, kako je opjevao Jeronim Korner. Zbog čerolije glazbe, slike i riječi, kojom su stari pavlini uzvisili Gospu i kulturu vjere. Tu tradiciju od 1959. nastavljaju karmelićani iz Sombora, koje je kardinal Stepinac pozvao u Remete, ali nije dočekao njihov dolazak. Red je prepoznatljiv po škapularu i molitvi pred živim Bogom.

Kontakt podatci: Adresa: Zagreb, Česmičkoga 1
Tel.: 01 4500-500, Tel./Faks: 01 4580-952
Župni mobitel: 099/4580-952
info@zuparemete.net, www.zuparemete.net
Preuzeto sa: www.zuparemete.net

MILE MAMIĆ

POŠTOVANI ČITATELJI, KAKO SAM I OBEĆAO, U GODINI BOŽJEGA MILOSRĐA RAZMOTRILI SMO NEKOLIKO TEMELJNIH POJMOVA I NAZIVA U VEZI S TIM.

Govorili smo u jezičnom i sadržajnom smislu o grijehu, kajanju/pokajanju, skrušenju, ispovijedi, pokori, obraćenju, oprostjenju, otkupljenju. Došli smo i do temeljne riječi: MILOSRĐE. A ona će nas dovesti do temelja i središta svijeta – do Srca, do Boga.

Pripremajući prilog za emisiju Zašto vjerujem Hrvatskoga katoličkog radija, novinarka Ines Grbić me je pitala o Božjem (komunikacijskom) jeziku i kako zamišljam Boga. Odgovorio sam joj da Bog komunicira s ljudima jezikom srca i da zamišljam Boga „kao jedno veliko Srce puno ljubavi i milosti“. Bilo je to znatno prije proglašenja Svete godine Božjega milosrđa.

Riječ *milosrđe* temeljni je pojam u židovstvu, kršćanstvu i islamu. Pridjev *milosrdan* jedan je od glavnih Božjih atributa. Od njega su izvedene imenice *milosrđe* i *milosrdnost*. Ženska osoba koja je milosrdna mogla bi biti *milosrdnica*, a muška osoba koja je milosrdna mogla bi biti *milosrdnik*. Ali u praksi nije tako. *Milosrdnica* ili *sestra milosrdnica* kaže se za časne sestre sv. Vinka Paulskoga. Sveza *sestra milosrdnica* znatno je češća nego samo *milosrdnica*. Moguća riječ *milosrdnik* ne ostvaruje se. Umjesto nje pojavljuje se sveza pridjev i imenica: *Milosrdni Samaritanac, Milosrdni Otac* /ime zajednice u Međugorju/, *milosrdni otac*. Sve te riječi mogu imati i niječni oblik ili se suprotnost izražava drukčijom riječju. Pitanje naglasaka u svim tim riječima vrlo je zamršeno. U vrlo uglednim kroatističkim knjigama naći ćemo naglasno dvojestvo: *milosdan* i *milōsdan, mīlosdnica* i *mīlosdnica, mīlosdnō* i *mīlosdnō, mīlosdnōst* i *mīlosdnōst, mīlosde* i *mīlosde*. Navode brzi naglasak na prvom slogu i spori (koji je također kratak!) na drugom, ali složno stavljaju duljinu na r. Čini mi se da u praksi prevladava lik s

BOG JE SRCE

brzim naglaskom na prvom slogu i bez duljine na r, što je posljedica gubitka duljina u novijem hrvatskom jeziku.

Budući da tih pojmova ni riječi ne bi bilo da nije *srca*, vratimo se toj temeljnoj riječi. Riječ *srce* ima vrlo zanimljivu etimologiju. Korijen se javlja s prijevodom i bez prijevoda: *srd-/src-/srč-, sred-* i *srijed-*. Tako su etimološki srodne riječi *srdžba, srce (srđce), srčika, sredina* i *srijeda*. Navikli smo se na fonološki lik *srce*. Po korijenskom pravopisu piše se *srđce*. U gen. mn. može biti *sřcā* i *sřđācā*. Evo nekoliko izvedenica u vezi sa *srce/ srđce: srcolik, sřčan (sřčan), sřčano, sřčanost, sřčika, sřđaćan (sřđāćan)*, srdačno, *srdačnost, srdašce*. Kako vidimo, izmjenjuju se likovi sa *src-, sřč-* i *srd-*. Valja istaknuti da nije jednako značenje pridjeva *sřčan* i *sřčani*, pa ni *srdaćan*: Čovjek može biti *sřčan* (hrabar), *srdaćan* (ljubazan), ali može dobiti *sřčani udar* i (otići bez *srdāćnog pozdrava*. Što se tiče značenja riječi *srce*, svi rječnici na prvo mjesto stavljaju anatomske značenje. To je ono koje se može operirati, presađivati, donirati. Medicinari kažu da srce ne može boljeti. Ali postoje *sřčane mane* i *sřčani udar*. Ta čudesna krvna pumpa, taj šuplji mišić u čovjeka i većine životinja životno je važan tjelesni organ. Kad ono prestane kucati, prestaje tjelesni život. Vjerojatno zbog svoje važnosti za život riječ *srce* dobila je mnoštvo prenesenih značenja. Ugrađena je i u mnogo izričaja (fraza). Bogatstvom svojih značenja i raznovrsnošću uporabe znatno nadilazi puki organ, koliko god on bio važan. *Srce* je u poimanju većine ljudi središte ljudske osjećajnosti. Ono je sinonim za *ljubav, dobrotu, samilost, milosrđe, praštanje*. Srce se često protivi razumu. Zato Pascal kaže da srce ima svoje razloge koje razum ne može razumjeti. Šenoa u pjesmi *Budi svoj poziva* na sklad uma i srca („Nek ravno um i srce tvoje važu ...“). Časopis Jezik ima moto: Hrvatski se jezik voli znanjem, a ja sam u njemu objavio članak *Hrvatski se jezik voli znanjem i srcem*. Ni Matoš nije mislio na puki tjelesni organ kad je napisao stih: „I dok je srca, bit će i Kroacije!“ A Solženjicin kaže da granica između dobra i zla prolazi kroz ljudsko srce. U vezi s tim zanimljiva je lat. riječ *concordia*. Obično se prevodi na hrvatski „sloga“, ali zapravo znači „sklad, usklađenost srdaca, susrčje“. Majka nosi dijete obično devet mjeseci *pod srcem*. Bilo planirano ili neplanirano, dobro bi bilo da što prije, odmah prijeđe i u *srce* i da ga uvijek nosi i u *srcu*. Domovinu, drage osobe nosimo u *srcu*. Boga, svece možemo nositi u *srcu*. Ljubavna lirika (bez obzira na to prema komu je ljubav usmjerena) vrlo je *srcovita*. Ima obilje *srca. Ljubav* i *srce* nerazdruživo su povezani. One su često istoznačnice. Zbog svoje životvornosti *srce* i *duša* su često istoznačnice. Prisjetimo se, zajednica prvih kršćana, tj. onih što prihvatili su vjeru u Krista uskrsloga “bijaše jedno srce i jedna duša” (Dj 4, 32). Starac Šimun je Mariji prorekao da će joj mač boli probosti dušu. Pišući o tom, mnogi govore o Marijinu *srcu*. Idealna je zajednica u kojoj su članovi jedno srce i jedna duša. To vrijedi i za temeljnu ljudsku zajednicu – obitelj. Dok je Marijino *srce/dušu* u prenesenom smislu (ali vrlo bolno) probadao mač boli gledajući Isusovu muku i smrt, osobito kad ga je mrtva držala u svojem naručju, Isusovo je *srce* u pravom smislu rimski vojnik probo mačem i potekla je iz njega krv i voda. Na temelju toga sasvim je razumljivo da je u kršćanstvu nastala posebna pobožnost Srcu Marijinu i Srcu Isusovu, posebne litanije, zazivi i posvete. Utemeljena

je i posebna svetkovina (Srce Marijino i Srce Isusovo). Po tom se zovu neka sveučilišta, neke crkve, župe i sl. U mnogim liturgijskim i izvanliturgijskim pjesmama spominje se *Srce Isusovo, Srce Marijino, Srce Božansko/Božje*. Nakon Isusova ukazanja svetoj Faustini nastala je *Krunica Božjega/Božanskoga milosrđa*. Papa Ivan Pavao II. utemeljio je i *Svetkovinu Božjega/Božanskoga milosrđa* (i uoči te svetkovine pohrlio je u krilo Očeva). (Trebalo napomenuti da se u novije vrijeme preporučuje pridjev *Božji* od *Bog*, a pridjev *Božanski/božanski* u vezi s *Božanstvom/božanstvom*.) Na slici *Milosrdnoga Isusa* u žarištu je *Srce Isusovo*. Ono gori od ljubavi prema čovjeku. Iz Njega blistaju Božje zrake ljubavi, milosti, milosrđa. Stojeći otvorena srca pred tom slikom, razmišljajući o Kristovoj mucu, smrti i uskrsnuću kao svetoj nerazdruživoj cjelini i krijepeći se Euharistijom, kršćanin osjeća za Božjega Srca, Božje Ljubavi, Božjega Milosrđa. Proslavljeni Jaganjac Božji otkriva nam smisao Križa i Žrtve. Sve nam to daje snage za život.

Nebeski Otac nije bez srca. On ima Srce. Iskazao nam je vrhunac svoje ljubavi kad nam je darovao svoga Sina. A Sin, Jaganjac Božji, žrtva pomirnice za grijeha svega svijeta, donirao nam je svoje Srce, da po Njemu dobijemo novo srce, da svoje kameno srce zamijenimo novim, čistim, presvetim, Njegovim. To je čovjekovo pokristovljenje. Krist to želi i poziva nas na to. To nas i Marija uči u svojim brojnim porukama. Božji atributi sastavne su Njegove biti. Zar je Ivan pogriješio kad je *Ljubav* uključio u definiciju Boga!? Nedavno je objavljena knjiga pape Franje *Božje ime je Molosrđe*. Ni on zacijelo nije pogriješio. U skladu s tim možemo pouzdano reći: „Bog je Srce.“

Kao dio definicije Boga riječi *ljubav, milosrđe, srce* mogu se pisati velikim početnim slovom.

Dobro se sjećam da se u crkvi mojeg djetinjstva na kraju mise pjevajući molilo da nam Bog dađe da nam bude: **KROTAK JEZIK, PAMET ZDRAVA, SRCE ČISTO, DJELA PRAVA**. U takvu ozračju dijete nije slučajno preinačilo: Zdravo, Marijo, milosti puna ... u: Zdravo, Marijo, bogosti puna...

„Čisto srce stvori mi, Bože, i duh postojan obnovi u meni!“ – kliče psalmist.

IVICA MUSIĆ

VIŠE OD DVA STOLJEĆA MARNO SE PREDE PAUČINASTA BAJKA O ZNANSTVENOME NAPRETKU KOJI KAO ZAHUKTALA LOKOMOTIVA ZA SOBOM VUČE YAGONE INTELEKTUALNOGA UZDIZANJA I MORALNOGA SAZRIJEVANJA. U eri euforije i gigantizma mnogi su prepoznali idealan trenutak da se jednom zavazda povuče meridijanska razdjelnica između znanosti i religije, s tim da se ovoj drugoj oduzme skrbništvo nad čudoređem i velikodušno joj se prepušta opustjeli rezervat hermetičnih sanjarija i jalovih apstrakcija.

Ovaj mentalni elektrošok sustavne ateizacije silno je utjecao na vidokrug suvremenoga čovjeka koji, matoševski rečeno, *dnevno veći slijepac biva*. Ta je kratkovidnost prijjetnja samomu vidnom živcu zbog velikom dioptrijom načete mrežnice dano-mice zagledane u debelu knjižurinu obećanja i parola bez smislena kazala pojmova i imena. Iako su njezina otkrića pojedinačna, a pronalasci sporadični, mnogi su pali ničice pred znanošću stavljajući je na Božje mjesto i štujući njezine protagoniste malne kao mesije.

Ideja da su moral i suvremena znanost vjerni supružnici koji duhovnim korzom hode ruku pod ruku na ljestvici genijalnih gluposti zasigurno zauzima visoko mjesto. Prije će biti da nikada nisu ni bili zaljubljeni jedno u drugo niti su se potaknuti istom pobudom zajednički divili zvjezdanomu nebu iznad njih. Ne treba naime biti silno pametan pa zaključiti kako se najveća moralna dekadencija, razvlaštenje duha i animalna destrukcija ljudskoga dostojanstva dogodila upravo u visokociviliziranome, znanstveno i tehnološki moćnome devetnaestom, a napose dvadesetom stoljeću. Unatoč svim postignućima te ostvarenu blagostanju stoljeća su to dvojbene uljudbe, raskida s tradicijom, prevrjednovanja svih vrijednosti, u jednu riječ – kulturnoga i čudorednog skliznuća u barbarstvo.

Ne treba naime biti silno pametan pa zaključiti kako se najveća moralna dekadencija, razvlaštenje duha i animalna destrukcija ljudskoga dostojanstva dogodila upravo u visokociviliziranome, znanstveno i tehnološki moćnome devetnaestom, a napose dvadesetom stoljeću. Unatoč svim postignućima te ostvarenu blagostanju stoljeća su to dvojbene uljudbe, raskida s tradicijom, prevrjednovanja svih vrijednosti, u jednu riječ – kulturnoga i čudorednog skliznuća u barbarstvo.

RUŽIČASTA MAGLICA NA AUTOCESTI ZA NIGDJE

Jedno od povećih Potemkinovih sela jest i sekularna dogma po kojoj je znanost jamstvo intelektualne i duhovne superiornosti. Razmjeri ove zablude donekle se dadu sagledati temeljitom inventurom zbivanja i popratnoga mentalnog stanja u naznačenome razdoblju. To su vrijeme obilježile velike revolucije, svjetski ratovi, masovna ubojstva, strašna razaranja, iznašašće nuklearne bombe, vladavina sumanutih diktatora koji su uglavnom dobili legitimitet od „kritički doraslih“ sunarodnjaka. U

ime ovjerovljenih ideologija nisu se libili ubiti desetine milijuna ljudi. Primjerice samo je Staljin, po mnogima najveći satrap u povijesti čovječanstva, dao pobiti oko dvadeset milijuna osoba, a barem je još dvostruko zavio u crno. Njegova je i ona morbidna izjava kako je smrt jednoga čovjeka tragedija, a milijun smrti – statistika.

Po najstrožim procjenama u ime ideoloških režima u dvadesetom je stoljeću ubijeno više od dvjesto šezdeset milijuna ljudi. Dostatno je sjetiti se Verduna i Staljingrada, Auschwitzta i gulagā, Dresdenu i Hirošime...

Usprkos tomu novi je poredak instrumentalnomu, „računajućem“ umu, odnosno kartezijanskoj logici

neizmjerljivo proširio područje djelovanja i podario neograničeno povjerenje, dok je druge čovjekove sposobnosti stavio pod stotinu okulara. Posljedica je toga, riječima Martina Heideggera, „bijeg bogova, razaranja zemlje, pomasovljenje čovjeka, sumnja puna mržnje prema svemu stvaralačkomu i slobodnomu“. To je pak pridonijelo plošnosti i uskoći ljudskoga života te gubitku odjeka, dubine i bogatstva zbiljnosti oko njega, a sužujući i uvenujući planet smanjio se na dimenzije elektroničkoga sela.

Toj kljastoj matrici nije umakla ni filozofija koja se stoljećima trudila oko uvida u ono što zbiljski jest. Umjesto toga postala je tehnika, pogon analitičko-pozitivističkoga, na empirizmu utemeljenoga objašnjavanja, izlaganja i računanja bića da bi se njime ovladalo. Time je otpočeo proces „odčaravanja“ svijeta koji vodi

u diskreditiranje svakoga poretka koji se ne zasniva na načelu uspjeha, odnosno maksimalne učinkovitosti. Osim toga od polovine devetnaestoga stoljeća filozofija je postala ekskluzivnim „poslom“ sveučilišta iz čijih klubova, umjesto potentnih intelektualaca s nervom veleuma, izlaze visokospecijalizirani strukovni smušenjaci. Njima velikim dijelom treba uračunati u grijeh to što fakulteti više ne odgajaju za život nego za tržište.

Društvo se pretvorilo u terminatora čijemu snažnom i brzotrošćem kibernetičkom organizmu treba čest remont i savršeni zamjenski dijelovi. Tako je čovjek, koji je nekoć bio supstancija i vrijedio za smisao cjelokupnosti, postao najobičnijim zavrtnjem u velikome čeličnom monstrumu, pri čemu ima izbor biti potpuno nesretan ili umjereno zadovoljan.

Da bi osigurala kakav-takav opstanak (Marx se primjerice pitao kako još može nastajati epska poezija u doba parnih strojeva), umjetnost je u doba tehnokracije poprimila izrazite tehničke konture. Tako depoetizirana i lišena meditativne protege, ona se sudbonosno iznakazila te zakazuje u većini slučajeva gdje bi se trebala očitovati gorostasnost artističkoga genija koji u ljepoti, što nije ništa drugo do ljubav koja shvaća samu sebe, uočava jedinstvo u mnoštvu pojava unutar univerzuma.

Riječju, duhovna se rastočenost očituje na svakome koraku. Društvo se pretvorilo u terminatora čijemu snažnom i brzotrošćem kibernetičkom organizmu treba čest remont i savršeni zamjenski dijelovi. Tako je čovjek, koji je nekoć bio supstancija i vrijedio za smisao cjelokupnosti, postao najobičnijim zavrtnjem u velikome čeličnom monstrumu, pri čemu ima izbor biti potpuno nesretan ili umjereno zadovoljan. Oduzeta mu je sigurnost, udomaćenost, smirenost. Štoviše, svijet mu se najednom ukazuje kao nešto strano, puno suprotnosti, nesklada, zagonetnosti. Zbog

osjećaja izloženosti i nezaštićenosti u nesklonu mu ambijentu povlače-nje u anonimnost i egzistencijalnu usamljenost čini se jedinim valjanim rješenjem. *Ne treba se stoga čuditi što mnogi mislitelji romane Prokleta avlija Ive Andrića, zatim Mučnina Jeana Paula Sartrea, Proces Franza Kafke te Majstor i Margarita Mihaila Bulgakova drže paradigmatiskim za ovo doba.*

Ljudsko iskonsko dostojanstvo ozbiljno je dovedeno u pitanje i raznim antropološkim teorijama, posebice onima što se zasnivaju na biološkim postavkama Charlesa Darwina, koje, pojednostavljene, fragmentirane i ideološki usmjerene, ljudsku vrstu u bitnim svojstvima izjednačuju sa životinjskim, te Sigmunda Freuda, koji u pojedinačnu libidu vidi najveću snagu i osnovno mu pokretalo.

Primijetiti je da je iz Darwinova kaputa ispala *carte blanche* na koju su njegova posvojčad ispisala bešćutni verdikt koji s ljudskoga bića skida i posljednju krpicu časti. Tako ogoljenu i bačenu u determinističke verige ne ostaje ništa doli besciljno udovoljavati prirodi jer je, ma kako stabilan bio, njegov karakter uvijek vezan za stanje njegovih organa. Ono što se naziva savješću zapravo je stvar dobre ili loše probave i liječi se punim želudcem.

Freud je pak raskrinkao užasnoga boga koji je u biti nakazno dijete neravnopravnoga omjera podsvjesnoga i svjesnoga i koji nam u svojoj nečovječnosti određuje kakve smo sudbine dostojni. Stoga je otac psihoanalize ponudio metodu kako otkupiti život od rugobne utvare i riješiti se svih njezinih prisila. Jednostavno, treba sazrjeti i prilagoditi se izvanjskoj stvarnosti, a transcendentno strašilo protjerati u vječnost koja ionako ne postoji.

Evo kojim se hudim putem čovjek od remekdjela, kako ga naziva Shakespeare, ili gordoga bića, riječima Maksima Gorkoga, pretvorio u Sartreovu beskorisnu težnju! Odjednom se, kako netko reče, našao na rubu svemira gdje poput Ciganina svira tužnu melodiju viseći nad ponorom. Prinos je to modernosti koju je Hegel podrugljivo nazvao Velikim petkom nakon kojega ne slijedi uskrsna nedjelja. Ubijajući naime svoju žrtvu, „modernist“ hazardski kida vlastito vezivno tkivo i gradi autocestu za beznade. Stvarnost mu nakon toga dođe kao kockarski stol bešćutnih sila ili

pak kao ruleta pakosnoga usuda.

Možda će netko pomisliti kako su navedene primjedbe na račun znanosti ništa drugo nego pokušaj njezine diskreditacije. Naprotiv, riječ o naporu da se očuva njezina izvornost i da se ispravno pozicionira u cjelini ljudskoga života. Tek tako shvaćena moći će odgovoriti na postavljene joj zadaće i pomoći čovjeku u potrazi za njegovim iskonom. U suprotnome njezino apsolutiziranje širom otvara vrata materijalističkomu totalitarizmu čija je najtragičnija posljedica degradacija čovjeka na sićušnu i vrlo kasnu mrlju nastalu negdje na perifernome kutku svemira koji vjerojatno ne će dugo trajati unutar nepreglednoga i posve nesvjesnoga fizičkog procesa. To pak vodi dezorijentiranosti, shizofreniji i bezdomnosti modernoga čovjeka.

Prema tome potreba za razumijevanjem stvarnosti ne zadovoljava se samo znanstvenim tumačenjem niti mišljenje prestaje ondje gdje završava racionalna, logična spoznaja. Istinsko poimanje svijeta nikada se ne lomi na umu nego na osobnoj dimenziji, odnosno na iskonskoj težnji „srca“. Mudrost se ne sastoji u preciznu opisivanje događaja nego u razumijevanju zašto su stvari onakve kakve jesu. Oni koji imaju neko iskustvo transcendentne vrijednosti u ljepoti i moralu, oni koji osjećaju privlačnost ideala istine, ljepote i dobrote i oni koji misle žele proniknuti onkraj osjetljivih vanjskih očitovanja u skrivenu zbiljnost koja se nalazi iza toga nisu manje racionalni ili kritični od onih koji cjelokupnu zbilju nastoje izraziti matematičkim jednadžbama. Naprotiv, njihovo je nastojanje usmjereno na ono najbolje što se može misliti i što afirmira čovjeka kao biće koje transcendirira vlastitu biološku određenost.

Stoga je tragiku scientiziranoga i tehniziranoga svijeta, odnosno raspad u općemu nihilizmu moguće izbjeći povratkom dubljemu razumijevanju zbilje koja leži ispod vanjskoga očitovanja prostora, vremena i osjeta. To je, kako reče Petar Wust, mjesto bitka, mjesto na kojemu se prigibaju koljena, gdje se čudi i šuti. Nipošto nije posrijeđi odustajanje od razuma i znanosti. Štoviše, riječ je o njihovoj izvornome uklapanju u širi kontekst čovjekovih mogućnosti koje u zajedničkome skladnu naporu mogu ponuditi ključ za izlazak iz općega beznada čiji smo neposredni svjedoci.

Fra Ivan Landeka *Bog na prvom mjestu*

Gospa nam pruža vrlo jednostavan i nebrojeno puta oprobani recept za dobar kršćanski život... Riječ je o poretku stvari koje kršćanina čine kršćaninom.

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

M
INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

17. MEĐUNARODNI SEMINAR ZA BRAČNE PAROVE

Međugorje, 9.-12. studenoga 2016. godine.

„Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan.“ (Lk 6,36)

Program

SRIJEDA, 9. STUDENOGA 2016.

- 14.00 Registracija sudionika
- 16.00 Uvod u seminar
- 17.00 Većernji molitveni program u crkvi

ČETVRTAK, 10. STUDENOGA 2016.

- 9.00 Jutarnja molitva
- 9.30 Predavanje, razgovor
- 12.00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu u tišini
- 15.00 Predavanje, razgovor
- 17.00 Većernji molitveni program u crkvi

PETAK, 11. STUDENOGA 2016.

- 6.00 Molitva na Križevcu
- 10.00 Predavanje, razgovor
- 12.00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu u tišini
- 15.00 Predavanje, razgovor
- Priprava za ispovijed pred Presvetim
- 17.00 Većernji molitveni program u crkvi

SUBOTA, 12. STUDENOGA 2016.

- 7.00 Molitva na Brdu ukazanja
- 10.00 Iskustva sudionika
- 11.30 Završna sv. misa

Predavači na seminaru su: don Ivan Filipović i bračni parovi iz zajednice Cenacolo

Don Ivan Filipović rođen je 29. studenoga 1968. u Tomislavgradu (BiH), gdje su i korijeni njegove obitelji. Kao dijete s roditeljima seli u Slavoniju (RH), u Đakovo, gdje su mu se rodila dva brata i najmlađa sestra. Odrasta u mirnoj, kršćanskoj obitelji gdje su mu prenesene istinske ljudske vrijednosti, iako je u njegovu odrastanju zasigurno nedostajala prisutnost oca, koji je bio na „privremenom radu“ u Njemačkoj. U Đakovu završava osnovnu i srednju školu, matematičko-informatički smjer koji mu omogućuje upis na Informatički fakultet u Varaždinu, koji nije završio.

Prekida studij i u devetnaestoj godini napušta domovinu i odlazi u „svijet“ tražiti istinsku slobodu, autonomnost, ljudsku afirmaciju... U njegovim traženjima život ga kroz neka vremenska razdoblja vodi kroz nekoliko europskih metropola u kojima je upoznao puno toga lijepoga, ali nažalost i svijet droge. Iz „tog zagrljaja smrti“ uspio se iščupati uz pomoć zajednice Cenacolo koja ga je prihvatila u 26. godini života, u dosta teškom stanju ovisnosti. Poslije četiri godine liječenja, Zajednica mu omogućuje produžiti njegovo zanimanje za humanističke znanosti na Institutu za religiozne znanosti u Pisi, u Italiji. Na Institutu je s uspjehom završio dvije godine studija. Nakon toga seli na sjever Italije, u Centralnu kuću Zajednice u Saluzzo, gdje s još nekolicinom mladih iz Zajednice završava Teološki fakultet u Fossanu. Za svećenika je zaređen 17. srpnja 2004. godine u biskupiji Saluzzo, Italija, s dozvolom biskupa da radi i djeluje u zajednici Cenacolo kojoj je posvetio život i u kojoj i danas živi.

Seminar će se održati u dvorani I. Pavla II (žuta dvorana). Prilog za troškove seminara iznosi 40 € za jedan bračni par. Prijave možete izvršiti putem e-maila: seminar.marija@medjugorje.hr, ili putem faxes na broj: 00387 36 651 999 (za Mariju Dugandžić). Broj sudionika je ograničen zbog prostora, stoga vas molimo da svoje prijave izvršite što prije. Isto tako molimo sve bračne parove, sudionike seminara da sami osiguraju smještaj u Međugorju.

Zbog organizacije seminara, i Vaše sigurnosti, molimo Vas da se smatrate registrirani za seminar tek nakon što dobijete potvrđan odgovor. Ako odgovor niste dobili, to znači da nismo dobili vašu prijavu i da niste registrirani, jer ste vaš e-mail uputili na krivu adresu ili imate virus pa se pošta automatski blokira. Stoga se možete smatrati registrirani za seminar tek nakon što ste primili potvrđan odgovor.

Koordinator seminara je fra Marinko Šakota.

Ne morate biti moćan političar, bogataš ili rock zvijezda da biste mogli nešto učiniti protiv gladi u svijetu. I vaša mala djela ljubavi i dobrovoljni prilozi mogu spasiti i promijeniti mnoge živote na bolje.

Budite dio ovog jednostavnog rješenja za glad u svijetu. Uplatom donacije na priloženoj uplatnici.

Mary's Meals
Bijakovići bb
88260 Čitluk, BiH

tel.: +387 (0)63 890 121
e-mail: bojana.miletic@marysmeals.org
Info.Međugorje@marysmeals.org
web: www.marysmeals.ba

Za uplate iz inostranstva: SWIFT: UNICRBA 22, IBAN: BA 39338 120 77 000 22778, Core broj: 35000128 za sve valute

Uplatio je (ime, adresa i telefon) _____

Svrha doznake: **DONACIJA ZA MARY'S MEALS**

Primalac/Primatelj: **MARY'S MEALS**

BIJAKOVIĆI BB, 88260 ČITLUK

ID BR: 4227521110006

Mjesto i datum uplate: _____

Potpis i pečat nalogodavca

Pečat
Banke

Potpis ovlaštenog lica: _____

Račun pošiljaoca/ pošiljatelja
Račun primaoca/ primatelja
3381207700022778

KM _____ HITNO

samo za uplate javnih prihoda
Broj poreznog obveznika _____ Vrsta uplate _____
Vrsta prihoda _____ Porezni period
Od: _____ Do: _____
Općina _____ Budžetska organizacija _____
Poziv na broj _____

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK I SRIJEDA

7:30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7:30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7:30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Krunica
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7:30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7:30 h, 13 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8, 11, 18 h Sv. mise na hrvatskom
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne Sv. mise na različitim jezicima
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Subota, 15. 10. 2016.

od dana: Ef 1,15-23; Ps 8,2-3a.4-7; Lk 12,8-12

Nedjelja, 16. 10. 2016.

Izl 17,8-13; Ps 121,1-8; 2Tim 3,14 – 4,2; Lk 18,1-8

Ponedjeljak, 17. 10. 2016.

od dana: Ef 2,1-10; Ps 100,1b-5; Lk 12,13-21

Utorak, 18. 10. 2016.

vl.: 2Tim 4,10-17b; Ps 145,10-13b.17-18; Lk 10,1-9

Srijeda, 19. 10. 2016.

Ef 3,2-12; Otpj. pj.: Iz 12,2-3.4b-6; Lk 12,39-48

Četvrtak, 20. 10. 2016.

Ef 3,14-21; Ps 33,1-2.4-5.11-12.18-19; Lk 12,49-53

Petak, 21. 10. 2016.

Ef 4,1-6; Ps 24,1-4-6; Lk 12,54-59

Subota, 22. 10. 2016.

Ef 4,7-16; Ps 122,1-5; Lk 13,1-9

Nedjelja, 23. 10. 2016.

Sir 35,12-14.16-18; Ps 34,2-3.17-19.23; 2Tim 4,6-8.16-18; Lk 18,9-14

Ponedjeljak, 24. 10. 2016.

Ef 4,32 – 5,8; Ps 1,1-4,6; Lk 13,10-17

Utorak, 25. 10. 2016.

Ef 5,21-33; Ps 128,1-5; Lk 13,18-21

Srijeda, 26. 10. 2016.

Ef 6,1-9; Ps 145,10-14; Lk 13,22-30

Četvrtak, 27. 10. 2016.

Ef 6,10-20; Ps 144,1-2.9-10; Lk 13,31-35

Petak, 28. 10. 2016.

vl.: Ef 2,19-22; Ps 19,2-5; Lk 6,12-19

Subota, 29. 10. 2016.

Fil 1,18b-26; Ps 42,2-3.5abc; Lk 14,1,7-11

Nedjelja, 30. 10. 2016.

Mudr 11,22 – 12,2; Ps 145,1-2.8-11.13cd-14; 2Sol 1,11 – 2,2; Lk 19,1-10

Ponedjeljak, 31. 10. 2016.

Fil 2,1-4; Ps 131,1-3; Lk 14,12-14

Utorak, 1. 11. 2016., SVI SVETI

Otk 7,2-4.9-14; Ps 24,1-6; 1lv 3,1-3; Mt 5,1-12a

Srijeda, 2. 11. 2016.,

Spomen svih vjernika pokojnika
iz Reda sprovoda: Mudr 3,1-9; Ps 42,2-3.5bcd; 43,3-5; Otk 21,1-5a.6b-7; Mt 11,25-30

Četvrtak, 3. 11. 2016.

Fil 3,3-8a; Ps 105,2-7; Lk 15,1-10

Petak, 4. 11. 2016.

od dana: Fil 3,17 – 4,1; Ps 122,1-5; Lk 16,1-8

Subota, 5. 11. 2016.

Fil 4,10-19; Ps 112,1-2.5-6.8a.9; Lk 16,9-15

Nedjelja, 6. 11. 2016.

2Mak 7,1-2.9-14; Ps 17,1,5-6.8b.15; 2Sol 2,16 – 3,5; Lk 20,27-38

Ponedjeljak, 7. 11. 2016.

Tit 1,1-9; Ps 24,1-4ab.5-6; Lk 17,1-6

Utorak, 8. 11. 2016.

Tit 2,1-8.11-14; Ps 37,3-4,18.23.27.29; Lk 17,7-10

Srijeda, 9. 11. 2016.

vl.: Ez 47,1-2.8-9.12 (ili: 1Kor 3,9c-11.16-17); Ps 46,2-3.5-6.8-9; Iv 2,13-22

Četvrtak, 10. 11. 2016.

od dana: Flm 7-20; Ps 146,6c-10; Lk 17,20-25

Petak, 11. 11. 2016.

od dana: 2lv 4-9; Ps 119,1-2.10-11.17-18; Lk 17,26-37

Subota, 12. 11. 2016.

od dana: 3lv 5-8; Ps 112,1-6; Lk 18,1-8

Nedjelja, 13. 11. 2016.

Mal 3,19-20a; Ps 98,5-9; 2Sol 3,7-12; Lk 21,5-19

Ponedjeljak, 14. 11. 2016.

od dana: Otk 1,1-4; 2,1-5a; Ps 1,1-4.6; Lk 18,35-43

Utorak, 15. 11. 2016.

Otk 3,1-6.14-22; Ps 15,2-5; Lk 19,1-10

HVALA VAM, PROMIJENILI STE NJIHOV ŽIVOT!

18 GODINA S VAMA

Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje od 25. studenoga 1997., a od blagdana sv. Franje 4. listopada 1999. emitira program preko interneta. Zahvaljujući satelitskom programu glas naše Radiopostaje može se čuti u cijeloj Europi, na Bliskom istoku. Svaki dan emitira uživo kronicu i sv. mise iz crkve sv. Jakova u Međugorju. Iz studija se 24 sata emitiraju svakodnevni govorni i glazbeni programi. Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje u sklopu Informativnog Centra "Mir" Međugorje. Poslanje radiopostaje "MIR" Međugorje: povezati hodočasnike Kraljice Mira, naviještati zdrave vjerničke stavove, podupirati normalne općeljudske odnose, širiti ekumensko ozračje među ljudima.

Tel.: ++387 36 653 580 uredništvo
Tel.: ++387 36 653 548 marketing
Fax: ++387 36 653 552
E-mail: radio-mir@medjugorje.hr
Uživo na internetu:
www.radio-medjugorje.com

Jajce 87,8 Mhz, **Mostar** 100 MHz, **Banja Luka** 87,8 MHz, **Hercegovina** 101,5 MHz, **Lašvanska dolina** 100 MHz, **Split, Južna Hrvatska** 101,5 MHz, **Sarajevo i Srednja Bosna** 96,1 Mhz, **Bugojno, Uskoplje i okolica** 101,8 Mhz, **Sjeverozapadna Bosna** 106,7 Mhz, **Žepče, Tuzla, Usora, Posavina** 100,1 Mhz, **Dolina Neretve i Južna Hercegovina** 98,3 Mhz, **Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina** 104,7 Mhz, **Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska** 107,8 Mhz
Satelit za Europu i Bliski istok: EUTELSAT 16°E

Želite li bolje upoznati međugorsku duhovnost?
Pročitajte ...

Fra Ljudevit Rupčić,
Istina o Međugorju
„Tko dakle kopa po privatnom životu vidjelaca i drugih poslenika oko svetišta, tko istražuje i razglašuje njihove stvarne ili izmišljene slabosti da bi tako dokazao neistinitost viđenja, očito ne poznaje teologiju ni crkvenu praksu, a posebno se ne boji Boga koji zabranjuje ne samo klevetu nego i ogovaranje.“ (Glas koncila)

Poruke Kraljice Mira
„Dječice, čitajte svaki dan poruke koje sam vam dala i pretvorite ih u život. Volim vas i zato vas sve pozivam na put spasenja s Bogom.“ (Iz poruke od 25. prosinca 1989.)

Međugorje – Monografija
Do 24. lipnja 1981. godine Međugorje je živjelo kao i ostala hercegovačka sela: ljudi su obrađivali zemlju, sadili duhan i uzgajali lozu, proizvodili vino i uzgajali povrće. Zbog socijalnih prilika mnogi su odlazili u prekoceanske i zapadnoeuropske zemlje, te gradove u Bosni i Hercegovini i u Hrvatskoj. Od 1981. godine, kada su počela Gospina ukazanja, život se župe promijenio. Gospa je, naime, osim šestero vidjelaca, odabrala cijelu župu i hodočasnike za svoje svjedoke i suradnike. To je posebno očitovano u poruci koju im je uputila rekavši: „Ja sam ovu župu na poseban način odabrala i želim je voditi.“ Ova će vam knjiga pokazati kako je jedno nepoznato selo postalo molitveno središte svijeta.

Fra Slavko Barbarić,
U školi ljubavi
Ovi tekstovi proizlaze iz poruka Kraljice Mira. Sve nas pozivaju u Gospinu školu ljubavi. Fra Slavko naglašava: Ljubav nije dar za dobre, nego temeljni uvjet života za sve.

Knjigu možete naći u suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

